प्रकाशकीय

सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय अर्न्तगतको स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४को व्यवस्था महाशाखाले नगरपालिका, गाँउपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई स्थानीय तहको रुपमा परिभाषित गरेको छ । स्थानीय तहको रुपमा राखिएका यि निकायहरुमा राज्यको कार्यहरुलाई विकेन्द्रित गरि एक पूर्ण अधिकार सहितको नागरिकको स्थानीय सरकार निर्माण गरि जनतालाई सरल रुपले सेवा प्रवाह गर्नको लागि, सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट निर्देशित भएका छन् । सोहि वमोजिम चुनावी प्रक्रियाको माध्यबाट स्थानीय प्रतिनिधिको छनोट गर्ने कार्यले पनि निरन्तरता पाइरहेको छ । यसरी चुनावि मैदानबाट आएका जनप्रतिनिधि र खुला प्रतिस्पर्धात्मक परिक्षा प्रणालीबाट छनोट भई निश्चित कानुनी दायराबाट आएका प्रतिनिधिको संयुक्त साझेदारीमा स्थानीय तहको कार्यहरु संचालन गर्नको लागि सङ्घिय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालये जिम्मेवारी सुम्पेको छ । स्थानीय तहको काम गर्नको लागि जिम्मेवारी प्राप्त गरेका यि निकायहरुले जनताको सर्वाधिक नजिकको साझेदार बनेर काम गर्न सुरवात गरिसकेका छन् । गाउँपालिका स्थानीय तहको पहिलो तहमा रहेको हुन्छ । गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रको सबैखाले विकासको प्रक्रियालाई अघि बढाउने क्रममा निर्देशित कानुनी दायराको पालना गर्नुपर्ने हुन्छ । यसका लागि गाउँपालिकाले सङ्घीय मामिला मन्त्रालयबाट प्राप्त निर्देशनको आधारमा आफ्नो क्षेत्रमा भौतिक, आर्थिक तथा सामाजिक विकासको नेतृत्व गर्ने कुरा स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखाले उल्लेख गरेको छ । सोहि बमोजिम गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यलाई सरल रुपले संचालन गर्नको लागि आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्वनै स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यर्थाथ स्थिती देखिने गरि वस्तुगत विवरण तयार गनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ । यस्तो वस्तुगत विवरणको ढाँचा सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले निर्देशन गरे बमोजिम हुने र सो ढाँचामा स्थानीय तहबाट आवश्यकता अनुसार थप विवरण समावेश गर्न सकिने कुरा उल्लेख गरिएको छ । यसरी वस्तुगत विवरण निर्माण गरिसके पछि सोको अद्यावधिक गरि आफ्नो वेव पेजमा सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था समेत गरिएको छ । गाउँपालिकाले यो जिम्मेवारी पुरा गर्दा आफ्नो गाउँको आवधिक र वार्षिक योजना तर्जुमामा सहभागितामुलक प्रक्रियाबाट नतिजामुलक ढंगले गनुपर्ने गरि निर्देशन प्राप्त गरेको छ । साथै जिल्लाको/गाउँको वस्तुगत विवरणमा सम्वन्धित क्षेत्रको भौतिक रुपरेखा देखिने गरि स्रोत नक्सा समेत तयार गनुपर्ने कुरा उल्लेख गरिएको छ । यसका साथै गाउँक्षेत्रको विकास निर्माण र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा स्थानीय तहको भूमिका बढिरहेको सन्दर्भमा गाउँविकास सम्बन्धी सूचना व्यवस्थापन पनि गाउँपालिकाले गर्नुपर्ने एक महत्वपूर्ण कार्य हो । यसका लागि स्थानीय तहको योजना तर्जुमा गर्नको लागि गाउँपालिकाको समग्र वस्तुस्थितिको यथार्थ तथ्यहरूको जानकारी हुनु पहिलो र आधारभूत कुरा हो । अतः गाउँपालिकाको योजना तर्जुमाको लागि आफ्नो क्षेत्रको सामाजिक, आर्थिक, भौतिक आदि विविध पक्षको तथ्याङ्कको आवश्यकता पर्दछ । गाउँपालिकाका विविध पक्षहरुको वास्तविक स्थितिको तथ्याङ्क र सूचना विना कुनै पनि योजनाको सही छनौट हुन सक्दैन् । समय समयमा गाउँपालिकासँग सम्बन्धित सबै किसिमका तथ्य र तथ्याङ्को संकलन

र विश्लेषण गरी सो तथ्याङ्कका आधारमा योजना तर्जुमा हुन सकेको अवस्थामा मात्र योजनाहरू वस्तुनिष्ठ हुन्छन् । यसको लागि आफ्नो क्षेत्रका भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक लगायतका पूर्वाधारको जानकारी लिन तथा भविष्यका योजनाको निर्माणको लागि पूर्वानुमान गर्न तथा जनतालाई अनुभूत हुने गरि सरल र प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न निर्देशिकाको रुपमा वस्तुगत विवरणलाई उपयोग गर्न सकिन्छ । यहि विशेषताको कारणले वर्तमान समयमा प्रत्येक गाउँपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्र (वस्तुगत विवरण) बनाउन अनिवार्य भइसकेको छ ।

अवस्थिति नक्शा

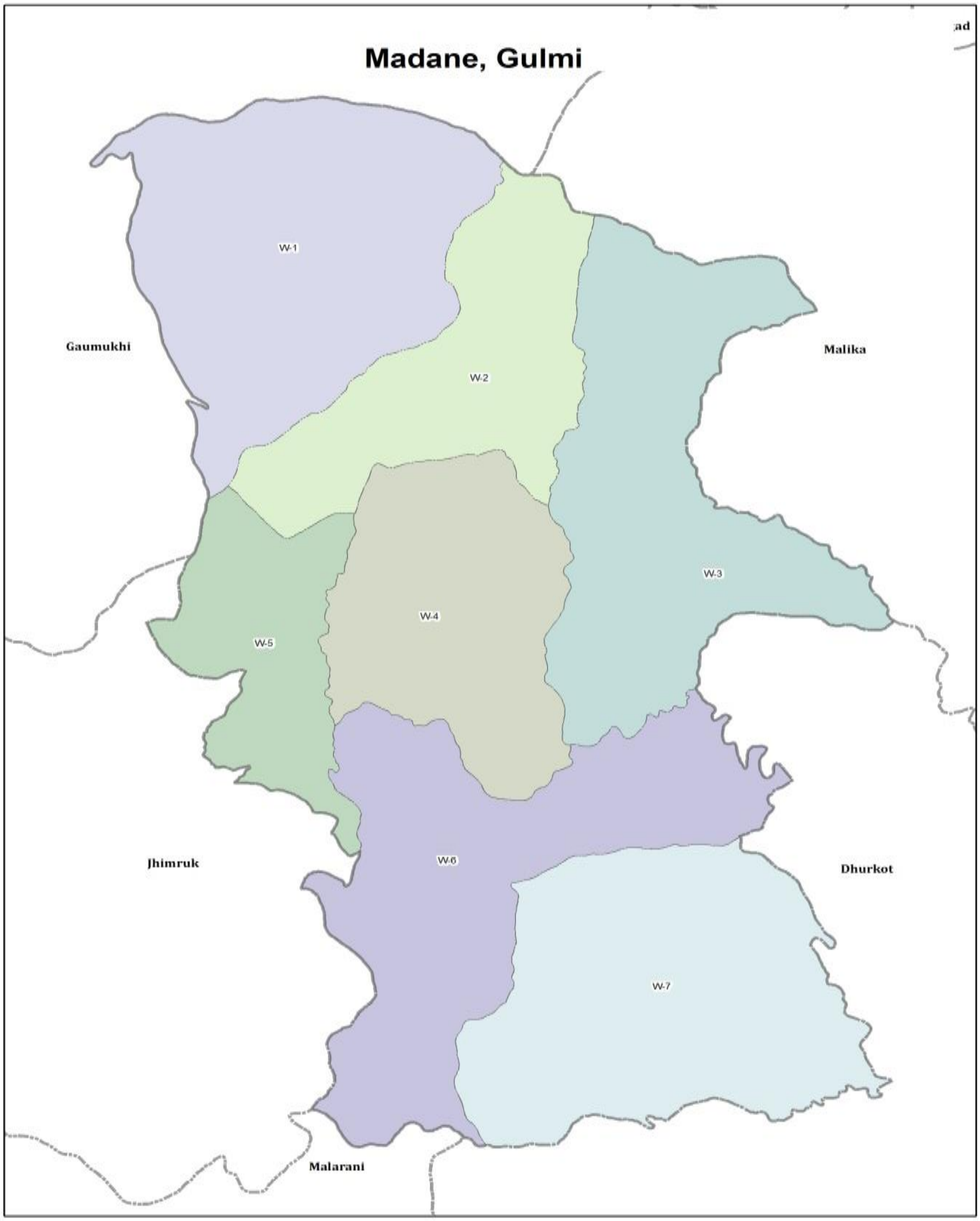

Madane, Gulmi
W-1
W-2
W-3
W-4
W-5
W-6
W-7
Gaumukhi
Malika
Jhimruk
Dhurkot
Malarani

दूई शब्द

विकास निर्माणका विभिन्न चरणहरुमा स्थानिय स्तरको स्रोत साधनको संभाव्यता पहिचान गर्दै, योजना छनोट गर्ने , योजना बनाउने, कार्यान्वयन गर्ने ,अनुगमन गर्ने संरक्षण गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी स्थानिय स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखाले स्थानिय निकायलाई सुम्पेको छ । स्थानिय निकायलाई स्वायत्त र जिम्मेवार बनाई, गाउँको एकिकृत विकास कार्यमा लाग्नको लागी सजिलो होस् भन्ने मनासयले स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखामा व्यवस्था भए अनुरुप विभिन्न नीति निर्देशिका र कार्यविधी समेत तयार पारी स्थानिय निकायलाई शशक्त पार्नमा सहयोग भै रहेका छन् । गाउँको समग्र विषयको जानकारी लिन पाउनु हामी सबैको अधिकार पनि हो । यसैलाई मध्यनजर गर्दै गाउँका भौतिक, सामाजिक,आर्थिक लगायात सम्पूर्ण सूचनाहरुबाट सु-सूचित गराउने उद्येश्यले मदाने गाउँपालिका कार्यालय गुल्मीले गाउँको उपलब्ध सूचना एंव तथ्यांकलाई संकलन र विश्लषण गरि वस्तुगत विवरण २०७४ प्रकाशित गरी सबैमा सामु पुर्याउने प्रयास गरिएको छ ।

गाउँपालिकाले आगामी दिनमा अघि बढाउने अल्पकालिन, मध्यकालिन एवं दीर्घकालिन योजना तयार गरि योजना सहितको विकास कार्य अघि वढाउन आवश्यक तथ्याङ्को जरुरी हुने गर्दछ । यस गाउँपालिकाले सामाजिक, भौतिक, आर्थिक लगायत महत्वपूर्ण क्षेत्रको तथ्याङ्क व्यवस्थीत रुपमा प्राप्त गर्न यस गाउँपालकाले गाउँ प्रोफाइल तयार गर्ने जमर्को गरेको छ । उक्त प्रोफाईल तयार गर्न **श्रेया सर्भिस प्रा.लि, काठमाडौं**लाई परामर्शदाताको रुपमा नियुक्त गरिएकोमा उक्त संस्थाले यस गाउँपालिको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक लगायत सम्पुर्ण क्षेत्रको विद्यमान अवस्था सहितको गाउँ प्रोफाईल तयार गर्ने कार्य गरेको छ । परामर्शदाता संस्थाले यस प्रोफाइलमा गाउँभित्रका सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, भौगोलिक, शैक्षिक, प्राकृतिक लगायत विभिन्न पक्षहरुलाई मेहनतका साथ समेट्ने प्रयास गरिएको छ ।

प्रस्तुत पार्श्वचित्र तयार गर्ने क्रममा त्रुटि रहित बनाउने प्रयास गर्दा गर्दै यसमा धेरै त्रुटि भएका होलान्, कृपया सुझावहरु प्राप्त भए आगामी दिनहरुमा मार्गदर्शन हुनेछ ।

अन्तमा यो पार्श्वचित्र तयार गर्ने क्रममा सूचना तथा तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने सम्पूर्ण गाउँबासी, जानिफकार व्यक्तिहरु, सम्पूर्ण सरकारी कार्यालय तथा यससंग सम्बन्धित कर्मचारीहरु, विभिन्न संघसंस्था र गाउँका सम्पूर्ण विद्धत वर्गहरु प्रति गाउँपालिका कार्यालय हार्दिक आभार तथा धन्यवाद प्रकट गर्दछ ।

....

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
मदाने गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, गुल्मी

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

वस्तुगत विवरण सूचनाको सँगालो हो, जसमा कुनै पनि संघसंस्था, तह, निकाय या कार्यालयका सम्पूर्ण सूचनाहरू संग्रह गरिएका हुन्छन् । छरिएर रहेका सूचनालाई संग्रह या एकतृत गरी वस्तुगत विवरण तयार पारिन्छ । यसमा कुनै पनि निकायको सम्पूर्ण सूचना रहने हुँदा वस्तुगत विवरणलाई पार्श्वचित्र पनि भनिन्छ । ऐनामा हेर्दा आफ्नै अनुहार देखिए सरह वस्तुगत विवरणले कुनै पनि निकायको सम्पूर्ण सूचना या यथार्थ स्वरूप चित्रण गर्ने गर्दछ । तसर्थ विभिन्न तह र निकायले आफ्नो सूचनाको सँगालोका रूपमा पार्श्वचित्र या वस्तुगत विवरण तयार पार्ने गर्दछन् ।

वस्तुगत विवरणले कुनै पनि संस्था र निकाय या तहको स्वरूप स्पष्ट पार्नेमात्र नभएर तिनीहरूले गरेका कामलाई पनि प्रकास पार्ने गर्दछ । यसमा कार्यक्रम र त्यसको प्रगति या उपलब्धि पनि समावेश गरिन्छ । तसर्थ वस्तुगत विवरण या पार्श्वचित्र निकाय या तहअनुसार केही फरक प्रकृतिको हुन सक्तछ । यता स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण भने अन्य विषयगत संघसंस्थाको भन्दा यस अर्थमा पृथक रहने गर्दछ कि यिनीहरूको कार्यक्षेत्र अति व्यापक हुने गर्दछ । जस्तो शिक्षा क्षेत्रको वस्तुगत विवरण शिक्षासँगमात्र सिमित रहन सक्तछ भने कृषि क्षेत्रले कृषिलाई जोड दिने गर्दछ । तर स्थानीय तहमा भने स्थानीय विकासका साथमा शिक्षा, स्वास्थ्य, उद्योग व्यवसायका साथमा प्राकृतिक स्रोत र साधनको पनि यथार्थ विवरण तयार पारिन्छ । यता स्थानीय तहबाट भएका कामकाजको विवरण पनि यसमा समावेश गरिने हुनाले स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण अन्य विषयगत संघसंस्थाको भन्दा बृहत्तर र विस्तृत हुने गरेको हो ।

स्थानीय तहका रूपमा हाल नेपालमा नगरपालिका र गाँउपालिकाको व्यवस्था गरिएको छ । हाल आएर गाँउपालिका सरहनै उपमहानगपालिका र महानगरपालिकाको पनि व्यवस्था गरिएको पाइन्छ । यिनीहरूलाई नेपाल सरकारका सवैभन्दा तलको तह या स्थानीय सरकार मान्ने गरिन्छ । किनकि यिनीहरूले नै स्थानीय स्तरमा जनतालाई तोकिएका सेवाहरू प्रवाह गर्ने गर्दछन् । हाल आएर गणतन्त्र नेपालको सम्बिधान कार्यान्वयनको क्रममा स्थानीय निकायलाई पुर्नव्यवस्थित गरी स्थानीय तह बनाउँदा विभिन्न प्रकारका नीति र नियम बनेका छन् भने अन्य कतिपय नीतिनियम बन्ने क्रममा छन् । मन्त्री परिषदको निर्णयबाट पनि कतिपय आदेशहरू गरिएका छन्, जसले स्थानीय तहलाई निर्देशित गर्दछन् । तिनीहरूमा स्थानीय तहलाई ज्यादा जिम्मेबार बनाउने तथा जनताको घरदैलोसम्म सरकारी सेवाहरू पुर्‍याउने कार्य पर्दछन् ।

स्थानीय तहले स्थानीय सरकारका रूपमा आफ्नो क्षेत्रमा जनतालाई सेवा र सुविधा प्रदान गर्दै विकास र निर्माणका कार्यहरू गर्दछ । यसका लागि तिनीहरूलाई आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रको यथार्थ सूचना आवश्यक पर्दछ । पार्श्वचित्र या वस्तुगत विवरण निर्माणबाट गाउँ वा

गाँउपालिकाको यथार्थ सूचना व्यवस्थित हुने गर्दछ । तसर्थ वस्तुगत विवरण विशेष सावधानीका साथमा तयार गरिनु पर्दछ । वस्तुगत विवरण तयारीका लागि सर्वप्रथम सूचनाहरू संकलन गरिन्छ । सूचना पनि प्रकृतिका आधारमा प्राथमिक र द्वितीयक गरी जम्मा दुई प्रकारका हुन्छन् । संकनकर्ता आफैले सम्बन्धित क्षेत्रमा गएर संकलन गरेका सूचनालाई प्राथमिक सूचना भनिन्छ । यिनीहरूलाई प्राथमिक प्रमाण या तथ्यांक पनि भनिन्छ । यता अरूले संकलन गरेको सूचनालाई भने द्वितीयक सूचना भनिन्छ । वस्तुगत विवरण या पार्श्वचित्र तयारीका क्रममा यी दुवै प्रकारका सूचना संकलन, प्रशोधन (तालिकीकरण, व्याख्या वा विश्लेषण) तथा प्रकाशन गर्ने सम्मका कार्यहरू पर्दछन् । यी दुवै प्रकारका सूचनालाई एक अर्कामा तुलना गरेर तिनमा रहेका त्रुटिलाई कम गर्ने कार्य गर्नु पर्दछ ।

गाउँ या गाँउपालिकाले संकलन गरेका सूचनालाई व्यवस्थापन गर्दछन् । आवश्यकता अनुसार चाहिएको मात्रामा र समयमा सूचना प्राप्त गर्न सकियोस् भन्ने उद्देश्यले सूचना व्यवस्थापन गरिन्छ । सूचना व्यवस्थापनको अर्थ वस्तुगत विवरण तयारीको कार्यनै हो । व्यवस्थित गरिएको सूचनालाई आवश्यक मात्रामा प्रयोग गर्न सकिन्छ । सूचना व्यवस्थापन गाउँ सवै वा अनावश्यक मात्रामा प्रस्तुत गर्नाले भने मुख्य विषय छुट्ने वा ओझेलमा पर्ने सम्भावना रहन्छ । तसर्थ गाउँ र गाँउपालिकाले सूचना संकलनमात्र नभएर व्यवस्थापन गर्न पनि आवश्यक हुने गर्दछ ।

गाँउको विकास, निर्माण र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा स्थानीय तहको भूमिका एक्कासी बढेर गएको छ । सिंहदरबारमा रहेका अधिकार हाल आएर गाउँघरसम्म पुगेका छन् । तसर्थ स्थानीय तहको अधिकारमात्र नभएर कर्तव्य पनि बढेर गएको छ । तसर्थ स्थानीय तहलाई आफ्नो क्षेत्रको सूचनाको व्यवस्थापन गर्ने कार्य अति आवश्यक पनि भएको छ । यथार्थमा वस्तुगत विवरण या पार्श्वचित्र निश्चित खाकामा रहेर तयार पार्न आवश्यक हुन्छ । तसर्थ यसलाई निश्चित खाकामा तयार पारिएको छ । एकातर्फ मन्त्रालयले दिएको खाकालाई अनुशरण गरी यो वस्तुगत विवरण तयार पारिएको छ भने यसमा भौगोलिक र स्थानीयतालाई पनि महत्व दिइएको छ । प्रस्तुत बस्तुगत विवरण तयार गर्दा यथासक्य ज्यादा सूचना समावेश गर्ने, आवश्यक सूचनालाई छुट्न नदिने तथा यसको शुद्धतालाई महत्व दिने गरिएको छ ।

गाँउपालिकाहरूका विविध पक्षहरूको वास्तविक स्थिति, तथ्यांक या सूचना विना कुनै पनि योजनाको सही छनौट हुन सक्दैन । योजना सही रूपमा छनौट नभएमा त्यसको कार्यान्वयनमा जटिलता आउने गर्दछ । तसर्थ वस्तुगत विवरण या यथार्थ सूचनाका आधारमा प्राथमिकता निर्धारण गरी जनताका चाहना र आवश्यकतामा आधारित कार्यक्रम संचालन गर्न सकिन्छ । गाँउपालिका भित्रका आवश्यक सूचनाहरू पार्श्वचित्र या वस्तुगत विवरणमा समावेश गर्नाले गाँउको समस्त विकासका लागि सहयोग पुग्ने निश्चित छ । साथै गाँउको समग्र सूचना आवश्यक पर्ने जिज्ञासु र अध्ययन अनुसन्धानकर्तालाई पनि यो वस्तुगत विवरणले महत्वपूर्ण सूचना प्रबाह गर्ने विश्वास गरिएको छ ।

१.२ उद्देश्य

गाँउपालिकाको वस्तुगत विवरण अध्ययन या पाश्र्वचित्र निर्माणबाट आवश्यकता अनुसारका सूचना एकत्रित हुने गर्दछन् । यिनीहरूको उद्देश्य एकातर्फ स्थानीय तहलाई चाहिने सूचना संग्रह गर्ने गरिन्छ भने अर्कातर्फ जनताको सूचनाको हकलाई पनि यसले सम्मान गर्दछ । वस्तुगत विवरण तयार गरी वेभसाईटमा राख्नाले देश विदेशमा बस्ने जो कोहीले पनि आवश्यकता अनुसार गाउँ या गाँउपालिकाको सूचना प्राप्त गर्न सक्दछन् । यसका साथमा यस वस्तुगत विवरण निर्माण कार्यका मुख्य उद्देश्यहरू निम्नानुसार छन् ।

- गाँउपालिकाको वास्तविक र सही सूचना संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न मद्धत गर्ने,
- गाँउपालिकाका तथ्यांकहरू आवश्यकताअनुसार सम्बद्ध निकायलाई उपलब्ध गराउने,
- स्रोत, साधन र शीपको पहिचान गरी त्यसको सदुपयोग गर्न तथा सम्भावित जोखिमहरूबाट वच्ने उपायहरूको खोजी गर्ने,
- योजना छनौट पछि प्राथमिकता निर्धारणका लागि आधार तयार पार्ने,
- स्थानीय विकासका लागि नवीन सोंच र चिन्तनको सम्भावनाका लागि मार्ग प्रशस्त गर्ने,
- आवश्यक हुने निकाय र व्यक्तिलाई छिटो र छरितो ढंगमा सूचना उपलब्ध गराउने,
- वस्तुगत विवरणलाई वेभसाईटमा अपलोड गरी विश्वका जुनै कुनाबाट पनि तिनको सूचना प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाउने ।

१.३ वस्तुगत विवरणको महत्व

विकासका प्रतिफलहरू केन्द्रबाट जनता समक्ष पुर्‍याउन एवं सबै वर्गले उपयोग गर्न सक्ने वातावरणको श्रृजना गर्नका लागि स्थानीय तहको वास्तविक वस्तुस्थिति र आवश्यकताको पहिचान गर्नु आजको सन्दर्भमा प्रमुख आवश्यकता हुन्छ । देशका सवै भागमा समय सापेक्ष ढंगले समानुपातिक विकासका प्रकृयाहरू अगाडि बढाउन पनि सम्बन्धित क्षेत्रको वस्तुगत र विश्लेषणात्मक अध्ययन हुनु जरूरी पर्दछ । यस अध्ययनले सम्बन्धित क्षेत्रको वास्तविक वस्तुस्थिति पहिचान गरी भावि विकास योजना र रणनीतिहरू तर्जुमा गर्न तथा विकासका विभिन्न प्रकारका क्रियाकलापहरू संचालन गर्न सहयोग गर्ने देखिन्छ । साथै प्रस्तुत वस्तुगत विवरण सम्बन्धित क्षेत्रका संघसंस्था, अनुसन्धानकर्ता, योजनाकार, विकासका चिन्तक, समाजसेवी लगायत जिज्ञाशु महानुभावहरूलाई समेत उपयोगी हुने भएकोले यस अध्ययनको निकै ठूलो महत्व रहेको छ । तसर्थ यस गाँउपालिकाको वस्तुगत विवरण निर्माण गर्ने कार्य गरिएको छ ।

१.४ औचित्य

नेपाल सरकारले स्थानीय निकायहरूलाई पुनरसंगठित गरी स्थानीय तहहरू गठन गरेको छ । यसमा गाउँपालिका र नगरपालिका पर्दछन् । नेपाल सरकारले स्थानीय तहहरूलाई विकास निर्माणका लागि ठूलो रकम अनुदानका रूपमा दिने गर्दछ भने यिनीहरू आफैंले पनि जनताबाट करहरू संकलन

गर्ने गर्दछन् । त्यसलाई योजनाबद्ध ढंगमा खर्च गर्न आवश्यक हुने गर्दछ । तर योजना निर्माण गन गाउँ या नगरको यथेष्ट सूचना हुन आश्यक पर्दछ । साथै नगरपालिका तथा तिनको कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने विभिन्न प्रकारका गतिविधि तथा वस्तुहरूको सूचना पाउनु जनताको नैसर्गिक अधिकार हो । आवश्यक पर्ने जनतालाई यस्ता सूचना प्रदान गर्नका लागि गाउँ या नगरपालिकाले वस्तुगत विवरण तयार पार्न आवश्यक हुने गर्दछ । तसर्थ पनि यो वस्तुगत विवरण तयार पार्ने काम औचित्यपूर्ण छ ।

१.५ प्रयोग गरिएका विधिहरू

गाँउपालिकाको वस्तुगत विवरण निश्चित ढाँचामा तयार पारिनु पर्दछ । ढाँचा निश्चित नगरी तयार पारिएको वस्तुगत विवरणले आवश्यकताअनुसारका सूचना प्रदान नगर्न सक्तछ । तसर्थ यसका लागि निश्चित ढाँचाको आवश्यकता परेको हो । हाल नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विसका मन्त्रालयले गाउँ र नगरपालिकाका लागि वस्तुगत विवरण तयार पार्ने एउटा साझा ढाँचा दिएको छ । तर त्यसमा नगर र गाउँ तथा विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रका स्थानका लागि एउटै साझा ढाँचा दिएको देखिन्छ । तसर्थ यसलाई मात्र आधार मान्दा सवै ठाउँका यथार्थ विवरण तयारी गर्न असम्भव छ । तसर्थ यहाँ यस गाँउपालिकालाई मन्त्रालयको ढाँचालाई आधार मानी सर्वप्रथम एउटा ढाँचा तयार पारिएको छ । त्यसपछि उक्त ढाँचामा आधारित भएर तथ्यांक या सूचना संकलन गर्ने तथा बस्तुगत विवरण तयार पार्ने कार्य गरिएको छ ।

प्रस्तुत वस्तुगत विवरण तयारीका क्रममा एउटा निश्चित ढाँचा तयार भएपछि प्राथमिक र द्वितीयक सूचनाहरू संकलन गरिएका छन् । विषयगत कार्यालय तथा संघसंस्थाका प्रतिवदेन तथा सूचनालाई द्वितीयक सूचना मानी तिनीहरूलाई पनि प्रयोग गरिएको छ । यता जनगणना २०६८ सालको प्रतिवेदनलाई पनि केही विषयवस्तुका लागि आधार बनाइएको छ । त्यसमा भएका जनसंख्यासम्बन्धी विवरणलाई आधार मानी यहाँको हालको जनसंख्या प्रक्षेपण गरिएको छ । यता प्राथमिक सूचना भने स्थानीय गाँउपालिका र वडाका कर्मचारी तथा स्थानीय मानिसहरूसँगको छलफल, भेला, अन्तरवार्ता र अवलोकनबाट पनि संकलन गरिएका छन् । यसरी प्राथमिक र द्वितीयक दुवै प्रकारका सूचनाहरू संकलन गरेपछि तिनीहरूलाई तुलना तथा परीक्षण गरी वस्तुगत विवरण तयारीको कार्यलाई अन्तिम रूप दिइएको छ । यहाँका सूचनालाई अनुसन्धानात्मक ढंगमा प्रस्तुत गरी सूचनाहरूको सत्यतामा अभिबृद्धि गरिएको छ भने यसबाट दोहोरोपना पनि हटेर गएको छ ।

१.६ सूचना विश्लेषण, प्रस्तुतिकरण र श्रोत नक्शा तयारी

प्रस्तुत वस्तुगत विवरण तयारीका क्रममा सूचना संकलन गरी प्राप्त भएका तथ्यांकलाई डाटा इन्ट्री गरी तथ्यांकको विश्लेषण गर्ने र GIS को माध्यमबाट नक्शाको काम गरिएको छ । प्राथमिक तथ्यांकको विश्लेषणका लागि घरधुरीलाई मुख्य गरेर वार्ड र जातियताको आधारमा वर्गिकरण गरिएको छ भने सहभागितामुलक विधिद्वारा प्राप्त सूचना/तथ्यांकलाई पनि विश्लेषण गरी प्राप्त सूचनालाई नक्सा तथा तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ त्यसपछि सुचनालाई वर्णनात्मक तथ्यांकीय विधिबाट

विश्लेषण गरिएको छ । गाँउपालिकाको समग्र स्थितिको विश्लेषण गरी यस वस्तुगत विवरण निर्माणका क्रममा वार्ड नम्बर र जातिय बनावटलाई मुख्य सूचकका रूपमा प्रयोग गरिएको छ ।

१.७ वस्तुगत विवरण तयारीका क्षेत्र र सीमा

वस्तुगत विवरणको क्षेत्र निकै ठूलो हुने गर्दछ । किनकि स्थानीय तहको वस्तुगत विवरणमा धेरै विषयवस्तु समेटिने गर्दछन् । स्थानीय तहका शिक्षा, स्वास्थ्य, सन्चार, शान्तिसुरक्षा, यातायात, कृषि, पशुपालन र उद्योगधन्धा लगायतका पेशा व्यवसायका साथमा बालबालिका, महिला र अपांगहरूको अवस्था तथा तिनलाई दिइएका सेवा र सुविधाका बारेमा पनि वस्तुगत विवरणमा तथ्यांक समावेश गराउनु पर्ने हुन्छ । तसर्थ यस वस्तुगत विवरण तयारीको क्षेत्र निकै विस्तृत छ । यता यसको सीमा भने मदाने गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण हो । गुल्मीको मदाने गाँउपालिका विभिन्न प्रकारका सूचनाहरू यसमा संग्रह गरिएका छन् । यस अध्ययनमा स्थानीय विकास मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको मार्ग दर्शन र ढाँचा अनुसार तयार गरिएको आधारभूत सर्वेक्षण फारमवाट प्राप्त हुन सक्ने तथ्याङ्कलाई नै यसको विषयवस्तु मानिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीको क्षेत्र भौगोलिक रूपमा मदाने गाउँपालिका रहेको छ भने विषयवस्तुका दृष्टिले स्थानीय विकास मन्त्रालयले तोकेको घरधुरी विवरणको फारमले समेट्ने विषयवस्तु समेटिएका छन् । यसैगरी यसको सीमाका विषयमा यसले मदाने गाउँपालिका भित्रका सूचनालाई मात्र महत्व दिइएको छ ।

वास्तवमा मदाने गाँउपालिकाको पार्श्वचित्र निर्माण गर्ने क्रममा प्राथमिक र द्वितीयक दुवै प्रकारका स्रोत सामग्रीको प्रयोग गरिएको छ । यसमा विशेषगरी स्थलगत सर्वेक्षण गर्ने क्रममा घरधुरी सर्वेक्षण फारमको प्रयोग गरिएको छ भने यस बाहेक जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन, गाँउपालिका र साविक गाविसका रेकर्ड, स्थानीय समुदायसँगको छलफल तथा अन्तरकृयाबाट पनि महत्वपूर्ण तथ्यांक संकलन गरिएको छ । त्यसपछि प्राप्त सूचनाहरूलाई तालिकीकरण गर्ने र विश्लेषण गर्ने कार्य गरी यो वस्तुगत विवरण तयार पारिएको छ ।

परिच्छेद २: गाँउपालिकाको चिनारी

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

गुल्मी जिल्लाको सर्बच्च स्थानमा रहेका पहाडको नाम हो मदाने । सामुद्रिक सतहबाट ३२०० फिट उचाईमा रहेको यस लेक जडिबुटी, चराचुरुङ्गी र विभिन्न वन्यजन्तुको वासस्थान हो । मदाने गाउँपालिकाका लगभग सबै वडाहरु यसै लेकको काखमा रहेका छन् । प्राय सबै वडाहरु यस मदाने लेकको अगाडि पट्टि अथवा पूर्वी भागमा पर्दछन भने वडा नं. १ भने यस लेकबाट पछाडिको भागमा पर्दछ । यस गाउँपालिकाको सिमाना पूर्वमा मालिका र धुर्कोट गाउँपालिका, पश्चिमा प्युठान जिल्लाको गौमुखि र झिम्रुक गाँउपालिका, उत्तरमा मालिका गाउँपालिका र प्युठान जिल्लाका गौमुखि गाँउपालिका र दक्षिणमा धुर्कोट गाउँपालिकासँग जोडिएको छ । जैविक विविधताले भरिपूर्ण यो गाउँपालिका, समुन्द्र सतहबाट न्यूनतम १००० मिटर भन्दा माथि २६९० मिटर सम्म फैलिएको छ । यस गाँउपालिकाको भू-उपयोगको अवस्थामा अधिकांश भुभाग कृषि क्षेत्रले ओगटेको छ ।

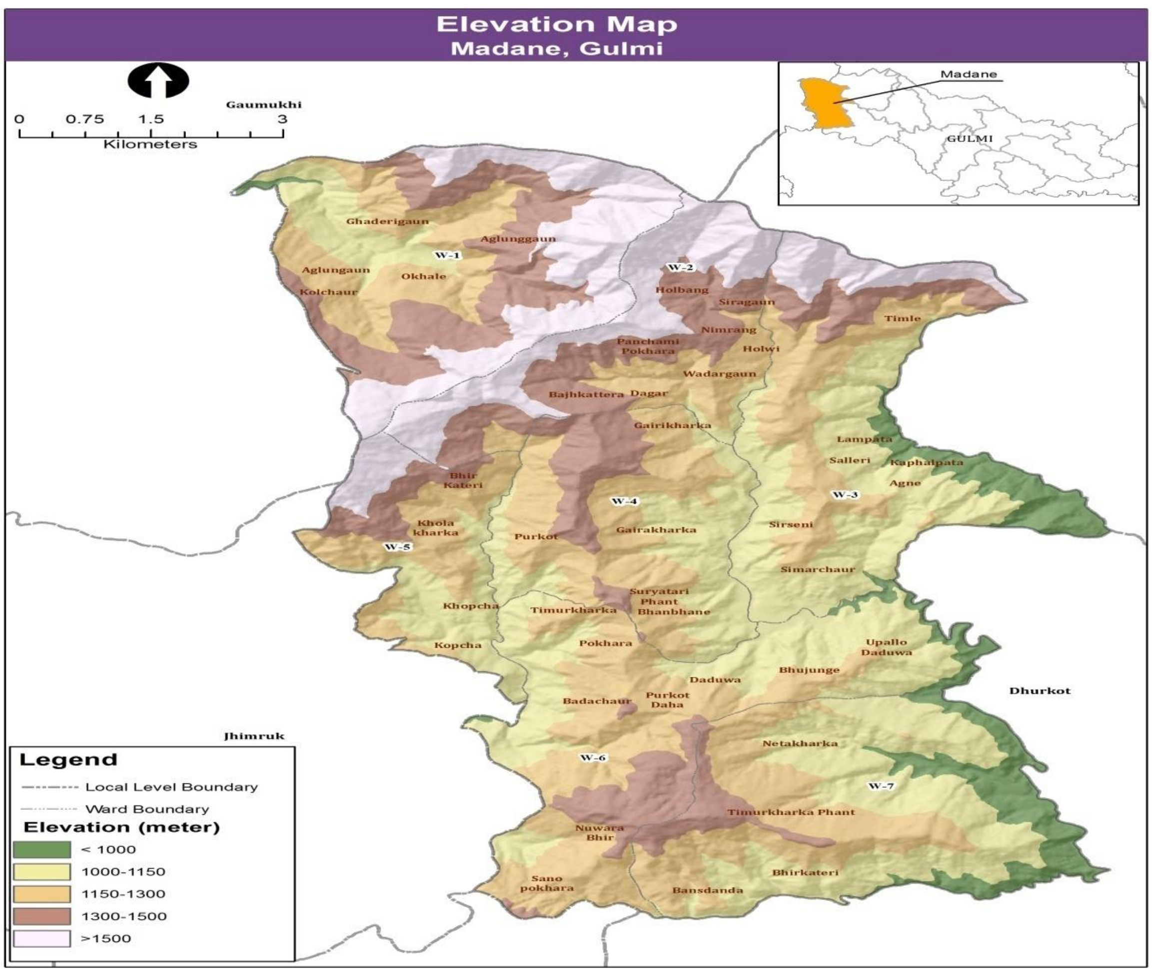

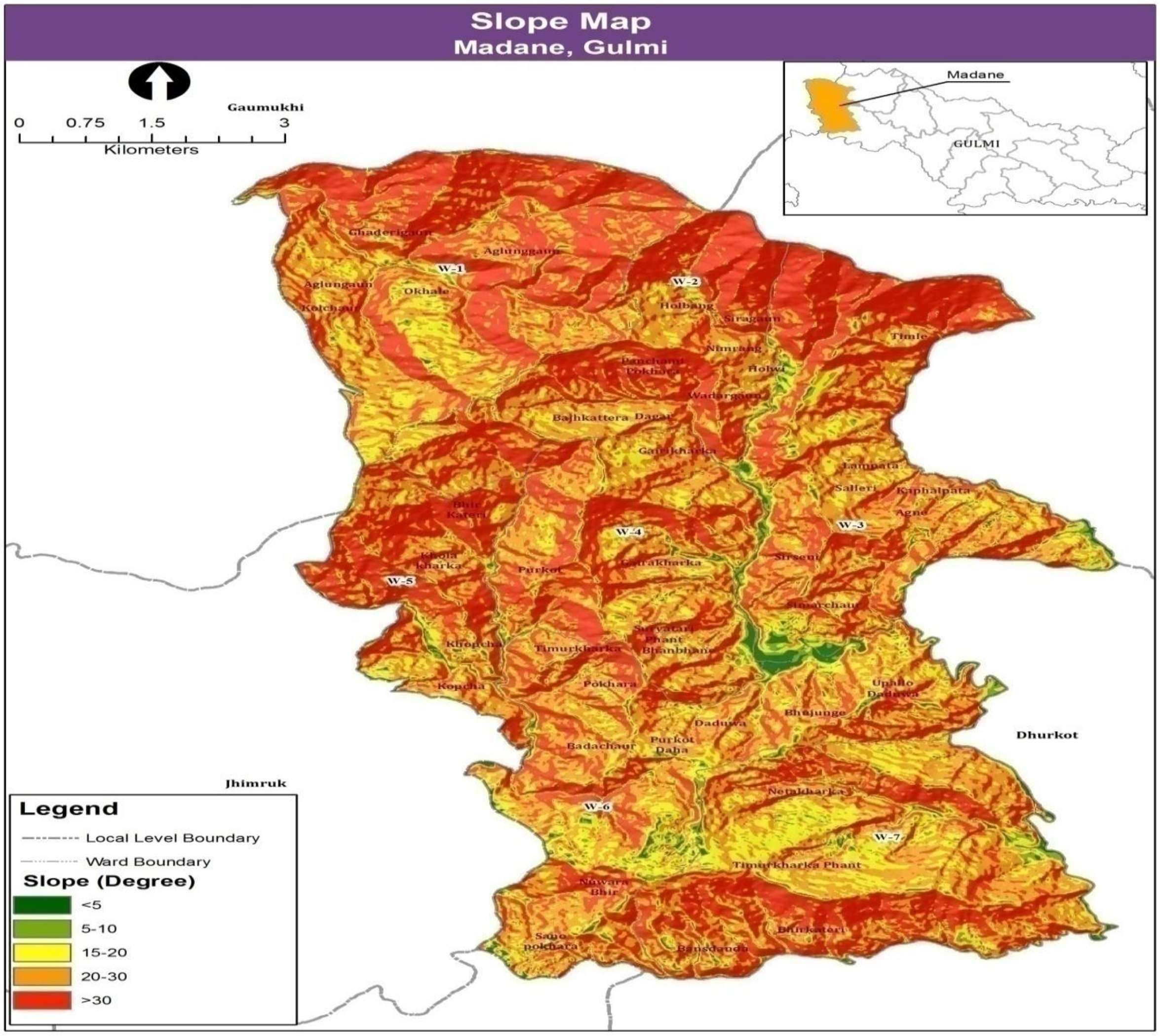

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

एकातिर मदानेको शिर र अर्कोतिर कंकेदेउरालीको पर्यटकीय क्षेत्र मदानेको शोभा हो । वास्तवमा पर्यटकिय क्षेत्रले भरीपूर्ण छ मदाने । मदानेको शिरलाई उद्‌गम स्थल बनाई कलकल बग्ने पनाह खोला र झिम्रुक खोला विचमै नागबेली जस्तै देखिन्छ । लुम्बिनी अञ्चलको उत्तरी क्षेत्रमा पर्ने यस गाउंपालिका गुल्मी अर्घाखाँची र प्युठान जिल्लाको सिमाना गाउँपालिका पनि हो । कँके देउरालिबाट देखिने मनमोहक दृष्य जसले आन्तरीक पर्यटनको ध्यान आकर्षण गरीरहेको छ । शैरेको लेक बाट पनि देखिने हरियालि पहाड र सुन्दर गाउँ जसले आँखा चिम्लन एकपटक बाध्य बनाउँदछ । आर्थिक, समाजिक, सांस्कृतिक र शैक्षिक दृष्टिले उन्नतिको बाटो तर्फ लम्कदै गरेको यस गाउँपालिकाका उच्च पहाडदेखि बँशी सम्म फैलिएको छ । चौबिसे राज्यको पालामा सिमाना रहेको सानी पोखरी यसै क्षेत्रमा पर्दछ । जुन हाल पनि गुल्मी, अर्घखाँची र प्युठानको सिमानाको रुपमा काम गरीरहेको छ ।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

मदाने गाँउपालिकाको स्थापना वि.सं. २०७३ फागुन २७ गते गरिएको थियो । यसबाट यस गाँउपालिकाको राजनैतिक विभाजन भएका छन्, जसमा यस गाँउपालिकाका निम्नानुसारका ७ वटा वडाहरु कायम भएका मध्यै निम्नानुसारको निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजन गरिएका छन् ।

वडा नं..	समावेश भएका गाविस	साविक वडा नं.
१	अग्लुङ्ग	१-९
२	बाफ्रकटेरी	१-९
३	सिर्सेनी	१-९
४	म्यालपोखरी	१-९
५	मलागिरी	१-९
६	पुर्कोट दह	१-९
७	भनभने	१-९

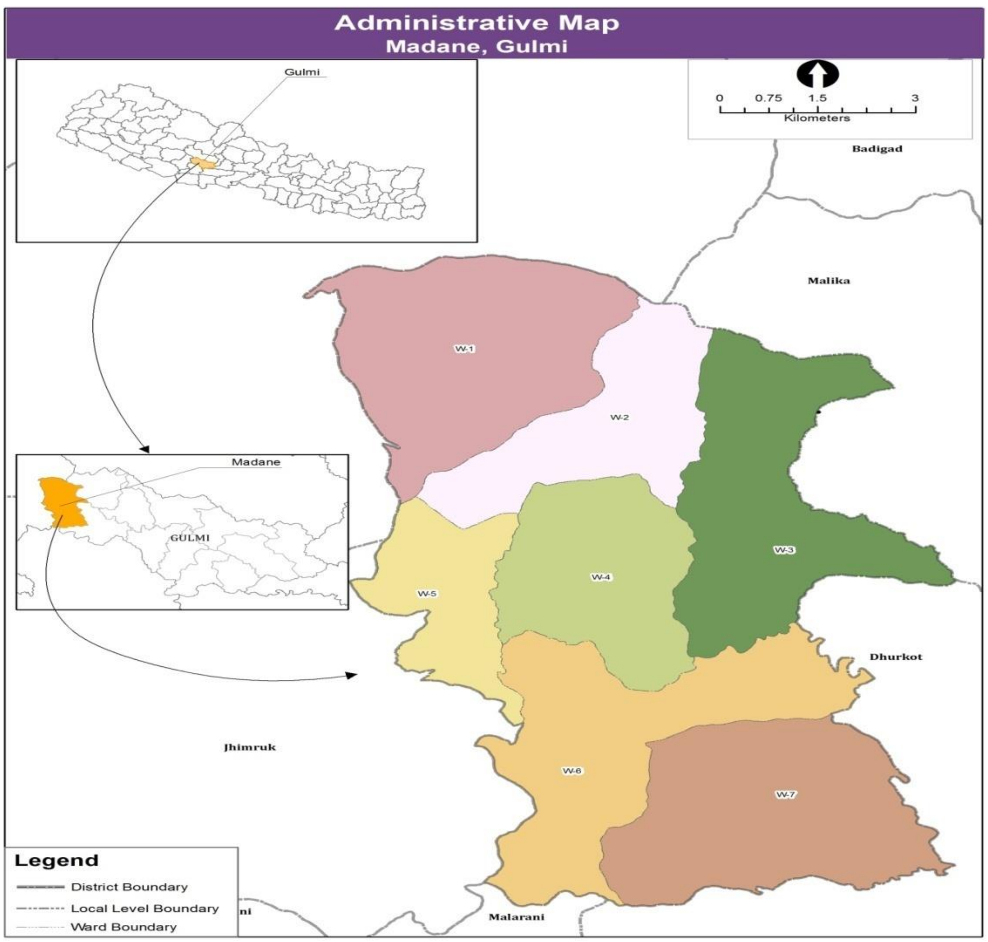

निर्वाचन क्षेत्र :

२.४ क्षेत्रफल

मदाने गाँउपालिकाको क्षेत्रफल ९४.५२ ब.कि.मी रहेको छ । यो गाँउपालिकामा जम्मा ७ वटा वडाहरू छन् । यो गाँउपालिका अग्लुङ्ग, बाफ्फकटेरी, सिर्सेनी, म्यालपोखरी, मलागिरी, पुर्कोट दह र भनभने गाविसलाई मिलाएर निर्माण गरिएको हो । सबै साविक गाविसको १ देखि ९ वडा सम्म मिलाएर हालका वडाहरु निर्माण गरिएको हो ।

२.५ हावपानी तथा जलवायु

मदाने गाउँपालिका जिल्लाको करीब पश्चिम भागमा अवस्थित छ । समुन्द्री सतहवाट १००० मिटर भन्दा माथि २६९० मिटर उचाईसम्म फैलिएकोले यहाँको हावापानीमा पनि विविधता छ । पहाडी भागमा अवस्थित भएको हुनाले मदानेको हावापानी समशितोष्ण मनसुनी प्रकारको रहेको छ । हिउँदमा अलि जाडो र गर्मी महिनामा सामान्य गर्मी हुनु यहाँको विशेषता हो । यहाँ मार्च (March) चैत्र देखि अक्टोबर (October) भदौ सम्म सामान्य गर्मी रहन्छ भने (नोभेम्बर) देखि (फेब्रुअरी) फागुन सम्म जाडो नै रहन्छ । सबैभन्दा जाडो डिसेम्बर (December) पुष तथा माघमा हुने गर्छ भने सबैभन्दा गर्मी महिना मे (May) मा रहन्छ । यहाँको औषत वार्षिक वर्षा २२०० मि.लि. र वार्षिक औषत तापक्रम २७ डिग्री सेल्सियस रहने गरेको छ ।

२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता

चाडपर्वहरू मानिसको संस्कृतिसँग सम्बन्धित छन् । यिनीहरूको परम्परा निकै लामो हुने गर्दछ । चाडपर्व जाति विशेष र धर्मविशेष पनि हुने गर्दछन् । तसर्थ कुनै पनि जाति र धर्मको परिचय चाडपर्वले नै दिने गर्दछन् । दशैं, तिहार, कृष्णअष्टमी, चैतेदशैं, शिवरात्री र फागु आदि हिन्दू धर्मसँग सम्बन्धित छन् । यता विभिन्न धर्मका मानिसले मान्ने चाडपर्व अन्य धर्मका अनुयायीले पनि मान्ने गर्दछन् । मदाने गाउँपालिका भित्र प्राय हिन्दु धर्म मान्ने मानिसहरुको बाहुल्यता रहेको छ ।

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

३.१ गाउँपालिकाको जनसंख्याको विवरण

जनसंख्या राज्यको पहिलो शर्त हो । जनसंख्या विना कुनै पनि राज्यको परिकल्पना हुन सक्तैन । देश विकासको पहिलो आधार र स्रोत जनसंख्या नै हो । मानव विना कुनै पनि गाउँ तथा गाउँको अस्तित्व संभव हुन सक्तैन । राज्य तथा सरकारको महत्वपूर्ण अंग तथा अधिकारको प्रदायक त्यस क्षेत्रका नागरिक अर्थात जनसंख्या हो । गाउँको विकास गर्न जनसहभागिता अति आवश्यक हुन्छ । अर्थात जनसंख्या र विकासको विच अन्योन्याश्रित सम्वन्ध रहेको हुन्छ । गाउँको हरेक विकास जनताको लागि हो भने गाउँको विकासको श्रोत पनि जनता नै हुन् । सार्वजनिक प्रशासनको मुल आधार पनि जनता नै हुन् । अतः गाउँ तथा गाउँको विकासका लागि राज्य, सरकार, वा प्रशासन सबैले जनसंख्याको विवरण अद्यावधिक गरिरहनु पर्दछ । शासनको मूल केन्द्रमा नागरिक नै रहेका हुन्छन् । अतः जनसंख्या विवरणले राज्यका क्रियाकलापलाई दिशा निर्देशको आधार उपलब्ध गराउँछ । मदाने गाउँपालिकामा आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका बासिन्दाको विवरण तयार गरि विकासका क्रियाकलापलाई सहज बनाउनको लागि जनसंख्याको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने क्रममा यस क्षेत्रभित्र रहेका गाउँवासिको तथ्याङ्क तलको तालिकामा देखाईएको छ । जसअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या २७,१७६ रहेको छ । जसमा पुरुष जनसंख्या १३,९६२ रहेको छ, भने महिला जनसंख्या १३,२१४ रहेका छ ।

वडा	घरधुरी	जनसंख्या		
		जम्मा	पुरुष	महिला
अग्लुङ्ग	६१६	४०५२	२०९३	१९५९
बाझकटेरी	७४७	४२५९	२०६०	२१९९
सिर्सेनी	७०५	४७२४	२४४५	२२७९
म्यालपोखरी	४४०	२५५४	१३०७	१२४७
मलागिरी	४०१	२८४६	१४७४	१३७२
पुर्कोट दह	७३८	४६०७	२३७५	२२३२
भनभने	६६९	४१३४	२२०८	१९२६
कुल	**४३१६**	**२७,०३९**	**१३,९६२**	**१३,२१४**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

३.२ उमेरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

मदाने गाउँपालिकाको कूल जनसंख्यालाई उमेरगत आधारमा हेर्दा यस गाउँपालिकामा १९ वर्ष भन्दा कम उमेर समुहको जनसंख्या जसलाई आश्रित जनसंख्याको रुपमा लिइन्छ जुन १०,३२७ जना रहेका छन् भने वृद्धा तथा आश्रित जनसंख्याको रुपमा मानिने ६० वर्षदेखि माथिको जनसंख्या ३,२०८ जना रहेका छन् । यसरी कुल आश्रित जनसंख्या १३,५३५ जना रहेको छ । यसको तुलनामा युवा तथा सक्रिय जनसंख्या १३,३४९ जना रहेका छन् । यस आधारमा सक्रिय जनसंख्याकको तुलनामा आश्रित जनसंख्या को अनुपात धैरै रहेको देखिन्छ ।

वडा	उमेरका आधारमा जनसंख्याको विवरण								
	० देखि ६ महिना सम्म	६ महिना देखि १ वर्ष सम्म	१ वर्ष देखि २ वर्ष सम्म	३ वर्ष देखि ५ वर्ष सम्म	६ वर्ष देखि ९ वर्ष सम्म	१० वर्ष देखि १९ वर्ष सम्म	२० वर्ष देखि ५९ वर्ष सम्म	६० वर्ष माथि	जम्मा
अग्लुङ्ग	३५	७९	११५	३०१	३६०	८१०	१७७९	५६२	**४०५२**
बाझकटेरी	२५	६८	७९	२७६	३९४	७३६	२०४०	६४१	**४२५९**
सिर्सेनी	३८	५४	११२	३२३	३७३	९०२	२५११	४११	**४७१४**
म्यालपोखरी	१७	१४	५७	१०९	२१४	५०४	१२०३	४३६	**२५५४**
मलागिरी	३४	५४	१२२	२०१	२४४	५३०	१४५७	२०४	**२०४६**
पुर्कोट दह	२९	६३	९४	२५६	४०२	८६०	२४५३	४५०	**४६०७**
भनभने	३५	३७	१०८	२१६	३१३	७३४	२१९६	५०४	**४१३४**
कुल	**२१३**	**३६९**	**६८७**	**१६८२**	**२३००**	**५०७६**	**१३६३९**	**३२०८**	**२७,१७६**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

३.३ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

भाषा कुनै पनि विचार तथा सन्देश अभिव्यक्तिको माध्यम हो । साथै भाषा कुनै पनि स्थानको मौलिक पहिचान तथा राष्ट्रिय संस्कृतिको अभिन्न अंग हो । नेपाल अनेक भाषाभाषीहरुको समागम स्थल हो । यो एक सानो मुलुक भएर पनि भाषाभाषिको हिसाबमा निकै धनि छ । यहाँ १२३ थरी भाषाभाषी रहेका छन् । तर यस गाउँपालिकामा राष्ट्रिय भाषा नेपाली भाषा नै प्रमुख भाषाको रुपमा रहेको पाइन्छ । जुन यहाँका १०० प्रतिशत जनसंख्याले नै नेपाली भाषा बोल्ने गर्दछन् ।

३.४ धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण

मदाने गाउँपालिकामा विभिन्न प्रकारका जातजाति रहेता पनि यस गाउँपालिकामा विशेष गरेर हिन्दु धर्म नै सबै जनाले मान्ने गर्दछन् । ।

३.५ जातीयताको आधारमा जनसंख्या

नेपाल अनेक जातजातिले भरिपूर्ण सुन्दर अनुपम राष्ट्र हो । यहाँ हिमाल देखि तराई सम्म अनेक विशेषताले भरिएका जनजाति देख्न सकिन्छ । विश्वमै अत्यन्तै सानो राष्ट्रको सुचिमा समाबेश भएता पनि जातजातिको हिसाबमा अत्यन्तै सम्पन्न रहेको छ । जातीय विविधताका कारणलेनै यहाँ कला तथा संस्कृतिमा अनुपम विविधता छ । नेपालको यो पहिचान विश्वसामुनै परिचय दिन सफल विषय हो । १२५ जातजाती तथा १२३ भाषाभाषि रहेको नेपाल साच्चिकै विविध जातजातीको बगैंचा हो । नेपालको यही गरिमालाई जोगाउँदै मदाने गाउँपालिका पनि विविध जानजातीहरुको संगम स्थलको रुपमा रहेको छ । यहाँ क्षेत्री, ब्राह्मण, नेवार, कामी, ठकुरी, सार्की, दमाई मगर लगायतका जातजातिको बाहुल्यता रहेको छ । तलको तालिका अनुसार प्रायः सबै वडामा क्षेत्रीकै जनसंख्या रहेको पाइन्छ । यस सम्वन्धि पुरा विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा	जतजातिको विवरण						जम्मा
	क्षेत्री	ब्रह्मण	मगर	दलित	नेवार	अन्य	
अग्लुङ्ग	४६९	५	२	१३४	६	०	**६१६**
बाझकटेरी	१३२	२६३	१३५	२१७	०	०	**७४७**

सिर्सेनी	१७६	२२१	०	२६५	०	४३	**७०५**
म्यालपोखरी	२७०	७४	२१	७४	०	१	**४४०**
मलागिरी	२९७	०	०	१०४	०	०	**४०१**
पुर्कोट दह	४२३	८१	९१	९६	२५	२२	**७३८**
भनभने	२६१	२५५	५	१३६	०	१२	**६६९**
कुल	**२,०२८**	**८९९**	**२५४**	**१,०२६**	**३१**	**७८**	**४३१६**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

३.७ अपांङ्गताको आधारमा जनसंख्या

राज्य नागरिकको अन्तिम अभिभावक हो । अतः राज्यले आफ्ना नागरिकलाई विशेष अवस्थामा रक्षा गर्ने जिम्मा लिएको हुन्छ । राज्यमा भैपरि आउने समस्या तथा नागरिकको जीवनका आम अवस्था भन्दा विशेष फरक अवस्था आएको खण्डमा राज्यले नागरिकको रक्षाको लागि विभिन्न नीतिगत व्यवस्था गरेको हुन्छ । यस्ता व्यवस्था मध्ये सामाजिक सुरक्षा पनि एक हो । सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम भित्र पर्ने एक समुदाय अपाङ्ग नागरिक पनि हुन् । अपाङ्ग नागरिकलाई राज्यले विशेष कार्यक्रम अन्तर्गत सामाजिक सुरक्षा उपलब्ध गराउने गर्दछ । यसबाहेक पनि राज्यमा विविध प्रयोजनका लागि अपाङ्ग जनसंख्याको विवरण आवश्यक पर्दछ । मदाने गाउँपालिकामा पनि आठ विषय समावेश गरि अपाङ्ग तथा असक्त नागकिको तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियो । जसलाई शारिरीक, मानसिक, बौद्धिक लगायतका विषयबस्तुमा छुट्याईएको थियो । तलको तालिकामा यस सम्वन्धि विवरण देखाइएको छ । जसअनुसार गाउँपालिकाका सबैभन्दा धेरै व्यक्ति भौतिक अपाङ्ग रहेका छन् । भौतिक अपाङ्ग पश्चात सबैभन्दा धेरै मानसिकको जनसंख्या रहेका छन् भने यसवाहेक एक भन्दा बढी प्रकारका अपाङ्गताको भएकाको जनसंख्या उल्लेख्य रहेको देखिन्छ । सबैखाले अपाङ्गको तथ्याङ्कमा वडा नं. ३ सिर्सेनी अगाडि रहेको देखिन्छ । यस पछि क्रमश : पुर्कोदह, भनभने, बाफ्कटेरी, म्यालपोखरी, मलागिरी र अन्तिममा अग्लुङ रहेका छन् । अपाङ्ग तथा असहाय व्यक्तिलाई विभिन्न हित तथा कल्याणकारी कार्यक्रमको संचालन गरि उनिहरुको अवस्था अनुकूल हुने कार्यक्रम मार्फत राज्यको विशेष लगानीमा क्षमता अभिवृद्धिका लागि ठोस कदम चाल्नुपर्दछ । यसै मान्यता अनुसार मदाने गाउँपालिका पनि अपाङ्ग तथा अशक्त नागरिकको लागि विशेष सामाजिक सुरक्षाका कार्य योजना निर्माण तथा संचालनको लागी प्रयासरत रहेको छ ।

वडा	अपाङ्गताको विवरण						जम्मा
	शाररिक	मानसिक	बहु	लाटो	बहिरो	अन्धो	
अग्लुङ्ग	११	०	०	०	०	०	**११**
बाफ्कटेरी	३९	१	०	०	०	०	**४०**
सिर्सेनी	४६	१४	०	६	६	२	**७४**
म्यालपोखरी	३२	३	०	०	०	०	**३४**
मलागिरी	२१	७	१	०	०	०	**२९**
पुर्कोट दह	२५	१०	०	१	१	८	**४५**
भनभने	१७	७	११	४	३	१	**४३**
कुल	**१९१**	**४२**	**१२**	**११**	**१०**	**११**	**२७६**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

३.८ व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण

३.८.१ आर्थिक वर्ष २०७३।०७४ को पञ्जिकरणको विवरण

गाउँपालिकाको यस वर्षको पञ्जिकरण विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ । पञ्जिकरण प्रशासनको महत्वपूर्ण अभिलेख व्यवस्थापन कार्य हो । जसले जन्म, मृत्यु, वसाइँसराई, विवाह, सम्वन्धविच्छेद जस्ता विषयहरुको बारेका जानकारी दिलाउछ । यि विषयहरुको मद्धतले कुनै पनि गाउँमा जनसंख्यको पहिलाको संरचना र हालको संरचनालाई विश्लेषण गर्न र सोहि बमोजिमका विकास निर्माणका क्रियाकलापलाई योजनावद्ध गर्नमा सघाउ पुर्‍याउदछ । पञ्जिकरण व्यवस्थापनलाई गाउँको प्रतिविम्व अथार्त ऐनाको रुपमा चिनिन्छ । यस गाउँपालिकामा यसवर्ष १३८९ जना वच्चाको जन्मदर्ता गरिएको छ । यो वर्षमा मृत्यु हुने व्यक्ति १७० जना रहेका छन् भने ८ जना वसाइँसराई गरेर आएका र ८० जना वसाइँसराई गरेर गएका छन् । यसैगरि यस वर्ष कुल ४२१ जनाको विवाह दर्ता रहेका छन् ।

वडा नं.	जन्म दर्ता	मृत्यु दर्ता	बिवाह दर्ता	सम्बन्ध बिच्छेद	बसाईसराई आएको	गएको
१	३५०	४५	५२	१	०	२२
२	२४४	२८	८६	०	३	४
३	११९	२५	६८	०	१	१३
४	१२१	११	३४	०	०	७
५	१२८	८	२९	०	०	४
६	३०३	२५	८६	१	२	१८
७	१२४	२८	६६	०	२	१२
कुल	**१३८९**	**१७०**	**४२१**	**२**	**८**	**८०**

श्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण, २०७४

३.८.२ जन्मदर्ता भएका बालबालिकाको संख्या

गाउँपालिकामा यस वर्ष जन्मदर्ता भएका बालबालिकाहरु विवरण अनुसार यस वर्ष कुल ५६३ जना बालबालिकाको जन्म दर्ता भएकोमा २६६ जना बालिका र २९७ जना बालक रहेका छन् । यो संख्या चालु आवमा भन्दा यस आ.व.मा १ ले अझ घटेको छ ।

आर्थिक वर्ष	कुल जन्मदर्ता सङ्ख्या			कैफियत
	बालिका	बालक	जम्मा	
अघिल्लो आ.व. (२०७३। ०७४)	२७६	२८८	५६४	
चालु आ.व. (२०७४। ०७५)	२६६	२९७	५६३	

श्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण, २०७४

३.८.३ आर्थिक वर्ष २०७३।०७४ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण

यस आ.व.मा मदाने गाउँपालिकामा ५८४नागरिकताका सिफारिस गरिएको छ । यसैगरि ११२ नाता प्रमाणित भएका छन् भने अन्य सिफारिस ११७० भएको छ । यस वर्षमा यहाँ नयाँ-नयाँ घरहरु बन्ने संख्या थपिए पनि सानो आकारका कतिपय नक्सापास गर्नु नपर्ने घरहरु निर्माण भएका छन् जसको कारण नक्सापासको विवरण रहेका छैन ।

क.सं	**विवरण**	**सिफारिस संख्या**
१.	नागरिकता सिफारिस	५८४
२.	नाता प्रमाणित ३ अन्य सिफारिस	११२
३.	अन्य सिफारिस	११७०
४.	नक्सापास संख्या	०

श्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण, २०७४

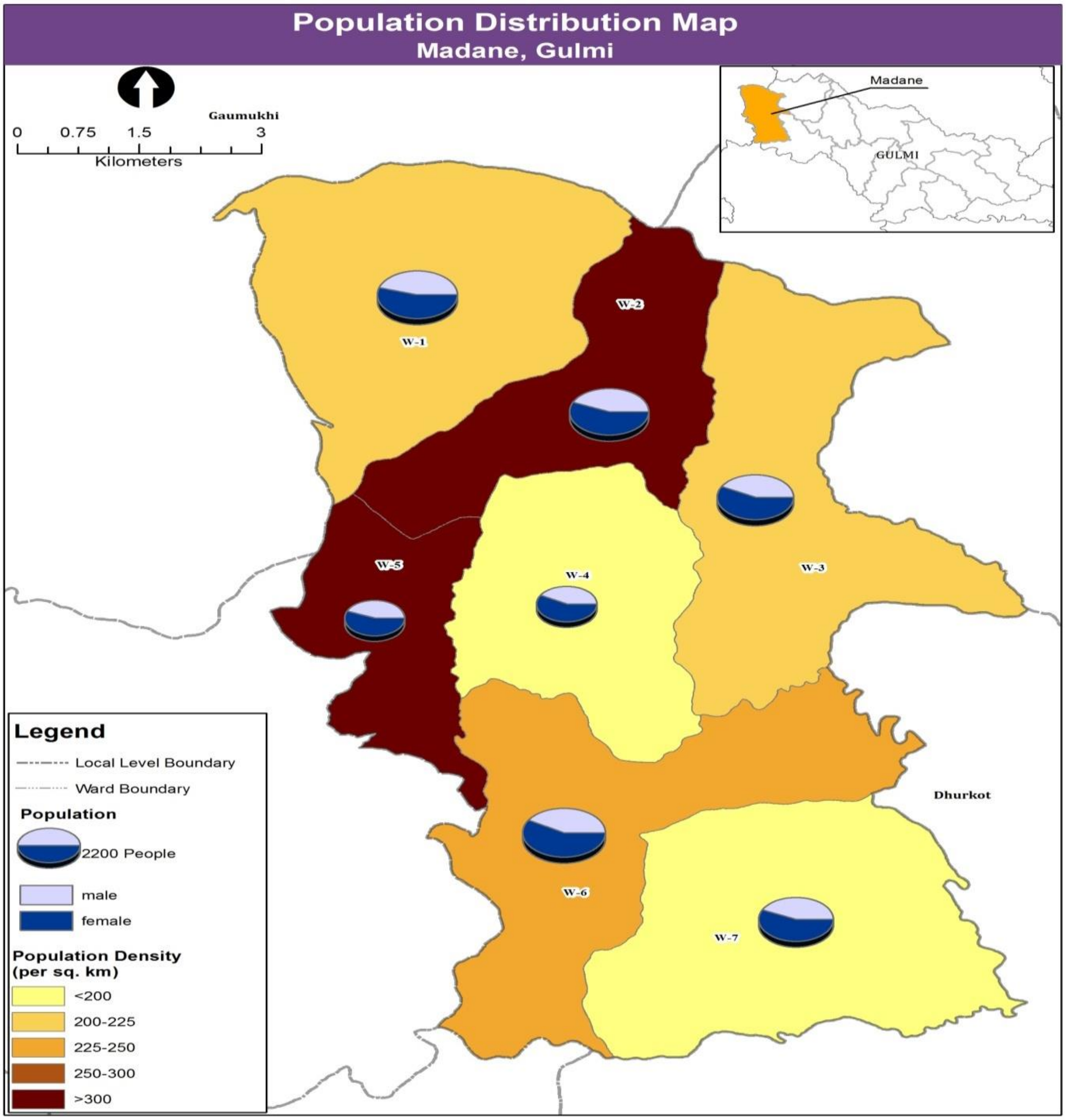
Population Distribution Map
Madane, Gulmi
Gaumukhi
0 0.75 1.5 3
Kilometers
Madane
GULMI
W-1
W-2
W-3
W-4
W-5
W-6
W-7
Dhurkot
Legend
Local Level Boundary
Ward Boundary
Population
2200 People
male
female
Population Density (per sq. km)
<200
200-225
225-250
250-300
>300

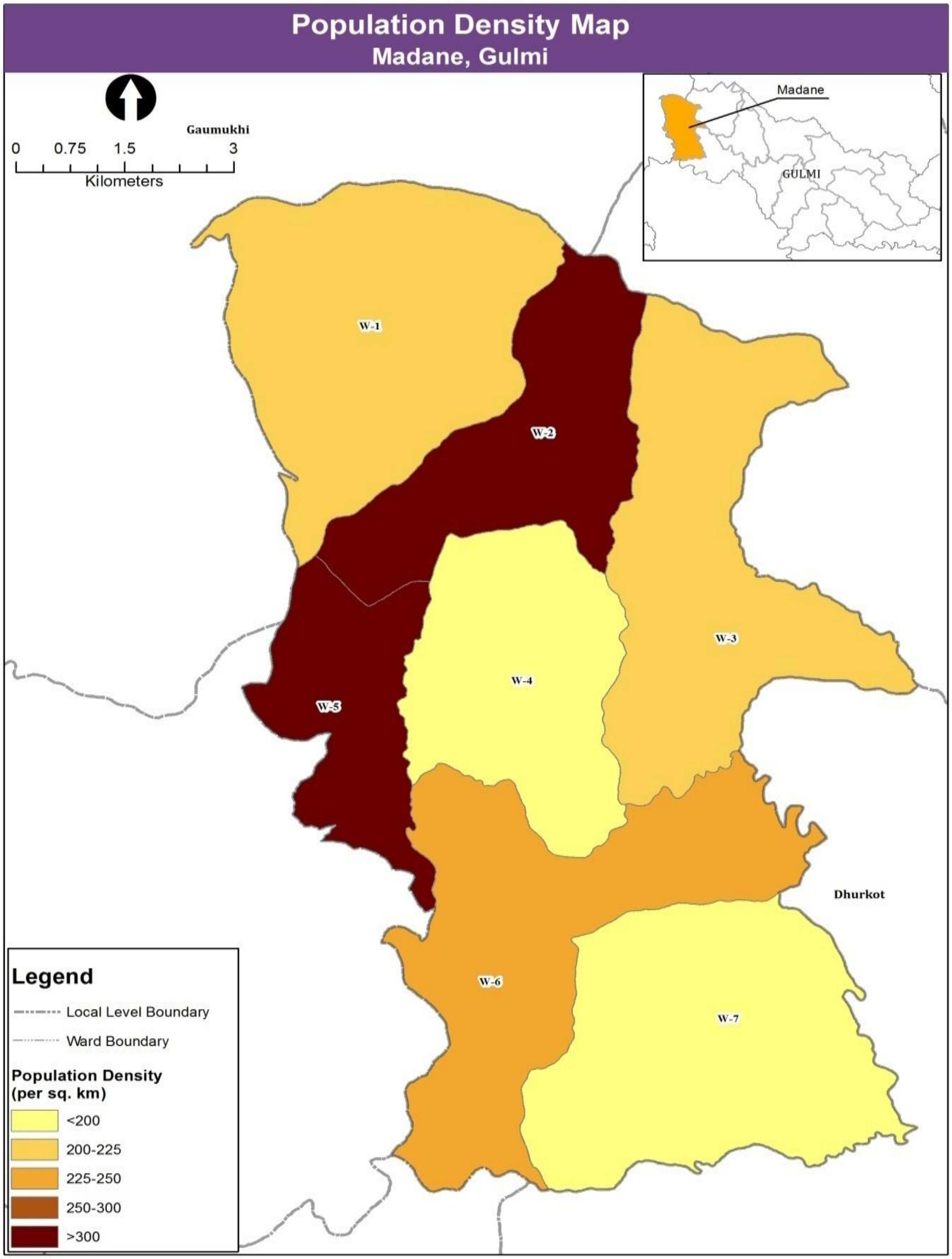
Population Density Map
Madane, Gulmi
Gaumukhi
0 0.75 1.5 3
Kilometers
Madane
GULMI
W-1
W-2
W-3
W-4
W-5
W-6
W-7
Dhurkot
Legend
Local Level Boundary
Ward Boundary
Population Density
(per sq. km)
<200
200-225
225-250
250-300
>300

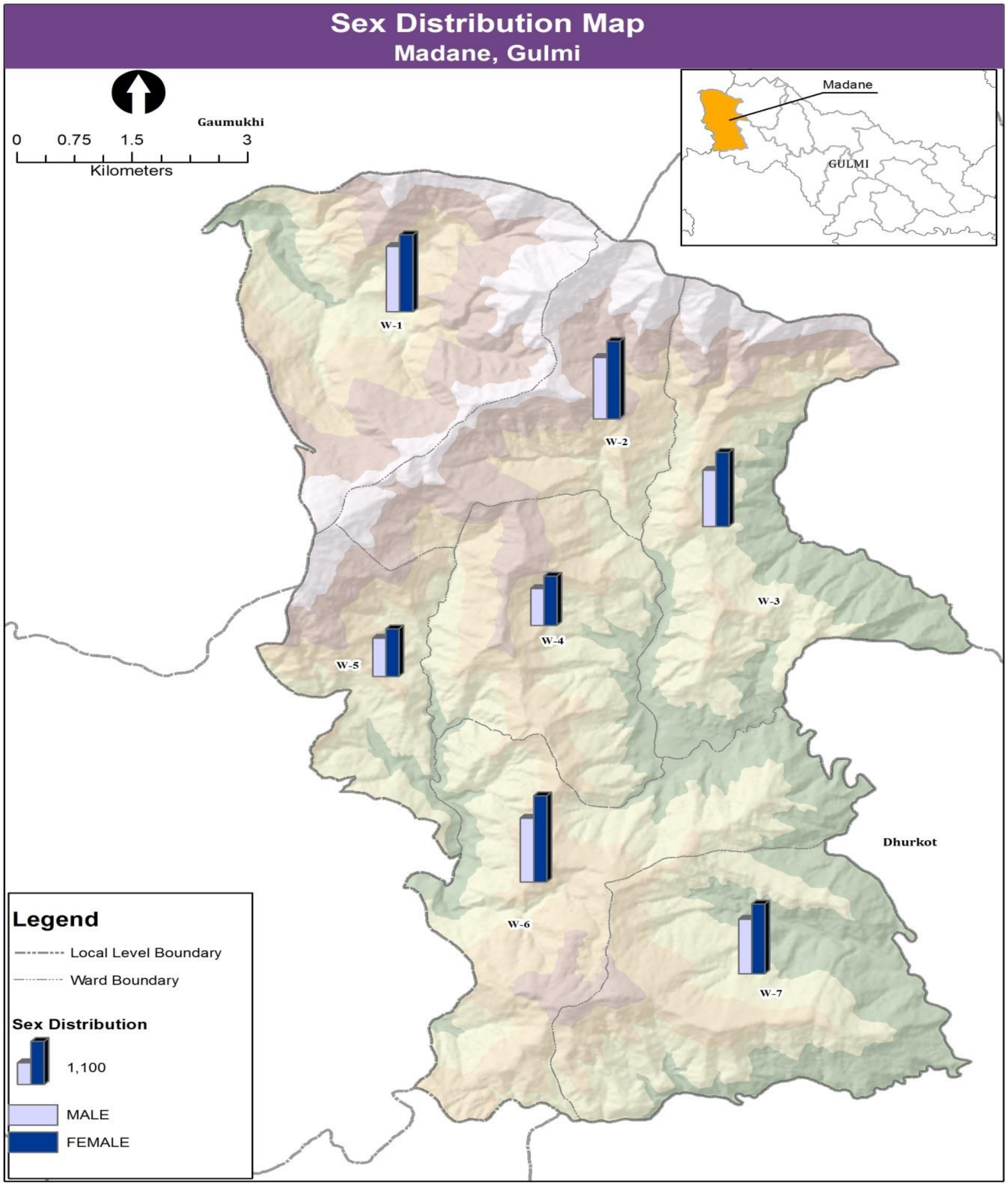

Sex Distribution Map
Madane, Gulmi
Gaumukhi
0
0.75
1.5
3
Kilometers
Madane
GULMI
W-1
W-2
W-3
W-4
W-5
W-6
W-7
Dhurkot
Legend
Local Level Boundary
Ward Boundary
Sex Distribution
1,100
MALE
FEMALE

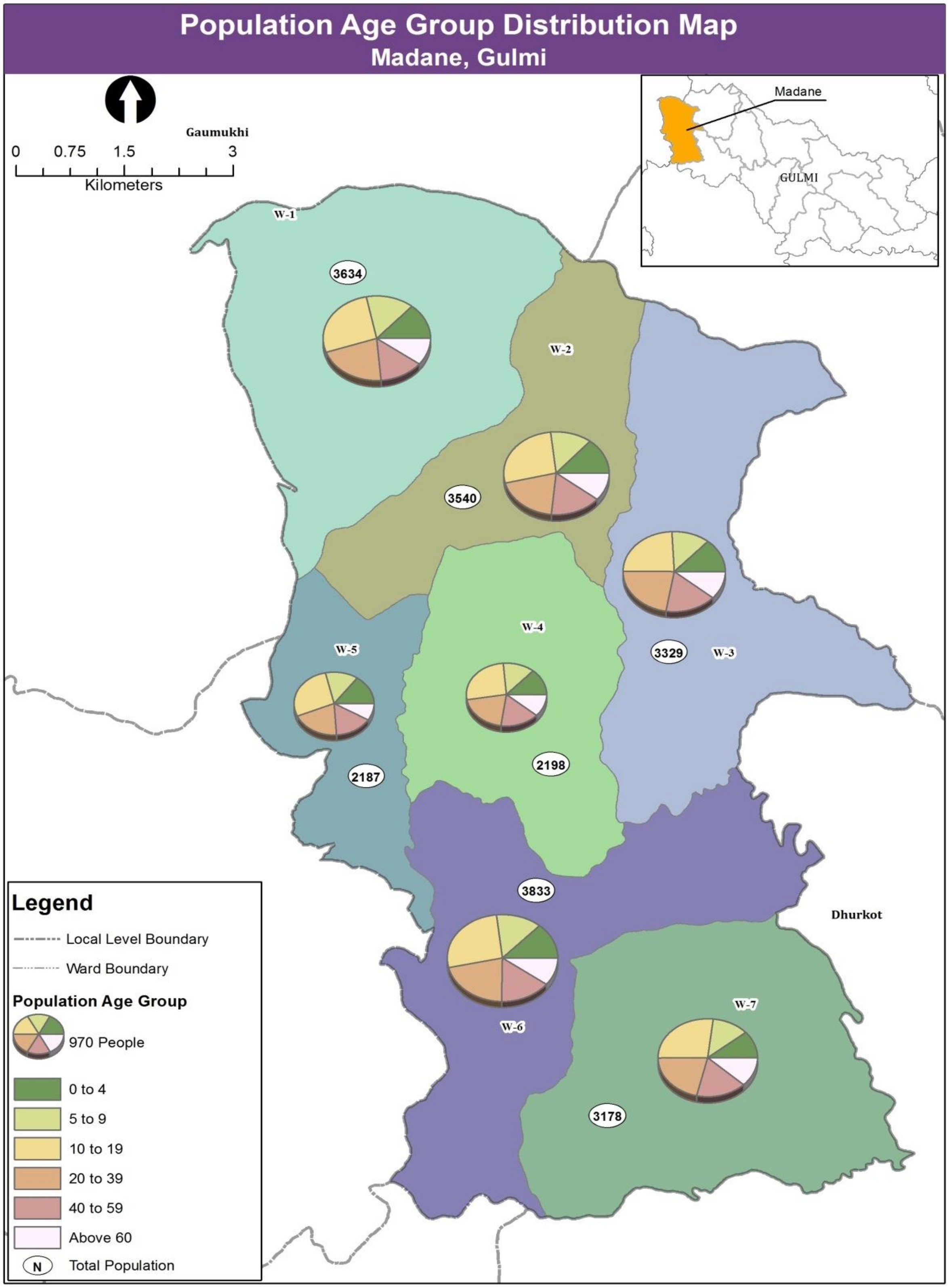
Population Age Group Distribution Map
Madane, Gulmi
Gaumukhi
0
0.75
1.5
3
Kilometers
Madane
GULMI
W-1
3634
W-2
3540
W-3
3329
W-4
2198
W-5
2187
W-6
3833
W-7
3178
Dhurkot
Legend
Local Level Boundary
Ward Boundary
Population Age Group
970 People
0 to 4
5 to 9
10 to 19
20 to 39
40 to 59
Above 60
N
Total Population

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

कृषि नेपालको पहिचान हो । यहाँका लगभग ९७.३३ प्रतिशत जनता कृषि पेशामा आवद्ध रहेका छन् । नेपालका धेरैजसो भुभाग कृषि कार्यमा प्रयोग गरिएको छ । मदाने गाउँपालिकामा पनि धेरैजसो जनसंख्या कृषि पेशामा आवद्ध रहेका छन् । जसमा व्यापार संलग्न रहेको जनसंख्या १.१ प्रतिशत रहेका छन्, नोकरी संलग्नता १.१ प्रतिशत भने बैदेशिक रोजगारमा जानेहरु ०.४ प्रतिशत रहेको छन् । जसलाई तलको तालिकामा देखाईएको छ ।

वडा	मुख्य पेशा			
	कृषि	व्यापार	नोकरी	बैदेशिक
अग्लुङ्ग	६१६	०	०	०
बाफ्फकटेरी	६९०	१३	२६	१८
सिर्सेनी	६९७	२	६	०
म्यालपोखरी	४१७	१७	६	०
मलागिरी	३७७	१६	८	०
पुर्कोट दह	७३८	०	०	०
भनभने	६६६	१	२	०
कुल	**४२०१**	**४९**	**४८**	**१८**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

४.१.२ औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण

व्यक्तिको पारिवारिक आम्दानीको विवरण यहाँ उल्लेख गरिएको छ । जसअनुसार यस गाउँपालिकामा २५००० सम्म बढि मासिक आम्दानी हुने परिवार १५.२४ प्रतिशत रहेका छन् । यसैगरि ८४.७६ प्रतिशत परिवारले २५००० भन्दा कम मासिक आम्दानी गरिरहेका छन् । गरीवको सुचकका रुपमा रहने जनसंख्या ४१.७२ प्रतिशत रहेका छन् । (मासिक ५००० भन्दा कम आम्दानी हुने परिवारलाई गरिवी सुचकमा उल्लेख गरिएको छ ।

वडा नं..	औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण (रुपैयामा)							
	१००० भन्दा कम	१००० देखि २०००	२००१ देखि ३०००	३००१ देखि ५०००	५००१ देखि १००००	१०००० देखि १५०००	१५००१ देखि २५०००	२५००० भन्दा माथि
अग्लुङ्ग	१	१६८	७६	१२०	७३	२७	६३	८८
बाफ्फकटेरी	२०	८०	२८	२९	२००	११०	१५०	१३०
सिर्सेनी	१६	९५	३४	१००	८७	६३	१२५	१८५
म्यालपोखरी	१०	४२	१३	७२	७३	९१	१०४	३५

मलागिरी	३६	३५	४७	६८	७२	४९	६९	४९
पुर्कोट दह	२	९१	१८४	९७	१०१	८४	१०३	७६
भनभने	१	२००	६९	६७	१०५	५९	७३	९५
कुल	**८६**	**७११**	**४५१**	**५५३**	**७११**	**४८३**	**६८७**	**६५८**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

४.१.३ बेरोजार सम्बन्धी विवरण

राज्यमा भएका नागरिकहरुले सुरक्षित रोजगारीको अवसर पाउनु पर्दछ। रोजगारीको लागि योग्य भएको साथै इच्छाशक्ति पनि रहेको तर रोजगारी नपाएको अवस्था बेरोजगारी हो । बेरोजगारी राज्यको पनि जिम्मेवारी हो । एक असल राज्यले आफ्ना नागरिकलाई रोजगारी दिनको लागि वातावरण निर्माण गर्न लागि पर्नु पर्दछ । कुनै पनि बहाना रोजगारीको लागि स्वदेशमा काम गर्ने इच्छा हुदाँहुदै पनि विदेश जानुपर्ने अवस्था देशको लागि घातक हुन सक्छ । बर्तमान समय सम्ममा यस गाउँपालिकामा ८२९ जना व्यक्ति सरकारी जागिरे र ४९९ जना गैर सरकारी जागिरे रहेको देखिन्छन् भने केही घरपरिवारका सदस्य विदेश गएका छन् । यस क्षेत्रका सवै स्थानमा बेरोजगारको अध्याबधिक तथ्याङ्क उपलव्ध हुन नसकेको देखिएको छ । नयाँ गाउँपालिकाको रुपमा भर्खर मात्रै जिम्मेवारी सम्हालेको र राज्यको तर्फबाट नयाँ तथ्याङ्कको सर्वे नगरिएको हुनाले साविकको तथ्याङ्कमा बेरोजगारी न्युन रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाले आफ्नो तर्फवाट गरिएको सर्वेक्षणमा पनि यस क्षेत्रका धेरैजसो युवाहरु वैदेशिक रोजगारी, आधुनिक कृषि मार्फत जीवस्तरको वृद्धि, घरेलु सिपको बजारीकरणमा संलग्न लगायतका पेशाको अवलम्बन गदै गईरहेको छन् । जसले प्रर्याप्त स्वरोजगारमूलक पेशाको विकास भएकोले यस क्षेत्रको बेरोजगारी संख्या न्युनीकरण गर्न मद्धत पुगीरहेको छ ।

वडा	रोजगारी			
	सरकारी	गैरसरकारी	बैदेशिक	छैन
अग्लुङ्ग	९४	४४	२४२	३६७२
बाझकटेरी	१३३	३६	४९४	३५९६
सिर्सेनी	१७८	२४०	३६२	३९४४
म्यालपोखरी	९९	६०	१३४	२२६१
मलागिरी	७०	३१	२३४	२५११
पुर्कोट दह	१२८	२९	४९१	३९५९
भनभने	१२७	५९	३४८	३६००
कुल	**८२९**	**४९९**	**२३०५**	**२३,५४३**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

४.१.४ सुकुम्वासीको तथ्याङ्क

यस गाउँपालिकामा आफैँमा सुकुम्वासी नरहेको तर दैवि प्रकोपबाट सुकुम्बासीमा परिणत भएका केहि घरधुरी पाईएको छ । जस अन्तर्गत साविकको मलागिरी गा.वि.स. हाल वडा न. ५ मा ७ घर परिवार सुकुम्बासि रहेका छन् ।

४.२ भू-उपयोग तथा स्वामित्व

४.२.१ वर्तमान भू-उपयोगको अवस्था

मदाने गाउँपालिकाको अधिकांश भू-भाग घना वनले ढाकेको छ भने त्यस पछि कृषि तथा आवादीले ओगटेको छ । तसर्थ यहाँ अत्यधिक जसो भूभागमा कृषि कार्य गरिएको छ । यसको केही भागमात्र खुला वन तथा घाँसेमैदानले पनि ढाकिएको छ । यहाँ खोला र पोखरीहरू निकै रहेका छन् ।

भू-उपयोगको विवरण	क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत
घना वन	५३१५.१२	३८,६२
कृषि तथा आवादी क्षेत्र	७२३८.९९	५२.६१
घाँसेमैदान	४०.५९	०.२९
पोखरी, नदी, खोला क्षेत्र	९९.५७	०.६२
खुला वन क्षेत्र	१०६६.७३	७.७५
जम्मा	**१३,७६१**	**१००**

श्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, २०७४/७५

४.२.२ परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन सम्वन्धी विवरण

नेपाल कृषिप्रधान देश हो । देशका अधिकांश मानिसहरु कृषि मै निर्भर छन् । तर आजसम्म पनि कृषक परिवारका नाममा सिमितमात्र जमिन रहेको देखिन्छ । गुल्मीको मदाने गाउँपालिकामा पनि कृषकको संख्या अति धेरै छ । तर तिनीहरुका स्वामित्वमा जमिन भने निकै कम रहेको देखिन्छ । यसरी कृषक भएर पनि यहाँका धेरै मानिसहरुलाई आफ्नो उत्पादनले सालभर खान नपुग्ने अवस्था छ । वास्तवमा आफ्नो स्वामित्वमा यथेस्ट जमिन नरहेको तथा भाडामा जमिन लिएर खेतिपाति गर्ने पद्धतिको विकास नभएको हुनाले यस्तो परिस्थितिको सिर्जना भएको हो । कृषकलाई खेतिपातिका लागि जमिनको आवश्यकता पर्दछ । यस गाउँपालिकाको कृषको व्यक्तिगत स्वामित्वमा जमिन रहे नरहेको विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं..	परिवारको स्वामित्वमा रहेको जमिन (रोपनी)						
	२ रो. भन्दा कम	२ रो. देखि ५ रो.	६ रो. देखि १० रो.	११ रो. देखि २० रो.	२० रो. भन्दा माथि	जग्गा नै नभएको	थाहा नभएको
अग्लुङ्ग	१०६	२१६	९८	९०	१०६	०	०
बाझकटेरी	१९१	२६७	१६७	८७	३५	०	०
सिर्सेनी	१००	२४६	१५२	१३६	७१	०	०
म्यालपोखरी	३३	१८४	१४१	६०	२२	०	०
मलागिरी	७४	१५३	९६	४७	२४	७	०
पुर्कोट दह	११४	२०७	१९२	१६१	६४	०	०
भनभने	६०	१६१	१७३	१७७	९८	०	०
कुल	**६७८**	**१४३४**	**१०१९**	**७५८**	**४२०**	**७**	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

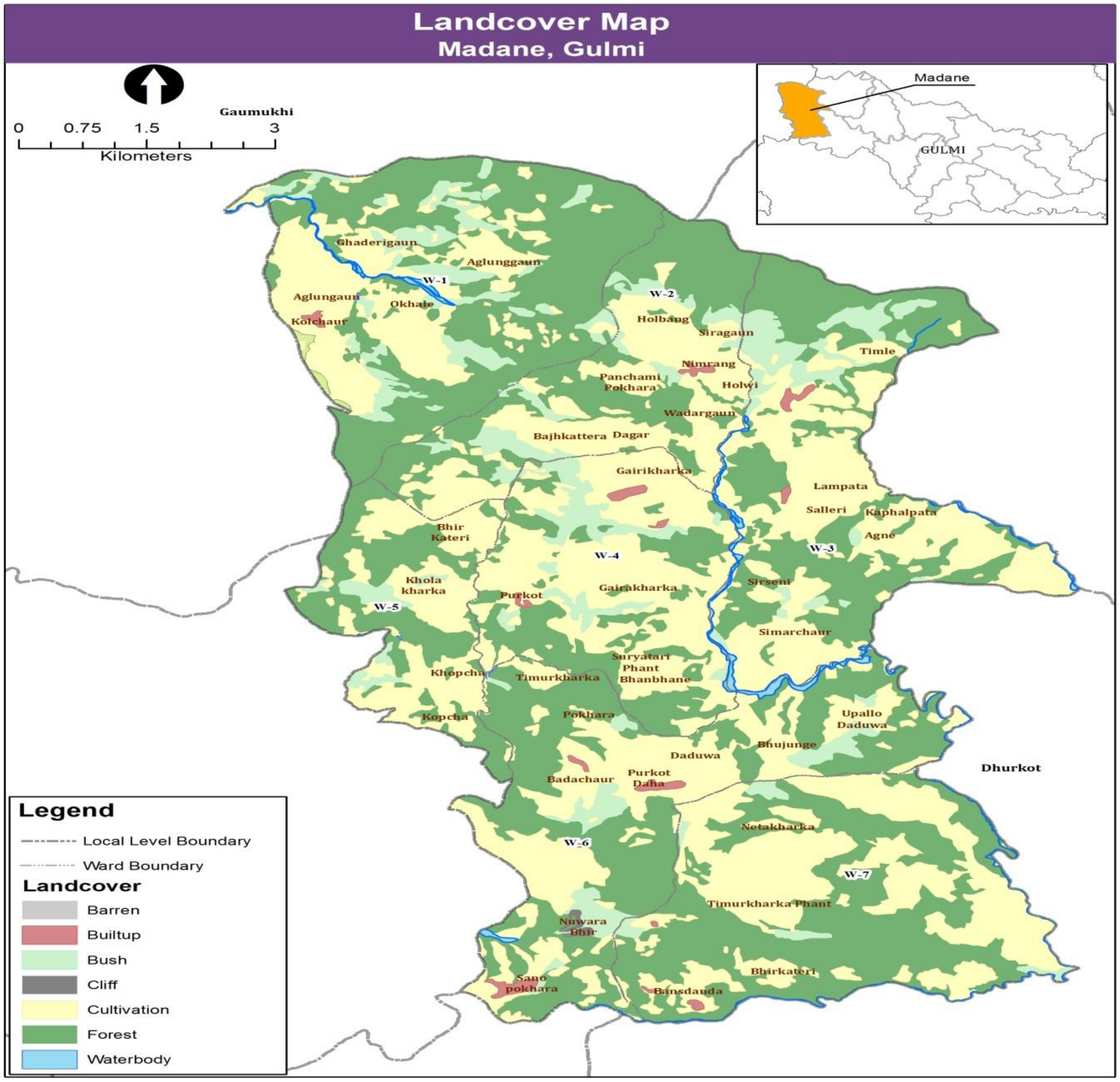

Landcover Map
Madane, Gulmi
Gaumukhi
0 0.75 1.5 3
Kilometers
Madane
GULMI
Ghaderigaun
Aglunggaun
W-1
Aglungaun
Okhale
Kolchaur
W-2
Holbang
Siragaun
Timle
Nimrang
Panchami Pokhara
Holwi
Wadargaun
Bajhkattera
Dagar
Gairikharka
Lampata
Salleri
Kaphalpata
Agne
W-3
Bhir Kateri
W-4
Khola kharka
Purkot
Gairakharka
Sirseni
W-5
Simarchaur
Suryatari Phant Bhanbhane
Khopcha
Timurkharka
Upallo Daduwa
Kopcha
Pokhara
Bhujunge
Daduwa
Dhurkot
Badachaur
Purkot Daha
Netakharka
W-6
W-7
Timurkharka Phant
Nuwara Bhir
Bhirkateri
Sano pokhara
Bansdauda
Legend
Local Level Boundary
Ward Boundary
Landcover
Barren
Builtup
Bush
Cliff
Cultivation
Forest
Waterbody

Landcover Map
Madane -1 , Gulmi

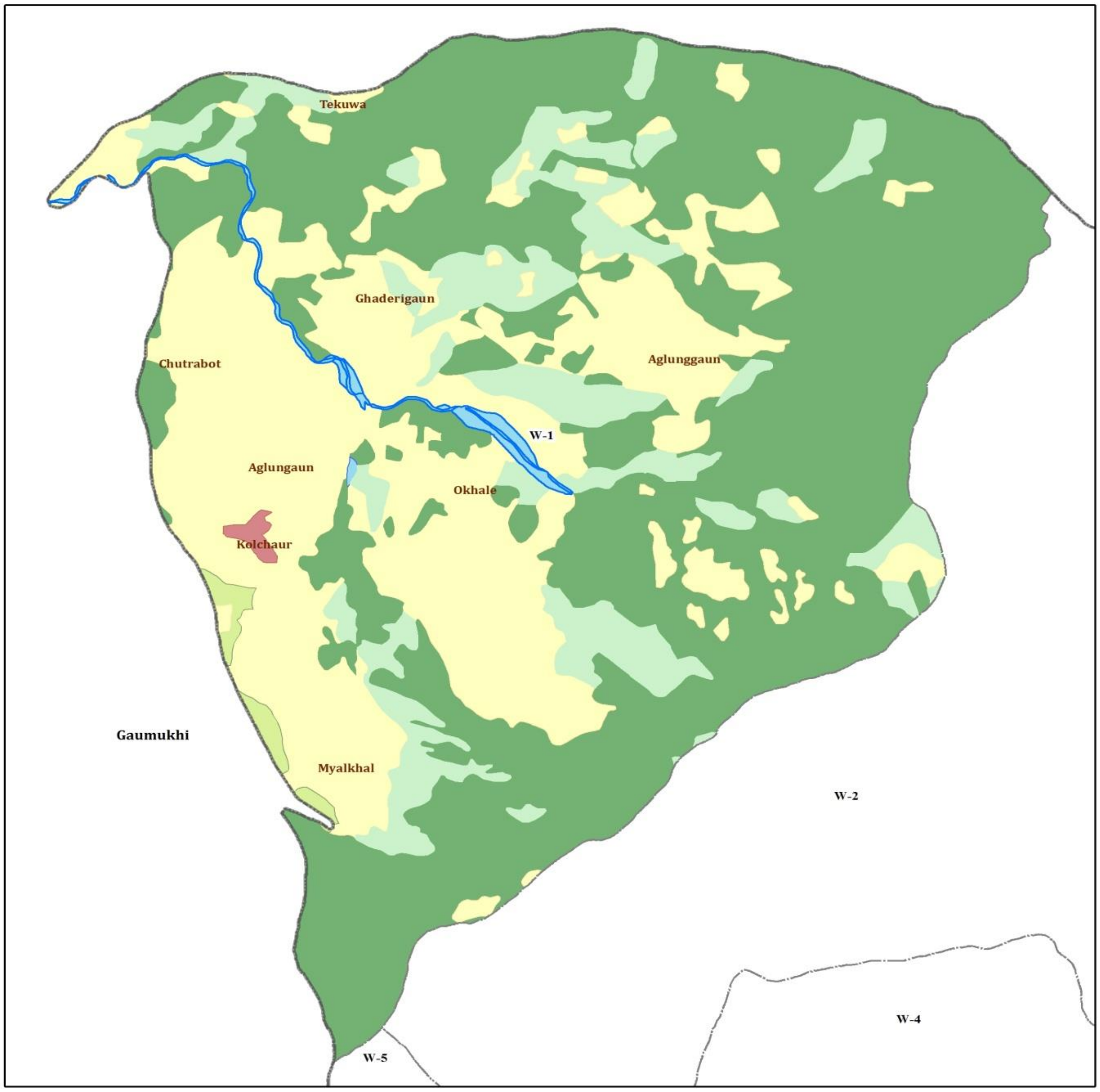

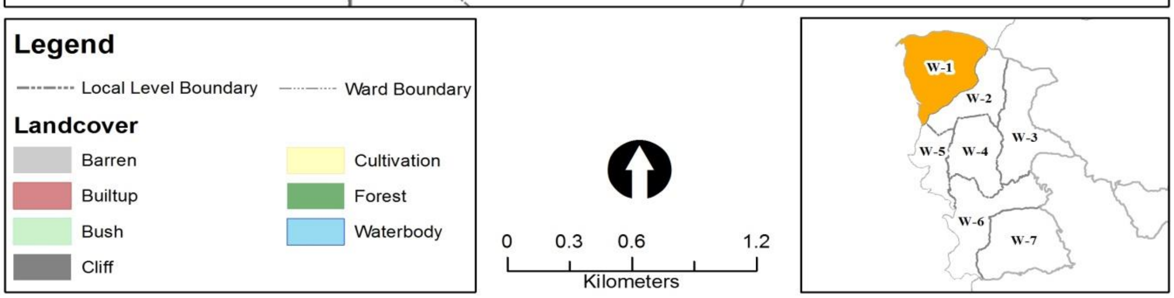

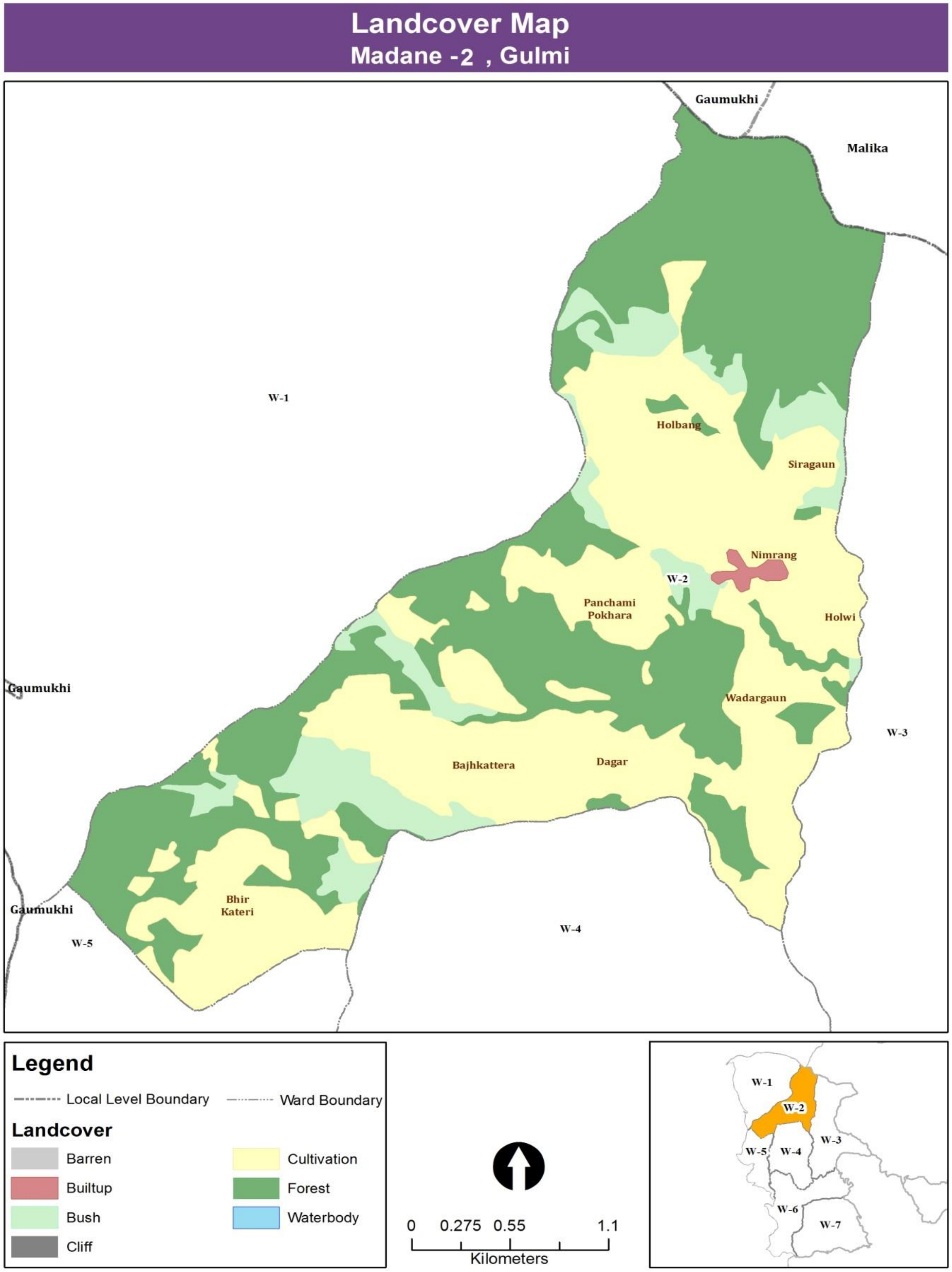
Landcover Map
Madane -2 , Gulmi
Gaumukhi
Malika
W-1
Holbang
Siragaun
Nimrang
W-2
Panchami Pokhara
Holwi
Gaumukhi
Wadargaun
W-3
Bajhkattera
Dagar
Bhir Kateri
Gaumukhi
W-5
W-4
Legend
Local Level Boundary
Ward Boundary
Landcover
Barren
Builtup
Bush
Cliff
Cultivation
Forest
Waterbody
0 0.275 0.55 1.1
Kilometers
W-1
W-2
W-3
W-5
W-4
W-6
W-7

Landcover Map
Madane -3 , Gulmi

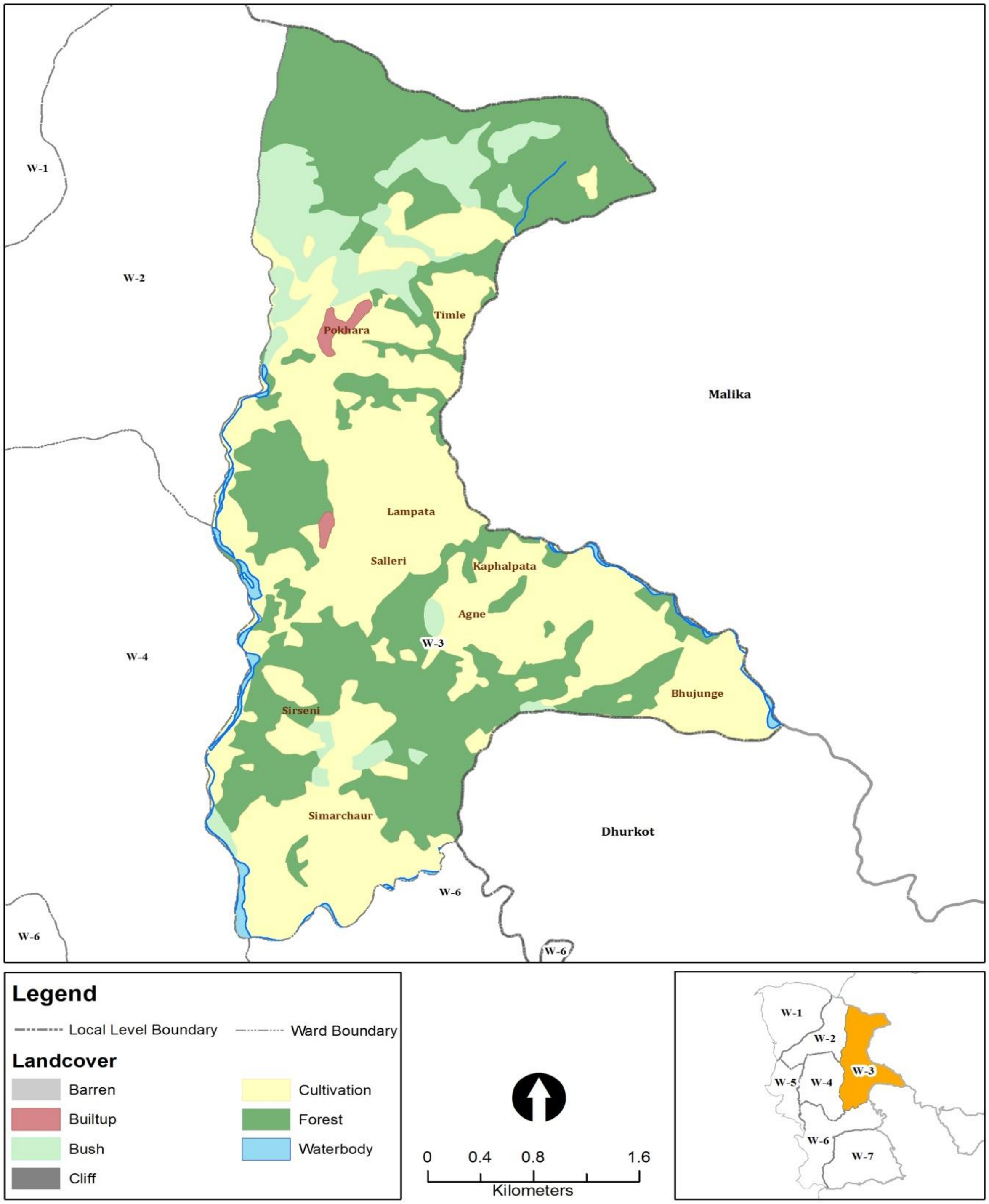

Landcover Map
Madane -4 , Gulmi

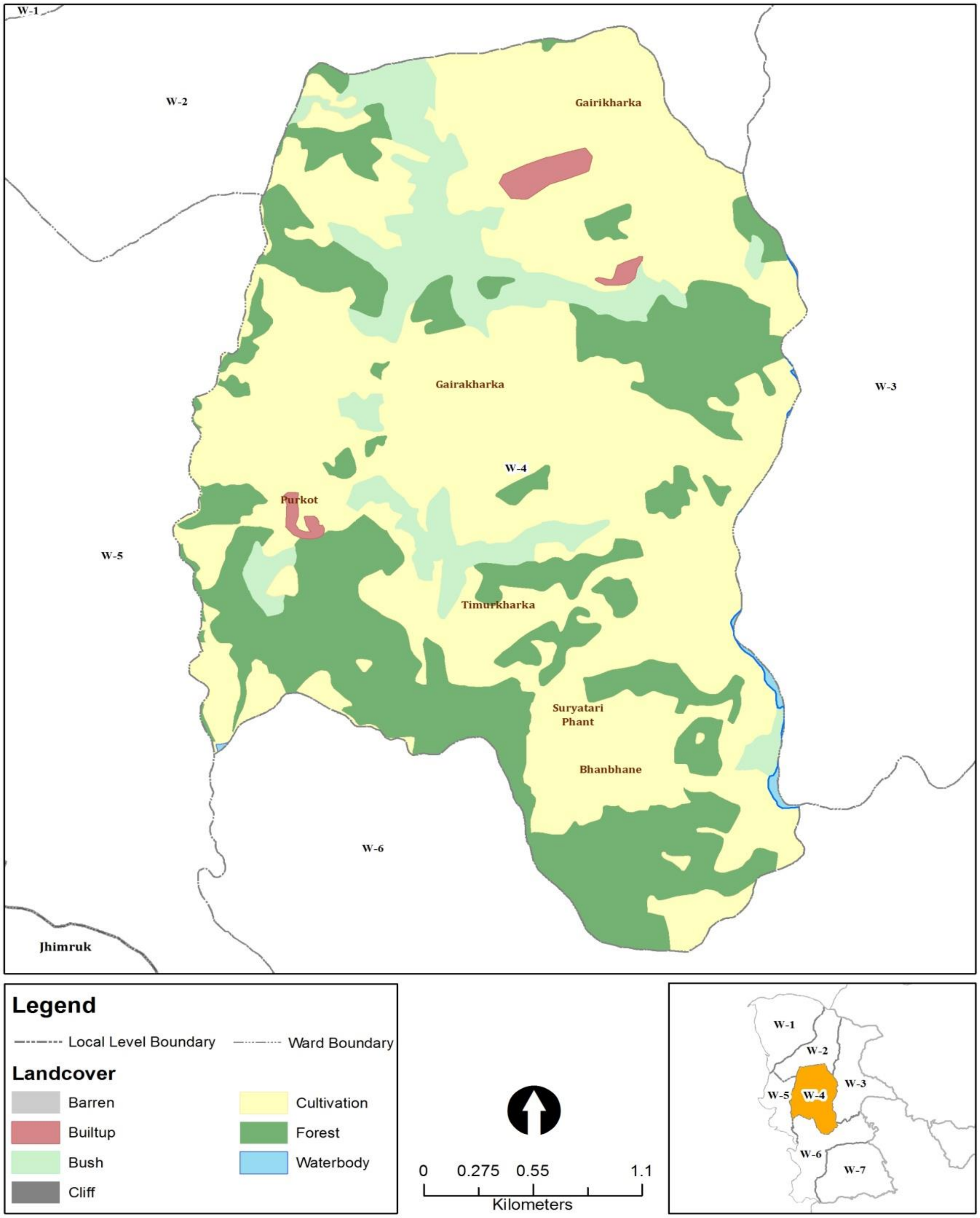

Landcover Map
Madane -5 , Gulmi

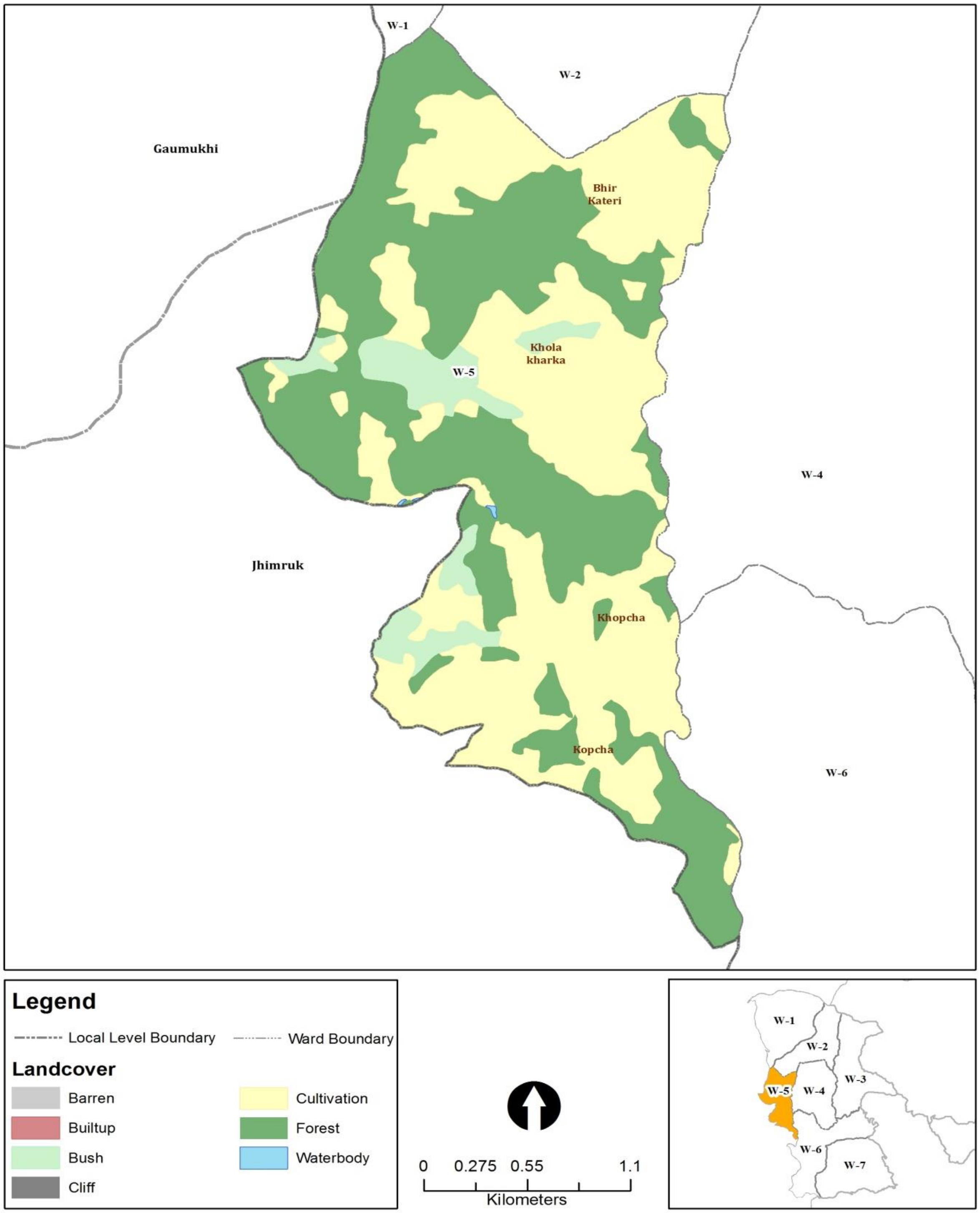

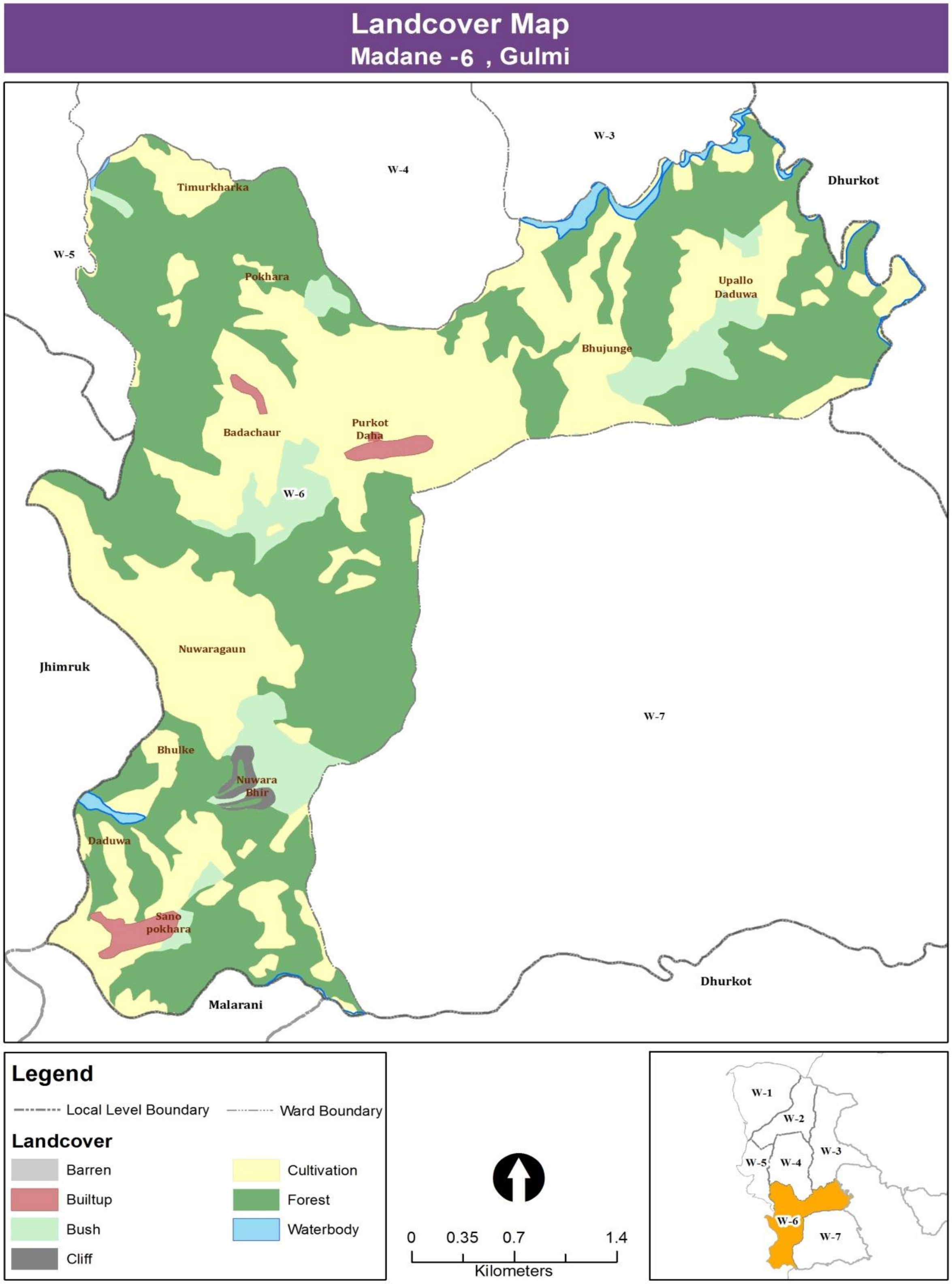
Landcover Map
Madane -6 , Gulmi
W-3
W-4
Dhurkot
Timurkharka
W-5
Pokhara
Upallo
Daduwa
Bhujunge
Badachaur
Purkot
Daha
W-6
Nuwaragaun
Jhimruk
W-7
Bhulke
Nuwara
Bhir
Daduwa
Sano
pokhara
Dhurkot
Malarani
Legend
Local Level Boundary
Ward Boundary
Landcover
Barren
Builtup
Bush
Cliff
Cultivation
Forest
Waterbody
0
0.35
0.7
1.4
Kilometers
W-1
W-2
W-5
W-4
W-3
W-6
W-7

Landcover Map
Madane -7 , Gulmi

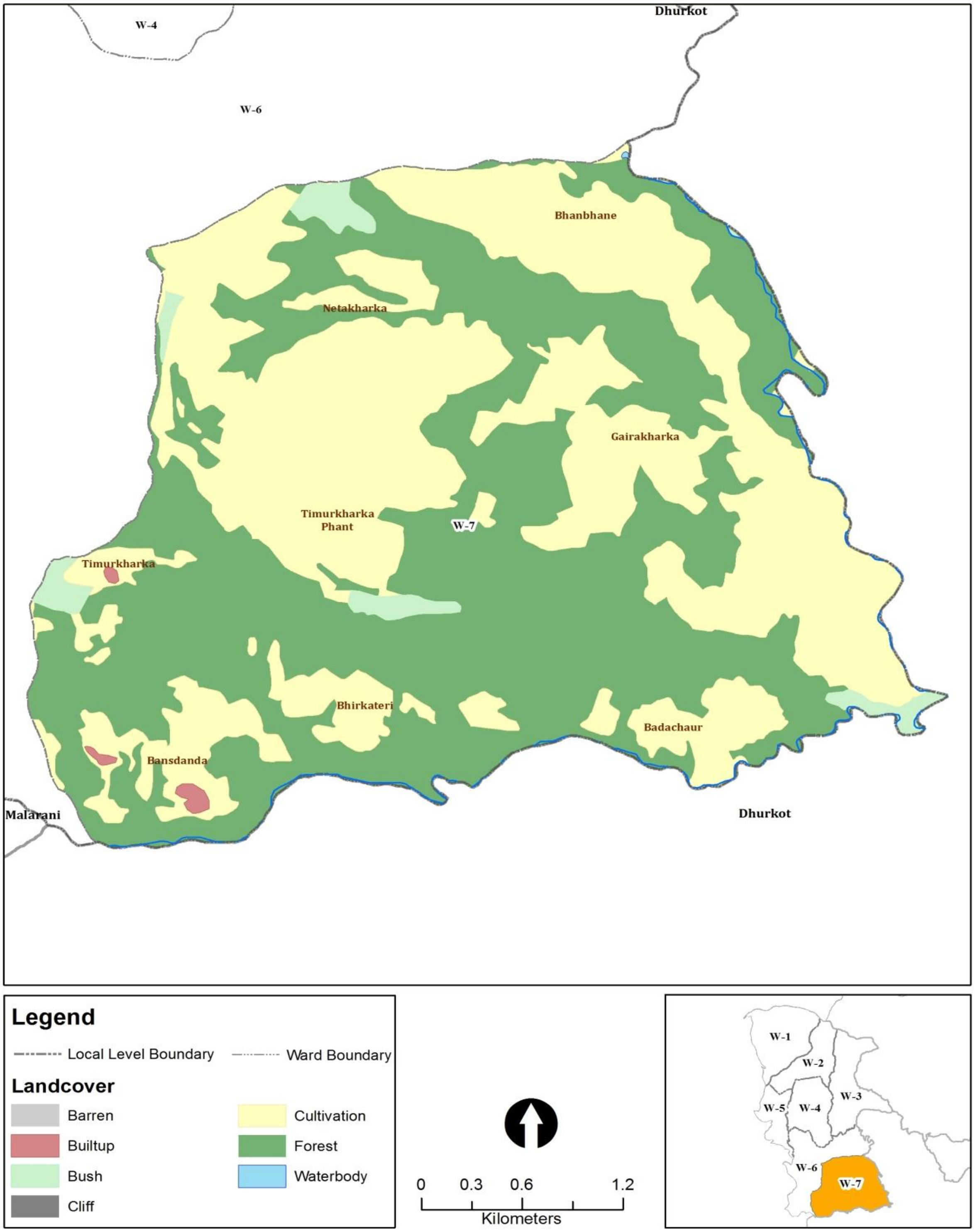

४.३ कृषि तथा पशु विकास

४.३.१ सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण

नेपाल परम्परागत कृषिबाट विस्तारै आधुनिक कृषि प्रणालीमा रुपान्तरण हुँदै गरेको देश हो । कृषि आधुनिकीकरणका लागि वैज्ञानिक कृषि प्रणालीको आवश्यकता पर्दछ । वैज्ञानिक कृषि प्रणाली अन्तर्गत सदावहार सिंचाई सुविधाको उपलव्धता पहिलो शर्त हो । सिंचाइको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिसकेपछि मात्र वैज्ञानिक कृषि प्रणालिको सुरुवात हुन्छ । हाम्रो देश कृषि अर्थतन्त्रको देश हो । कृषिबाट प्राप्त गर्न सकिने संभाव्य अधिकतम फाइदाको लागि नेपालमा विविध प्रयासहरु जारी गरिएका छन् । यसका बाबजुद पनि वास्तविक किसानहरुले सिंचाईको लाभ लिन नसक्नु र भएको सिंचाइ सुविधा पनि अत्यन्त न्युन हुनु हाम्रो देशको प्रमुख कृषि समम्या मध्ये एक समस्याको रुपमा रहेको छ । यस मदाने गाउँपालिकामा पनि हालसम्म खोला, तथा पोखरीहरुलाई कृषक आफैले नहरको माध्यमबाट बारी सम्म ल्याई सिंचाई गरिरहेको पाईन्छ । यस क्षेत्रमा सिंचाईको रुपमा प्रयोग भइरहेका स्रोतहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

क.स	**वडा नं १ अग्लुङ**						
	सिंचित क्षेत्रको नाम	**माध्यम**	**लम्बाई**	**परिमाण**	**उपलब्धता**	**क्षेत्र**	**घरधुरी**
१	घडेरी कुलो	कुलो	३ कि.मि	लघु र सिचाइ	वर्षैभरी	५०० रोपनी	५५
२	निउरे खोला सिचाइ आयोजना	कुलो	१ कि.मि	धान सिचाई	मौसमी	५०० रोपनी	३५
	वडा नं २ बाझ्काकटेरी						
१	टारी निर्माङ सिचाइ योजना	नहर	१.१ कि.मि	धान सिचाई	वर्षैभरी	२५ हेक्टर	४१
	वडा नं ३ सिर्सेनी						
१	सिमखोला कायलारुख सिचाई	पाइप	१ कि.मि	सिचाई	मौसमी	५०० रोपनी	३४
२	वाणी खोला	पाइप	२ कि.मि	सिचाई	मौसमी	५०० रोपनी	३५
३	पनाहा खोला	कुलो	४ कि.मि	सिचाई	मौसमी	६०० रोपनी	३०
४	तिम्लेदिप सिचाई आयोजना	कुलो	३ कि.मि	सिचाइ	मौसमी	४०० रोपनी	२५
	वडा नं ४ म्यालपोखरी						
१	काउले खोला गनाउने	कुलो	१.५ कि.मि	सिचाइ	मौसमी	३० बिघा	१५
२	रातामाटा काउली खोला	कुलो	१ कि.मि	सिचाइ	मौसमी	३० बिघा	१४
३	वडार सेढा	कुलो	१.५ कि.मि	सिचाइ	मौसमी	५० बिघा	२०
	वडा नं ५ मलामगीरी						

१	नस्वे खेत सिचाइ आयोजना	कुलो	०.५ कि.मि	सिचाइ	मौसमी	९ हेक्टर	६०
	वडा नं ६ पुर्कोट दह						
१							
२	ग्वारी खोला सिचाइ आयोजना	कुलो	१.४ कि.मि	सिचाइ	मौसमी	२०० हेक्टर	३५
	वडा नं ७ भनभने						
१	वडाचौर सिचाइ आयोजना	कुलो	७ कि.मि	सिचाइ	वषैभरी	२०० हेक्टर	७०
२	असिमुरे सिचाइ	कुलो	३ कि.मि	सिचाइ	वषैभरी	१०० हेक्टर	३५
३	नयाँ खेत	कुलो	४ कि.मि	सिचाइ	वषैभरी	१२० हेक्टर	१०
४	टारी खेत	कुलो	३ कि.मि	सिचाइ	वषैभरी	८० हेक्टर	५०
५	टुनी चौर	कुलो	३ कि.मि	सिचाइ	वषैभरी	१० हेक्टर	४५
६	गौरी खेत	कुलो	१.५ कि.मि	सिचाइ	वषैभरी	१५ हेक्टर	२५
७	सुर्यटारी	कुलो	३ कि.मि	सिचाइ	वषैभरी	३० हेक्टर	३४

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

४.३.२.विशेष व्यवसायिक खेती र उत्पादन हुने मुख्य कृषि बाली

१. पकेट खेती भए

पकेट क्षेत्र अन्तर्गत मदाने गाउँपालिकाको वडा न. ६ को पुर्कोट दहमा र वडा न. ७ को भनभने बडाचौरमा मकैको विउ उत्पादन पकेट क्षेत्र निर्धारण गरिएको छ । यसै अर्न्तगत मुख्य रुपमा मकैको लागि हर्रावोट र वडाचौरलाई छनोट गरि कार्यक्रम संचालन भएका छन् । यसवाहेक यस गाउँपालिकामा कोदो, मौरीजन्य मह उत्पादन र आलु उत्पादन पनि विशेष पकेट खेतिको रुपमा गरिएको छ ।

२. व्यवसायिक खेती

व्यवसायिक खेतिको रुपमा हालसम्म यहाँ ब्राखापालन गरिएको छ । यसैगरि केहि कृषकहरुले सानो संख्यामा कुखुरा पालन पनि व्यवसायिक रुपमा गरिरहेका छन् ।

मदाने गाउँपालिका वडा नं.१ अग्लुङ र वडा नं २ बाँझकटेरीलाई अदुवा र आलुको पकेट क्षेत्र निर्धारण गरिएको छ ।

अन्य कृषि उत्पादनमा कोदो र मकैको पनि उल्लेखनिय रुपमा उत्पादन भई निर्यात समेत हुने गरेको छ । सिमानामा प्युठानसँग जोडिएको यस वडाबासिहरु सदरमुकाम तम्घार आउन बाहेक अन्यत्र ठाउँ जान आउन प्राय प्युठानकै बाटो प्रयोग गर्दछन् ।

४.४ पर्यटन विकास

४.४.१ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

पर्यटन यात्रासँग सम्बन्धित विषय हो । अघि मानिसहरू व्यापार र तीर्थ यात्राका क्रममा एक ठाउँबाट अर्को ठाउँको यात्रा गर्ने गर्दथे । पछि यात्रालाई पनि व्यावसायीकरण गरियो र यसैलाई पर्यटनका रूपमा लिन लागियो । यसलाई एक महत्वपूर्ण आर्थिक गतिविधिको माध्यम पनि मान्न लागिएको पाइन्छ । यसले गर्दा पर्यटन शब्दको अर्थ पनि बृहत्तर हुँदै गयो । पर्यटनलाई महत्वपूर्ण आर्थिक गतिविधिको माध्यम तथा व्यवसायका रूपमा लिन लागेपछि यसलाई मनोरञ्जनका लागि र धर्म गर्न घुम्ने अर्थमा लिन लागियो । यात्रालाई व्यवसायीकरण गरिएपछि यसले उद्योगको रूप लिने लागेको हो । तसर्थ हाल आएर पर्यटनलाई एक प्रकारको उद्योग मानिन्छ ।

पर्यटन के हो भन्ने सबालमा कुनै विदेशीका कृयाकलाप, जुन कुनै निश्चित देश, क्षेत्र र शहरभित्र पस्ने, रहने र हिंडडुल गर्ने कार्यका साथै आर्थिक गतिविधिसँग सम्वन्धित विषयवस्तुलाई पर्यटन भन्ने गरिएको छ । यहाँ यात्रा गर्ने व्यक्तिलाई विदेशी भनिएको छ, तर कुनै व्यक्ति आफ्नै देशभित्र यात्रा गर्दछ भने ऊ पनि पर्यटक मानिन्छ । यसको मतलव कुनै पनि यात्रीको अर्को देशको यात्रामात्र पर्यटन हो भन्ने मान्यता रहँदैन । आफ्नै देशभित्रका विभिन्न स्थानहरूको यात्रा गर्ने व्यक्ति पनि पर्यटक मानिन्छ । तर उसबाट आर्थिक गतिविधि भएको या यात्राका शिलशिलामा केही रकम खर्च गरेको हुनुपर्दछ । यता पर्यटन आर्थिक पक्षसँग गाँसिएको विषयवस्तु रहेकाले यात्रा गर्ने व्यक्तिले यात्राका क्रममा पैसा खर्च गरेन भने त्यसलाई पर्यटक मान्न सकिंदैन । यसरी पर्यटन र पर्यटक आन्तरिक र वाह्य दुवै प्रकारका हुन्छन् । आफ्नै देसमा घुमफिर गर्ने पर्यटक आन्तरिक र अर्को देसको भ्रमण गर्ने भने बाह्य पर्यटक हुने गर्दछन् ।

पर्यटनको कार्य देसभित्र विदेशी मुद्रा भित्राउनु पनि हो । यसबाट ज्यादा फाइदा होटल व्यवसायीलाई हुन्छ भने यसले देसको अर्थव्यवस्थाका विविध पक्षमा प्रभाव पारिरहेको हुन्छ । यसरी पर्यटन विशुद्ध रूपमा आर्थिक गतिविधिसँग जोडिएको हुन्छ । पर्यटनलाई आर्थिक गतिविधि र कुनै पनि मुलुकको आर्थिक उन्नयनको माध्यमा मानिएको छ । यसबाट आन्तरिक रूपमा आर्थिक गतिविधि तिब्र हुन्छ भने बाह्य पर्यटकबाट विदेशी मुद्रसमेत प्राप्त गर्न सकिन्छ । तर पनि यहाँ विदेशी पर्यटकलाई मात्र महत्व दिन भने सकिंदैन । आन्तरिक र बाह्य पर्यटक दुवैको पर्यटनमा समान महत्व रहने गर्दछ । समय विताउन र व्यापार व्यवसायका लागि कम्तिमा २४ घन्टाका लागि अर्को मुलुकको भ्रमणमा जाने पर्यटकलाई भने अन्तरीाष्ट्रय पर्यटक भन्ने गरिन्छ । वास्तवमा कुनै पनि व्यक्ति पर्यटक हुनका लागि कम्तिमा पनि २४ घन्टा या एक रात अर्को स्थानमा बसेकै हुन आवश्यक छ । यस अर्थमा विहान कुनै ठाउँमा गएर बेलुका आफ्नै घरमा फिर्नुलाई पर्यटन मान्न सकिंदैन । तसर्थ पर्यटन फुर्सदको घुमाई (leasure travel)

सँग सम्बन्धित छ, जुन मनोरञ्जन, भेटघाट, तीर्थयात्रा, भेला, मिटिङ्ग तथा सभासम्मेलनमा भाग लिने जुनसुकै प्रयोजनसँग पनि सम्वन्धित रहन सक्दछ ।

घुम्ने (tourist) र स्वागतकर्ता (host) दुवै पक्षको आवश्यकता पर्यटनका लागि पर्दछ । यस सन्दर्भमा यात्रिलाई पाहुना (guest) र स्थानीयलाई स्वागतकर्ता (host) भनिन्छ । पाहुनाले आफू नयाँ ठाउँमा गएर स्थानीयबाट सेवा लिन्छ र स्वागतकर्ताले सेवा वापत यात्रिसँग मूल्य लिने गर्दछ । यसबाट आर्थिक गतिविधि समेत हुने भएकाले पर्यटनलाई उद्योगका रूपमा लिने गरिएको हो । यसैगरी आफूलाई चाहिने सवै जस्तो खाने, सुत्ने र अन्य आवश्यक वस्तु आफैं बोकेर हिंड्नु पर्यटन नभएर यात्रा मात्र हो । तसर्थ आरामले छुट्टी बिताउन, मनोरञ्जन गर्न, उपचार गर्न, तीर्थयात्रा गर्न, व्यापार व्यवसाय गर्न र आफन्तसँग भेटघाट गर्न गरिने यात्रा पर्यटन हो र त्यसरी घुम्ने व्यक्तिलाई पर्यटक भनिन्छ । मानिसहरूको अस्थायी यात्राबाट पर्यटनको प्रादुर्भाव हुने गर्दछ । तसर्थ बसाइँ सर्नु, नोकरी र अध्ययन गर्न घरबाहिर बस्नु र धर्मशाला या आफन्तको घरमा निशुल्क खानपिन गरी बस्नुजस्ता कार्यलाई पर्यटन मान्न सकिंदैन । यसका लागि स्वागतकर्ता र पाहुना दुवैको अस्तित्व आवश्यक छ र स्वागतकर्ताले सेवा दिएवापत सेवाशुल्क पाउने अवस्थामा सिर्जना हुन आवश्यक हुने गर्दछ ।

कुनै पनि स्थानको पर्यटन विकासका लागि त्यस स्थानमा पर्यटकहरूले घुमफिर गर्ने गर्नु पर्दछ । पर्यटक उनीहरूका चासोका विषयवस्तु हेर्न तथा तिनीहरूका बारेमा जानकारी लिनका लागि कुनै पनि स्थानको भ्रमण गर्ने गर्दछन् । तसर्थ पर्यटनका लागि त्यस्ता स्थानका तान्ने तत्व (pull factor) ले प्रभाव पारेको हुन्छ । पर्यटकहरूले टेलिभिजन, रेडियो, अन्य माध्यमका विज्ञापन, ट्राभल एजेन्सीहरू, होटल, गाइडबुक, लेखरचना, क्लब, आफन्त, साथिभाइ र यातायात कम्पनिका माध्यमबाट त्यस्ता ठाउँका बारेमा जानकारी पाउने र तिनीहरूको भ्रमणका गर्ने गर्दछन् । विशेषगरी जङ्गलसम्बन्धी, जमिनको सतहमा पाइने र मानव सभ्यतासँग सम्बन्धित श्रोतहरू पर्यटकका लागि तान्ने तत्व (pull factors) हुने गर्दछन् । ताल, नदी, हिउँ, गल्छी, पहाड, उपत्यका, बेंसी, फाँट, मानवका स्थानीय चाडपर्व, उत्सव, लोकगीत, हस्तकला, शीप, परम्परा, भेषभूषा, म्यूजियम, स्मारक, धार्मिक स्थल, युद्ध र खेल उत्सव, सिनेमा, बार र रेस्टुरेन्टजस्ता जुनसुकै तत्वहरू पनि पर्यटकका तान्ने तत्व हुन सक्तछन् । यसका साथै मेला, प्रदर्शनि, सम्मेलन र किनमेल गर्ने स्थानहरू समेत पर्यटकलाई तान्ने तत्व हुने देखिन्छन् । कुनै पनि स्थानका मानिसहरूको अतिथि सत्कार परम्परा, शान्ति सुरक्षाको अवस्था र अन्य परिस्थितिले समेत पर्यटकहरूलाई तान्ने गर्दछ ।

मुख्य रूपमा पर्यटन आन्तरिक र बाह्य गरी जम्मा २ प्रकारको हुन्छ । एउटै देसभित्र एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा जाने या यात्रा गर्ने कार्य आन्तरिक पर्यटन हो भने एक देसबाट अर्को देसमा आउने तथा जाने कार्य बाह्य या अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन हो । वर्तमान सयमा पर्यटनको क्षेत्र अति व्यापक छ । जुनसुकै कृयाकलापका लागि जस्तोसुकै स्थानमा पनि पर्यटकहरू पुग्दछन् । पर्यटनका लागि कुनै भौगोलिक सीमा हुँदैन । ध्रुबिय क्षेत्र, मानवको बसोबास भएको क्षेत्र, मानवरहित मरूभूमि र जङ्गल जहाँसुकै पनि पर्यटन हुन सक्तछ ।

पर्यटकहरू हिमाल, पहाड, तराई र उपत्यकाका बीचमा पनि विभेद गर्दैनन् । यसैगरी तालतलैया, नदी, पोखरी, झरना, चट्टान, वनस्पति, जिवजन्तु र चराचुरूङ्गि पनि पर्यटकलाई आकर्शण गर्ने विषयवस्तु मानिन्छन् ।

पर्यटकको चाहना र उसको घुमफिर गर्ने उद्देश्यअनुसार पर्यटन विभिन्न प्रकारका हुन्छन् । पर्यटकहरू विविध गतिविधिहरू जस्तो मनोरञ्जन गर्न, आराम गर्न, खेलकुद गर्न तथा औषधोपचार गर्न एक ठाउँबाट अर्को ठाउँको भ्रमणमा निस्कन सक्तछन् । यसै गरी नातेदार, आफन्त, साथीभाई र कामको सिलशिलाका अन्य व्यक्तिहरूसँग भेटघाट गर्ने मनसायबाट पनि मानिसहरू घर छाडेर यात्रा गर्ने गर्दछन् । यस्तो यात्रा उत्प्रेरणालाई अन्तरव्यक्ति उत्प्रेरक समूहमा राख्न सकिन्छ । यता इज्जत र प्रतिष्ठाका लागि, व्यापार गर्न, ज्ञान हाशिल गर्न र सभा सम्मेलनमा भाग लिनका लागिसमेत मानिसले विभिन्न स्थलहरूको भ्रमण गर्दछ । तसर्थ पर्यटन पनि विभिन्न प्रकारको हुने गर्दछ । पर्यटन र पर्यटकलाई नयाँ ठाउँको खोजी गर्ने (explorer), स्थानीय मानिसको घरमा गएर बस्ने (elite), छुट्टिको समयमा कतै अलग्गै स्थानमा गएर बस्ने (off beat), अनौठा उद्देश्य लिएर भ्रमणमा निस्किएका (unusual), समूहमा हिंड्न रूचाउने (incipient mass), प्याकेज टुरका रूपमा निस्कने (mass) र आराम र मनोरञ्जनका लागि सामुहिक यात्रा गर्ने (charter) गरी विभिन्न भागमा वर्गिकरण गर्न सकिन्छ । यहाँ उल्लेखित पर्यटक र पर्यटनलाई मुख्य रूपमा निम्नानुसारले वर्गिकरण गर्न सकिन्छ ।

साहसी कार्य गर्न हिंड्ने पर्यटकलाई सहासिक पर्यटक र त्यसबाट सृजना हुने पर्यटनलाई सहासिक पर्यटन भनिन्छ । हिमाल चढ्ने (पर्वतारोहण), चट्टानहरूमा चढ्ने (रक क्लाइम्बिङ्ग), अग्लो झोलुङ्गे पुलबाट फाल हान्ने (बङ्गिजम्पिङ्ग), बेगिलो पानीमा नाउः खियाउने (र्‍याफ्टिङ्ग), बेलुनमा बसेर उड्ने (बेलुनिङ्ग) र अन्य प्रकारका त्यस्तै जोखिमी कार्य गर्न हिंड्ने कार्यहरू सहासिक पर्यटनसँग सम्बन्धित विषयवस्तु हुन् । नेपालका हिमाली र पहाडी प्रदेशमा यस्ता सहासिक कृयाकलाप गर्नका लागि सालिन्दा हजारौं पर्यटकहरू यस भेगको यात्राका लागि आउने गर्दछन् ।

युद्ध, ठूला दुर्घटना, प्राकृतिक प्रकोप जस्तो हुरी, सामुद्रिक आँधी, भूकम्प र बाढी पहिरो आदिले ठूलो धनजनको क्षति भएको स्थानमा भ्रमण गर्ने पर्यटक कालो पर्यटक हुन् भने त्यसबाट सिर्जना हुने पर्यटनलाई कालो पर्यटन भनिन्छ । यस्तो विषयवस्तु हेर्न रूचाउने पर्यटकहरू त्यस्तो स्थानका भ्रमणमा जान रूचाउँछन् । पर्यटक अआफ्नो चाखअनुसारका विषयवस्तुका बारेमा जानकारी पाउन हिंडडुल गर्ने भएकाले कालो पर्यटनमा पनि पर्यटकहरूको चासो रहेको हुने गर्दछ । जस्तो दक्षिण पूर्वी एसियामा आएको सुनामीका कारणले भएको धनजनको क्षति हेर्न र त्यसका बारेमा जानकारी लिनका लागि हजारौं पर्यटकहरू त्यस भेगको भ्रमणमा आएको उदाहरण पाउन सकिन्छ ।

मनोरञ्जन गर्न या आनन्दका लागि घुमफिर गर्ने पर्यटकलाई मनोरञ्जन पर्यटक भनिन्छ । यस्तो पर्यटनमा पर्यटकहरू नयाँनयाँ विषयवस्तु हेरेर रमाउने गर्दछन् । यस्तो प्रकारको पर्यटनमा

पर्यटक आनन्दका लागि घर छाडेर अन्यत्र जाने तथा घुमफिर गर्ने गर्दछ । उसमा अरू उद्देश्यहरू भने गौण रहेका हुन्छन् । त्यसका बदलामा उसमा के मा आनन्द लिने भन्ने कुराचाहिं चाखको विषयवस्तु हुने गर्दछ । पुरानो सभ्यताका केन्द्रविन्दु हेरेर मनोरञ्जन गर्ने, जातिय सांस्कृतिक गतिविधि, अनौठा भौगोलिक र प्राकृतिक दृश्य, हिमाल, ताल, नदी, झरना, जिवजन्तु र प्राकृतिक वनस्पति लगायतका वस्तुहरू उसका मनोरञ्जन लिने माध्यम हुन सक्तछन् ।

कामम‍ा व्यस्त मानिसहरू केही समयका लागि आराम गर्न तथा आमोद प्रमोदका लागि कतै यात्रा गर्न हिंड्ने गर्दछ भने त्यस्तो यात्रालाई आमोद प्रमोद या आराम पर्यटन भनिन्छ । सामान्यतया सालैभर काममा व्यस्त रहने मानिसहरू यस्तो प्रकारको यात्रामा हिंड्न रूचाउने गर्दछन् । यसबाट उनीहरूमा आनन्द र आमोद प्रमोदको अनुभूति हुने गर्दछ । विशेष गरी तीर्थयात्रा र सांस्कृतिक विषयवस्तुको अवलोकनमा यस्ता पर्यटकहरूको चासो रहेको हुन्छ । आमोदप्रमोद पर्यटकहरू साहसिक पर्यटनमा कम चासो राख्ने गर्दछन् ।

सांस्कृतिक पर्यटन विभिन्न सांस्कृतिक र ऐतिहासिक स्थलहरूको यात्रासँग सम्बन्धित छ । मानिसहरू विभिन्न समुदाय र धार्मिक सम्प्रदायका गतिविधि, चालचलन, भाषा, धर्म, रहनसहन र भेषभूषा, हेर्न, जान्न र बुझ्नका लागि विभिन्न समुदायका मानिसहरू बसोवास गरेका क्षेत्रहरूको यात्रामा निस्कने गर्दछन् । ऐतिहासिक र पुरातात्विक स्थलहरूको भ्रमण पनि यसैसँग सम्बन्धित छ । यस्तो यात्रा या पर्यटनमा मनोरञ्जनका साथसाथै अर्को संस्कृतिका बारेमा केही कुरा सिक्ने र बुझ्ने मनसाय राखिएको हुन्छ .

व्यापार व्यवसायमा र उद्योगधन्धाका सिलसिलामा गरिने यात्रा व्यवसायिक पर्यटन हो । व्यवसायिक सभासम्मेलनमा भाग लिन तथा व्यवसाय नै सञ्चालन गर्न या व्यवसाय विस्तार गर्न पनि यात्रिहरू विभिन्न स्थानहरूको भ्रमणमा निस्कने गर्दछन् । तसर्थ यस्तो पर्यटन व्यापार व्यवसायको विस्तारसँग सम्बन्धित हुन्छ । यसरी व्यापार व्यवसाय सञ्चालन गर्ने शिलशिलामा पनि पर्यटनको प्रादुर्भाव हुने गर्दछ ।

धार्मिक उद्देश्यबाट तीर्थयात्रा गर्न गरिने यात्रा तीर्थयात्रा पर्यटन हो । सालिन्दा लाखौंको संख्यामा मानिसहरू तीर्थयात्रा पर्यटनमा निस्कने गर्दछन् । हिन्दूहरू विशेष गरी काशी, गया, हरिद्वार, प्रयाग, बराहक्षेत्र, मुक्तिक्षेत्र, गोसाइँकुण्ड र कैलास लगायतका नेपाल र भारतका हिन्दू तीर्थहरूको भ्रमणमा निस्कने गर्दछन् भने मुश्लिमहरू मक्कामदिना, क्रिश्चियनहरू जेरूसेलम र बुद्धिष्टहरू लुम्बिनी र कपिलवस्तुको तीर्थयात्रा गर्न जाने गर्दछन् । यी स्थानहरूमा गरिने पर्यटन विशुद्ध धार्मिक कृयाकलापसँग सम्बन्धित हुने हुनाले यस्तो पर्यटन तीर्थयात्रा पर्यटन हो । विश्वभरमा नै अन्य पर्यटनका तुलनामा तीर्थयात्रा गर्ने व्यक्तिहरूको संख्या ज्यादा हुने भएकाले तीर्थयात्रा पर्यटन ज्यादा फस्टाएको पाइन्छ ।

खेलकुद हेरेर रमाउने तथा खेलकुद रूचाउने मानिसहरू संसारका विभिन्न भागहरूमा संचालन गरिने राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिष्पर्द्धाहरूमा पुग्ने गर्दछन् । विशेष गरी खेलाडीहरू

त्यस्ता प्रतिष्पर्धामा भाग लिन तथा अन्य व्यक्तिहरू अरूले खेलेका खेलकुद हेरेर रमाउन तथा मनोरञ्जन गर्न त्यस्ता स्थलहरूको यात्रा गर्ने गर्दछन् । विश्वकप फूटबल र क्रिकेट लगायत ओलम्पिक खेलहरू तथा क्षेत्रीय, अन्तर्राष्ट्रिय र राष्ट्रिय खेलकुद सम्पन्न गरिने स्थानमा खेलकुद पर्यटकहरू भ्रमण गर्दछन् र त्यस्ता खेलहरू खेलेर तथा अरूले खेलेको हेरेर रमाउने गर्दछन् । हाल आएर खेलकुद विश्वभर नै प्रतिष्पर्द्धात्मक रूपमा खेलिने गरेको छ र त्यस्ता प्रतिष्पर्द्धा हेर्न तथा त्यसबाट रमाउन बर्सेनि लाखौं मानिसहरू प्रतिष्पर्द्धा हुने स्थानहरूको भ्रमणमा निस्कने गर्दछन् । यसैबाट खेलकुद पर्यटन फस्टाएको छ ।

मानिसहरू बेलाबेलामा स्वास्थ्य परीक्षण गराउन तथा औषधोपचार गर्ने उद्देश्यले पनि विभिन्न ठाउँहरूको भ्रमणमा जाने गर्दछन् । यस्तो पर्यटनलाई औषधोपचार पर्यटन भनिन्छ । सामान्यतया कम सुविधा भएका ठाउँबाट औषधोपचारका लागि बढी सुविधा भएका स्थानतिर मानिसहरू जाने र स्वास्थ्य परीक्षण तथा औषधोपचार गराउने गर्दछन् । यसरी औषधोपचार पर्यटनको विकास भने ठूला शहर र ख्यातिप्राप्त अस्पताल तथा चिकित्सकहरू रहेको् ठाउँमा हुने गरेको छ । औषधोपचार पर्यटनको आधार सेवामा लाग्ने खर्च र समयले पनि निर्धारण गरेको हुन्छ । कम खर्च र समयमा स्तरीय औषधोपचार सुविधा भएका मुलुकहरूमा यस्तो पर्यटन फस्टाउने गरेको हुन्छ ।

माथि उल्लेखित पर्यटनका विभिन्न प्रकारहरू पर्यटकको यात्रा गर्ने उद्देश्यसँग सम्बन्धित छन् । मानिसहरूका इच्छा अनगिन्ति हुने हुँदा अनगिन्ति प्रकारका विषयवस्तु हेर्न, बुझ्न र त्यसबाट आनन्द लिनका लागि पर्यटकहरू भ्रमणमा निस्कने गर्दछन् । तसर्थ पर्यटक र पर्यटनका प्रकार पनि अनगिन्ति प्रकारका हुन्छन् । सामान्यतया पर्यटन प्रबर्द्धन गर्ने सरकार र अन्य निकायहरूले पर्यटकको रूचिअनुसारको पर्यटन व्यवस्थापन गर्ने र त्यसैबाट विदेशी मुद्रा प्रसस्तै आर्जन गर्ने गरेका छन् । तसर्थ पर्यटक र पर्यटन निश्चित विषयवस्तुसँग मात्र सम्बन्धित हुन्छ भन्न सकिंदैन । अति नराम्रा मरूभूमिका दृश्यदेखि लिएर सुन्दर स्थलहरू, अति सुगमदेखि लिएर अति दुर्गम स्थलमा पनि पर्यटकहरू पुग्न सक्तछन् । तसर्थ यस्ता विषयवस्तु भएका स्थानमा मात्र पर्यटन फस्टाउँछ भनी सीमारेखा तोक्नु उचित मानिंदैन । भौतिक सम्पन्नताका कारणले मानव निर्मित वस्तुदेखि प्राकृतिक अवस्थाका वस्तुहरू समेत पर्यटकीय दृष्टिले त्यत्तिकै महत्वपूर्ण मानिन्छन् । भौतिक पूर्वाधारको विकासले भरपुर भएको स्थानका पर्यटकहरू प्राकृतिक अवस्थाका वस्तुहरू हेर्न रूचाउँछन् भने विकासोन्मुख मुलुकका भौतिक पूर्वाधार विकास नभएका स्थानका पर्यटकहरू मानव निर्मित विषयवस्तु हेरेर रमाउँछन् । तसर्थ पर्यटकहरूको चाहना पनि अलगअलग प्रकारको हुने गर्दछ । पर्यटकहरू निश्चित उद्देश्य राखेर विभिन्न स्थानहरूको भ्रमणमा निस्कने भए पनि कतिपय अवस्थामा चाहिं धेरैवटा उद्देश्य एकैपटक राखेर पनि यात्रा गर्न निस्कने गर्दछन् । तसर्थ कुनै पनि एकै स्थानमा गरिने यात्रा उद्देश्यअनुरूप विभिन्न प्रकारको पर्यटन हुन सक्दछ । जस्तो तीर्थयात्रा गर्ने व्यक्ति सांस्कृतिक पर्यटक र विदा पर्यटक पनि हुन सक्तछ भने साहसिक पर्यटक पनि सांस्कृतिक पर्यटकसमेत बन्न सक्ने देखिन्छ ।

गुल्मीको मदाने गाँउपालिका क्षेत्र आफैं एउटा महत्वपूर्ण पर्यटकीय स्थल मानिन्छ । यहाँ विभिन्न सामुदायिक वन, केही सिमसार र ससाना पोखरीहरू छन् । तिनीहरूलाई पर्यटन विकासका

	सहकारी संस्थाको नाम	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	फोन नं

क्षेत्रमा प्रयोग गर्न सकिने सम्भावना छ । यस गाँउपालिकाका थप सम्भाव्य पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान गर्न पनि त्यत्तिकै आवश्यक रहेको देखिन्छ ।

क.स.	**ऐतिहासिक र साँस्कृतिक स्थल**	**स्थान**	**कैफियत**
१	कंके देउरालि मन्दिर	मदाने ६,पुर्कोट दह,	
२	अक्सुना क्षेत्र	मदाने ७,भनभने	
३	पुर्कोट कोट	मदाने ४	
४	बाँझकटेरी कोट	मदाने २,बाँझकटेरी,	
५	मालिका मन्दिर	मदाने २बाँझकटेरी,	
६	भुमेथान मन्दिर	मदाने १अग्लुङ,	
७	सिर्सेनी कोट	मदाने ३,सिर्सेनी	
८	डडुवा कोट	मदाने ६,पुकोट दह	
९	पुर्कोट दह पोखरी	मदाने ६,पुकोट दह	
१२	टोप्रेको लेक	मदाने, ५ मलागिरी	

श्रोत : मदाने गाँउपालिका सवेक्षण, २०७४

४.४.२ बैंक तथा वित्तिय संस्था

यस गाउँपालिकामा कृषि विकास बैंक शाखा कार्यालयको स्थापना भैसकेको छ।

४.४.२ सहकारी संस्थाको विवरण

एकको लागि हरेक र हरेकको लागि एक भन्ने मान्यता मार्फत सदस्यहरुको सामुहिक हितमा कार्य गर्नको लागि स्थापित सहकारी हालका दिनमा विश्वभर लोकप्रिय बन्दै गइरहेका छ। सहकारीमा आवद्ध सदस्यहरुको हितका लागि कार्य गर्ने र सानो सानो पुँजीलाई एकतित्र गरि कार्य गर्ने हुदा निम्न वर्गको नजिकको संस्थाको रुपमा पनि यसले लोकप्रियता पाएको छ। मदाने गाउँपालिकामा पनि हालसम्म १७ वटा विविध प्रकारका सहकारी दर्ता तथा संचालनमा आएका छन् । यस क्षेत्रका धेरैजसो सहकारी कृषि, महिला, वचत तथा ऋण, सामुहिक विकास जस्ता क्रियाकलापमा संलग्न रहेका छन् । सहकारीमा आवद्धता बढ्ढो रहेको छ। सानो-सानो पुँजीको प्रभावकारी व्यवस्थानबाट सदस्यहरु पनि आर्थिक रुपमा आत्मनिर्भर हुदै गइरहेका छन् ।

१	बाँझकटेरी एकता बचत तथा ऋण स.सं.लि	मदाने २	दामोदर भुसाल	९८४७४२६६३१
२	कंकेदेउराली बचत तथा ऋण स.सं.लि	मदाने ६	भोज ब.कुँवर	९८६७०४२०४०
३	मदाने महिला जागृति बहु.स.सं.लि	मदाने २	कमला भुसाल	९७४७०६१०२२
४	म्यालपोखरी उपभोक्ता स.सं.लि	मदाने ४	टेकराज पौडेल	९७४७०१४००४
५	पुर्कोटदह उपभोक्ता स.सं.लि	मदाने ६	डिल्लिराज उपाध्याय	
६	श्री प्रसिद्ध टोप्रे उपभोक्ता स.सं.लि	मदाने ५	खिम ब. खड्का	९६१७९४४७६४
७	श्री भनभने उपभोक्ता स.सं.लि.	मदाने ७	मधुकर पन्थी	९८५७०६४३३६
८	श्री अग्लुङ्ग उपभोक्ता स.सं.लि	मदाने १	बालनरसिंह चन्द	९८४७५७५५०१
९	श्री सिर्सेनी उपभोक्ता स.सं.लि	मदाने ३	फर्सुराम आचार्य	
१०	श्री अमरद्विप कृषि बहु.स.सं.लि	मदाने ६	मनिराम थापा	९८४७००७८५६
११	श्री मलायगिरी कृषि स.सं.लि	मदाने ५	उम ब. खड्का	९६१७९०३४८८
१२	श्री सिद्धमालिका कृषि सहकारी संस्था	मदाने २	हिमलाल भुसाल	९८६१७२७२२६
१३	श्री जनजागरण उन्नत दुग्ध उत्पादन स.सं.लि	मदाने ७	नारायण प्र.पौडेल	
१४	श्री छपनि कृषि बहु.स.सं.लि	मदाने ३	बेगम ब.चन्द बोहोरा	
१५	श्री मालिका साना किसान कृषि ब.स.सं.लि	मदाने २	सिता भुसाल	
१६	श्री महिला जनजागरण साना किसान ब.कृ.स.सं.लि	मदाने १	सरिता खड्का	९८५७०७२७१८
१७	श्री होल्वाङ्ग कबुलियती कृषि स.सं.लि	मदाने २	प्रेम ब.वि.क	

४.४.३ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा भएका व्यापार व्यावसाय तथा उद्योग व्यवसायको विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ । जसअनुसार यस गाउँ क्षेत्रमा सवैभन्दा धैरै किराना व्यवसाय रहेका छन् । यसवाहेक होटल व्यवसाय, मदिरा व्यवसाय, राइस मिल, टेलर्स पनि यो क्षेत्रको प्रमुख व्यवसायको रुपमा देखिन्छ ।

सि.नं	व्यपार,व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
१	दुग्घ व्यवसायी	१
२	टेलर्स	४५
३	सुनचाँदी व्यवसायी	१३
४	भाडा व्यवसायी	४
५	होटल व्यवसायी	३६
६	फेन्सी व्यवसायी	१८
७	क्लिनिक तथा औषधी व्यवसायी	१३
८	तरकारी तथा फलफूल व्यवसायी	११
९	इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी	८
१०	माछामासु पसल, व्यवसायी	१०

११	हेयर सैलुंग तथा सौन्दर्यकला व्यवसायी	३
१२	उद्योग	०
१३	आर्ट व्यवसायी	१
१४	बेकरी तथा मिष्ठान्न व्यवसायी	०
१५	कार्ड बोर्ड उत्पादन	०
१६	बोडिंग स्कुल संचालन	१२
१७	ठेक्कापट्टा	४
१८	जुत्ता पसल	४
१९	फोटो स्टुडियो	९
२०	फर्निचर	१
२१	किनारा पसल तथा व्यवसायी	९२
२२	कुटानी पिसानी मिल	१४
२३	घडि रेडियो टि.भी मर्मत	७
२४	खोज अनुसन्धान सेन्टर	७
२५	खाजाघर तथा चिया पसल	४३
२६	ढुवानी सेवा	१३
२७	टयुसन सेन्टर	२
२८	सरसफाइ तथा फोहोर मैला संकलन	०
२९	कुरियर	०
३०	मदिरा व्यवसाय	१६
३१	मल बिउ उत्पादन	०
३२	फिल्म हल	०
३३	सिसा पसल	०
३४	पुस्तक व्यवसायी तथा फोटोकपी	५

३५	मनी टान्सफर	१
३६	सहकारी	१७
३७	बैक	१
३८	भेटनरी	४

श्रोत : मदाने गाँउपालिका सवेक्षण, २०७४

४.४.४ व्यापारिक केन्दहरुको विवरण

व्यापार राज्य विकासको महत्वपूर्ण आधार हो । आजको समयमा व्यापार कुनै पनि गाउँलाई समृद्ध बनाउने तथा आर्थिक क्रियाकलापलाई द्रुत गतिमा अगाडी बढाउने क्षेत्रको रुपमा परिचित छ । कुनै पनि ठाउँको व्यापारीक विकासले त्यस स्थानलाई सहरीकरण गर्नमा पनि महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको हुन्छ । मदाने गाउँपालिकाले पनि व्यापारीक क्षेत्रमा विस्तारै विकासको बाटो पछ्याइरहेको छ । यस क्षेत्रमा हालसम्मको दिनमा हुने गरेका व्यापारिक कारोवार र व्यापारीके केन्द्रको रुपमा प्रयोग भइरहेका स्थानहरुलाई तल उल्लेख गरिएको छ ।

क.सं.	व्यापारिक केन्द्रहरुका नाम	मुख्य व्यापारिक वस्तुहरु	कैफियत
१	अग्लुङफेदी बजार	दैनिक उपभोग्य सामानहरु	
२	बाँझकटेरी	दैनिक उपभोग्य सामानहरु	
३	खोपचा	दैनिक उपभोग्य सामानहरु	
४	सिर्सेनी पोखरा	दैनिक उपभोग्य सामानहरु	
५	म्यालपोखरी वडाचौर	दैनिक उपभोग्य सामानहरु	
६	टिमुरखर्क भनभने	दैनिक उपभोग्य सामानहरु	
७	पुर्कोटदह बजार	दैनिक उपभोग्य सामानहरु	

श्रोत : मदाने गाँउपालिका सवेक्षण, २०७४

४.४.५ प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज)

प्राकृतिक स्रोत साधन राज्यको अर्थतन्त्रमा सघाउ पुर्‍याउने सवैभन्दा महत्वपूर्ण खजाना हुन् । आजको समयमा विकसित राष्ट्रहरुले प्राकृतिक सम्पदाको अत्याधिक दोहन तथा उपयोग गरेर विकसित भएका हुन् । हाम्रो देश पनि प्राकृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण छ । यसको बाबजुद पनि पुँजी, ज्ञान तथा क्षमतावान नागरिकको कमी वा बर्हिगमनले ति सम्पदाहरु यत्तिकै खेर गइरहेका छन् । मदाने गाउँपालिकाको सन्दर्भमा हेर्ने हो यहाँ साधारण रुपमा ढुङ्गा निकाल्ने कार्यका लागि मात्र प्राकृतिक स्रोतको उपयोग भइरहेको छ । यस गाउँपालिकाको वडानं. ६ र ७ पुर्कोट दह र भनभनेमा ढुंगा खानी रहेको छ ।

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

५.१.१ शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

शिक्षा मानव जिवनको अभिन्न पाटो हो । जसले मानवलाई जीवनको उचाईसम्म पुग्नलाई मद्यत पुर्‍याउँदछ । शिक्षाको महत्व तथा आवश्यकता आजको समयमा दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको अवस्था छ । आजको समयमा शैक्षिक क्षेत्रमा उचित व्यवस्थापन गर्न सकिए मात्र गाउँको मुहार फेर्न सकिन्छ । बर्तमान समयमा शिक्षाको शैलिहरु परिवर्तन हुँदै गइरहेका छन् । हिजोका दिनमा जस्तो पारम्परिक रुपले आजको समाज अगाडी बढ्न सक्तैन । यसका लागि शिक्षा क्षेत्रको उचित विकासमा ध्यान दिनुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

विवरण	**सरकारी**	**सामुदायिक**	**निजी विद्यालय**	**कुल**
प्राथमिक विद्यालय	३२		०	३२
निम्न माध्यमिक विद्यालय	१०		१	**११**
माध्यमिक विद्यालय	८		०	**८**
उच्च माध्यमिक विद्यालय	२	०	०	**२**
क्याम्पस	१	०	०	**१**
वेद विद्याश्रम	०	०	०	**०**
मदरशा	०	०	०	**०**
अन्य				
प्राविधिक शिक्षालय	०	०	०	**०**
सिप विकास तालिम केन्द्र	०	०	०	**०**
सामुदायिक बालविकास केन्द्र	०	०	०	**०**
कुल	**५०**	**०**	**१**	**५१**

श्रोत : मदाने गाँउपालिका सवेक्षण, २०७४

५.१.२ गाउँपालिकामा रहेका कलेजहरु

उच्च शिक्षाको महत्व तथा आवश्यकता आजको समयमा दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको अवस्था छ । आजको समयमा उच्च शैक्षिक क्षेत्रमा उचित व्यवस्थापन गर्न सकिए मात्र गाउँको मुहार फेर्न सकिन्छ । यस याउँपालिकामा दुई वटा उच्च माध्यामिक विद्यालय र एक क्याम्पस रहेको छ ।

क्र.सं.	उ.मा.वि.,कलेजको नाम	ठेगाना	सञ्चालित कार्यक्रम तथा तह	बिद्यार्थी संख्या
१.	बाँझकटेरी उच्च माध्यमिक विद्यालय	मदाने-२ गुल्मी	प्राथमिक तथा उच्च माध्यमिक तह	
२.	पृथ्वी उच्च माध्यमिक विद्यालय	पुर्कोट दह-६	प्रा.वि तथा उच्च मा.वि. तह	५८७
३	जनज्योति क्याम्पस	पुर्कोट दह-६	वि.एड. तह	४९

श्रोत : मदाने गाँउपालिका सवेक्षण, २०७४

५.१.३ गाउँपालिकाको शैक्षिक अवस्था र साक्षरताको दर

शिक्षा मानव जीवन परिस्कृतको मूल आधार हो । गाउँको मुहार परिवर्तन गर्नमा शिक्षाको सबैभन्दा बढि योगदान रहेको हुन्छ । यसै सन्दर्भमा गाउँका विकासका पूर्वाधारमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन तथा शिक्षाका नीति बनाउन पनि साक्षर जनसंख्याको विवरणले महत्वपूर्ण सघाउ पुर्‍याएको हुन्छ । जसअनुसार यस गाउँपालिकामा पाँच वर्षभन्दा माथिका शिक्षित व्यक्तिहरु जम्मा १२५३६ रहेकामध्ये ६२०४ जना पुरुष तथा ६३३२ जना महिला रहेको देखिन्छ ।

गा.वि.स.	५ वर्ष माथिको जनसंख्या	साक्षरता			नखुलाएको साक्षरता	साक्षरता दर
		लेख्न र पढ्न सक्ने	पढ्न सक्ने	लेख्न र पढ्न नसक्ने		
अर्गलुङ्ग						
पुरुष	१४५०	१०९२	१८	३४०	०	७५.३१
महिला	१७२८	९३९	१५	७७४	०	५४.३४
बाझकटेरी						
पुरुष	१३५०	१०२८	५६	२६५	१	७६.१५
महिला	१७३७	१०३८	४६	६५३	०	५९.७६
सिर्सेनी						
पुरुष	१२२३	९३६	१९	२६८	०	७६.५३
महिला	१६९५	१०१०	२२	६६२	१	५९.५९
म्यालपोखरी						
पुरुष	८१४	६२४	१५	१७५	०	७६.६६
महिला	१११०	६४६	१८	४४६	०	५८.२०
मलागिरी						
पुरुष	८२०	५६३	१७	२४०	०	६८.६६

महिला	१०६०	५५९	२०	४७६	५	५२.७४
पुर्कोट दह						
पुरुष	१४००	१०३६	२०	३४४	०	७४.००
महिला	१९६८	११८१	३६	७५१	०	६०.०१
भनभने						
पुरुष	१२१३	९२५	२४	२६३	१	७६.२६
महिला	१६४३	९५९	३६	६४८	०	५८.३७

श्रोत : मदाने गाँउपालिका सवेक्षण, २०७४

५.१.४ भर्ना तथा कक्षा दोहोऱ्याउने तथा छाड्ने दर

सुचकहरु	**प्रावि**	**निमावि**	**मावि**	**कैफियत**
सहजै देखिने भर्नादर	११.९५	७.२१	५.०	
खुद्रा भर्नादर	७.८९	५.१९	३.१३	
उर्तिणदर	७.२१	६.२३	३.९०	
कक्षा दोहोऱ्याउने दर	०.७१	–	–	कक्षा १

श्रोत : मदाने गाँउपालिका सवेक्षण, २०७४

५.१.५ वडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत

मदाने गाउँपालिकाको साक्षरता प्रतिशतलाई तलको तालिकाम वडागत हिसावमा देखाइएको छ । यस तालिकामा साक्षरता प्रतिशत कुल जनसंख्याको आधारमा शिक्षित व्यक्तिको जनसंख्यालाई तुलना गरि औसतमा निकालिएको हो । तलको तालिका अनुसार यो गाउँपालिका पूर्ण साक्षर क्षेत्र रहेको छ ।

वडा नं..	**साक्षरता दर**	
१	**औषतमा**	**९७%**
	महिला	९६%
	पुरुष	९८%
	दलित	९५%
	जनजाती	९६%
	अन्य जाती	
२	**औषतमा**	**९७%**
	महिला	९६%
	पुरुष	९८%
	दलित	९५%

	जनजाती	९६%
	अन्य जाती	
३	**औषतमा**	**९७%**
	महिला	९६%
	पुरुष	९८%
	दलित	९५%
	जनजाती	९६%
	अन्य जाती	
४	**औषतमा**	**९४%**
	महिला	९३%
	पुरुष	९५%
	दलित	९१%
	जनजाती	९४%
	अन्य जाती	
५	**औषतमा**	**९२%**
	महिला	९०%
	पुरुष	९४%
	दलित	९०%
	जनजाती	९०%
	अन्य जाती	
६	**औषतमा**	**९८%**
	महिला	९७%
	पुरुष	९९%
	दलित	९४%

	जनजाती	९५%
	अन्य जाती	
७	**औषतमा**	**९८%**
	महिला	९७%
	पुरुष	९९%
	दलित	९५%
	जनजाती	९६%
	अन्य जाती	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

५.१.६ विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नं..	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्ताकलयर अध्ययन केन्द्र(छ/छैन)	प्रयोगशाला कम्पुटर समेत	डेक्स /वेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल(वर्ग मी	कम्पाउण्ड बालको किसिम - तारबार, कच्ची, पक्की,पर्खाल)	चर्पीको सुविधा(छ/छैन)	स्पच्छ खानेपानी (छ/छैन)
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
श्री आख्ले दह प्रा.वि.	१	२	१	४	५	छैन	छैन	४	२७०	पर्खाल	छ	छ
श्री बाल विकास प्रा.वि	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री अग्लुङ्ग मा.वि	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री जनज्योति प्रा.वि	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
भगवती बाल बिकास केन्द्र	१	-	१	-	१	-	-	-	-	-	छ	छ
श्री घडेरी प्रा.वि	१	१		३		छैन	छैन	४	छैन	कच्ची पर्खाल	छ	छ
श्री रघुफेदी प्रतिमान निमा.मा वि.	१	२	३	७	६	छ	कम्पुटर	२६०	१२०	तार	छ	छ
पञ्चमी पोखरी प्रा.वि	२	१	-	-	-	छैन	छैन	-	२००	छैन	छ	छ
श्री मालिका प्रा.वि	२	१	१ छाप्रो	२	५छाप्रो	छैन	छैन	३	३४२	छैन	छैन	छैन
श्री शिद्ध	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	छ	छ

मालिका बाल बिकास केन्द												
श्री बाझँकटेरी प्रा.वि	२	१	७	-	-	छैन	छैन	१५०	८००	कच्ची पर्खाल	छ	छ
श्री टोप्रे प्रा.वि	२	१	१	३	५	छैन	-	६	१५	छैन	छ	छ
बाझँकटेरी मा.वि	२	४		१८		छ	-	४६०	४००	-	छ	छ
श्री मदाने बाल कल्याण प्रा.वि	२	१	१	२	३	-	-	-	-	-	छ	अस्थायी
श्री बाल विकास नि.मा.वि	२	१	१	४	९	छैन	कम्प्युटर मात्र	४	५	कच्ची पर्खाल	छ	छ
श्री नमुना प्रा.वि.	३	१	१	२	४	छैन	छैन	४	१०	कच्ची पर्खाल	छैन	छैन
श्री हर्रे प्रा.वि	३	२	१	५	५	छ	-	ठिक छ		छैन	छ	छैन
श्री शिवालय प्रा.वि	३	१	-	४	-	-	-	४५	३.२	-	छ	छैन
श्री सिद्धार्थ प्रा.वि	३	१	-	-	-	छैन	छैन	५६	-	कच्ची पर्खाल	छ	छ
श्री रियाले मा.वि	३	२	४	६	१४	छैन	आंशिक	३००	०.५	छैन	छ	आंशिक
श्री खन्यूखर्क आधारभूत	३	३	-	१०		छैन	छैन	४	१२०	छैन	छ	छ
तिनधारे प्रा.वि	३	-	१	-	२	छैन	छैन	१/४	-	छैन	छ	छैन

श्री सिर्सेनी प्रा. वि	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री सिद्ध पोखरी प्रा.वि	३	१	१	३	२	छैन	छैन	३०		छैन	छ	छ
श्री बालकल्याण प्रा.वि	४	-	-	-	-	छैन	-	-	-	-	-	-
श्री बाल नेत्रज्योती प्रा.वि	४	१	१	३	५	छैन	छैन	६०	-	छैन	छ	छ
श्री लाली गुराँस प्रा.वि	४	१	१	२	४	छैन	-	४	-	तरबार	छैन	छैन
श्री नवदुर्गा प्रा.वि	४		१	-	-	छैन	छैन	-	-	-	छ	छ
श्री सरस्वती प्रा.वि	४	१	१	२	४	छैन	छैन	५०	१५	छैन	छ	छ
श्री मेहलेपोखरी मा.वि	४	१	-	१४		छ	-	४५०	५१	तरबार	छ	छैन
श्री मुल पानी प्रा.वि	५	१	१	३	२	छैन	छैन	१२५	३०	कच्ची पखौल	छ	छ
श्री पुर मा.वि	५	३	१	८	४	छ	छैन	४००	-	तरबार	छ	छैन
श्री बाल कल्याण प्रा.वि	५	१	१	३	२	छैन	छैन	१/४		छैन	छ	छ
अरनिको प्रा.वि	५	२	१	६	५	छैन	छैन	-	५	छैन	छ	छैन
श्री जनचाहना	६	-	१	-	४	छैन	छ	१८	-	तरबार	छ	छ

प्रा.वि												
श्री जनक प्रा.वि	६	१	२	४	७	छैन	छैन	४	१८०	तरबार	छ	छ
पृथ्वी मा.वि	६	२	५	१२	१६	छ	छ	५५	-	कच्ची पर्खाल	छ	छ
श्री बराह नि.मा. वि.	६	१	-	१		छ	छैन	कार्पेट	छ	छैन	छ	छ
श्री जनकल्याण प्रा.वि	६	-	३	-	७	छैन	छैन कम्प्युटर मात्रै छ	२५०	-	कच्ची पर्खाल	छ	छैन
श्री धारा चौर आधारभुत.वि.	६	१	-	१		छैन	छैन	कार्पेट	१५	छैन	छ	छ
श्री कंके देउराली नि.मा..वि	६	१	१	६	५	छैन	छैन	३००	४००	छैन	छैन	छैन
श्री दिपक मा.वि	७	४	-	२०		छ	छ	३००	२००	तरबार	छ	छ
श्री टिमुर खर्क नि.मा..वि	७	२	१	७	५	छैन	छ	४	३	छैन	छ	छ
बाल बोध प्रा.वि	७	-	३	-	८	छैन	छैन	१५	-	छैन	छ	छ
श्री सुर्ज्याङ्ग प्रा.वि	७	-	३	-	९	छैन	छैन	छ	-	कच्ची पर्खाल	छ	छ
श्री जन सेवा नि.मा..वि.	७	१	२	७	४	छैन	छ	५	२००	कच्ची पर्खाल	छ	छ

स्रोत : मदाने गाउँपालिकाको विद्यालय सर्वेक्षण, २०७४

५.१.७ तहगत रुपमा विद्यालय(सामुदायिक, संस्थागत,मदरसा, गुम्बा,) तथा विद्यार्थी संख्या

विद्यालयको नाम	वडा नं..	विद्यालयको किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा , गुम्बा)	पूर्व प्राथमिकता			आधारभूत (१–८)			माध्यामिक (९–१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
श्री आख्ले दह प्रा.वि.	१	सामुदायिक	१२	१४	२६	७८	८८	१६२	-	-	-	९०	१०२	१९२
श्री बाल विकास प्रा.वि	१	सामुदायिक	-	-	-	७४	८३	१५७	-	-	-	७४	८३	१५७
श्री अग्लुङ्ग मा.वि	१	सामुदायिक	-	-	-	१९३	१४१	३३४	-	-	-	१९३	१४१	३३४
श्री जनज्योति प्रा.वि	१	सामुदायिक	-	-	-	१७	३२	४९	-	-	-	-	-	-
भगवती बाल बिकास केन्द्र	१	सामुदायिक	१०	९	१९	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री घडेरी प्रा.वि	१	सामुदायिक	९	७	१६	४४	४१	८५	-	-	-	-	-	-
श्री रघुफेदी प्रतिमान निमा.मावि.	१	सामुदायिक	५	४	९	९९	८४	१८३	३३	२९	६२	१३७	११७	२५४
पञ्चमी पोखरी प्रा.वि	२	सामुदायिक	१५	१३	२८	९१	६९	१६०	-	-	-	१०६	८२	१८८

श्री मालिका प्रा.वि	२		२४	१६	४०	१	१९	३२	-	-	-	-	-	-
श्री शिद्ध मालिका बाल बिकास केन्द	२	सामुदायिक	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री बाझँकटेरी प्रा.वि	२	सामुदायिक	८	१०	१८	२१	३२	५३	-	-	-	-	-	-
श्री टोप्रे प्रा.वि	२	सामुदायिक	-	-	-	५१	३९	९०	-	-	-	-	-	-
बाझँकटेरी मा.वि	२	सामुदायिक	१८	२०	३८	१४०	१२६	२६६	९१	५९	१५०	२३१	१८५	४१६
श्री मदाने बाल कल्याण प्रा.वि	२	सामुदायिक	-	-	-	१३	१७	३०	-	-	-			
श्री बाल विकास नि.मा.वि	२	सामुदायिक	१५	१०	२५	१०४	१०९	२१३	-	-	-	११९	११९	२३८
श्री नमुना प्रा.वि.	३	सामुदायिक	७	८	१५	१८	१३	३१	-	-	-	-	-	-
श्री हर्रे प्रा.वि	३	संस्थागत	१४	१२	२६	२४	१९	४३	-	-	-	-	-	-
श्री शिवालय प्रा.वि	३	सामुदायिक	८	७	१५	१३	१२	२५	-	-	-	२१	१९	४०
श्री सिद्धार्थ प्रा.वि	३	सामुदायिक	१०	७	१७	२०	१७	३७						
श्री रियाले मा.वि	३	सामुदायिक	१५	११	२४	१३१	१२८	२५९	३९	३१	७०	१८३	१७०	३५३
श्री खन्यूखर्क आधारभूत	३	सामुदायिक	६	८	१४	६०	६९	१२९	-	-	-	-	-	-
तिनधारे प्रा.वि	३	सामुदायिक	७	४	११	६	४	१०	-	-	-	-	-	-
श्री सिर्सेनी प्रा. वि	३	सामुदायिक	-	-	-	४६	३५	८१	-	-	-	-	-	-
श्री सिद्ध पोखरी प्रा.वि	३	सामुदायिक	११	७	१८	४	२२	२६	-	-	-	-	-	-
श्री बालकल्याण प्रा.वि	४	सामुदायिक	५	४	९	१२	१५	२७	-	-	-	१७	१९	३६

श्री बाल नेत्रज्योती प्रा.वि	४	-	१३	१९	२२	२४	५७	-	-	-	-	-	-	-
श्री लाली गुराँस प्रा.वि	४	-				१०	१३	२३	-	-	-	-	-	-
श्री नवदुर्गा प्रा.वि	४		८	७	१५	२३	२२	४०	-	-	-	-	-	-
श्री सरस्वती प्रा.वि	४	सामुदायिक				२४	१६	४०	-	-	-	-	-	-
श्री मेहले पोखरी मा.वि	४	सामुदायिक	९	१७	२६	१७८	१४८	३२६	५१	२३	७४	२३८	१८८	४२६
श्री मुल पानी प्रा.वि	५	सामुदायिक	-	-	-	२४	२३	४७	-	-	-	-	-	-
श्री पुर मा.वि	५	सामुदायिक	९	११	२०	१३७	१२९	२६६	३०	२६	५६	१७६	१६६	३४२
श्री बाल कल्याण प्रा.वि	५	सामुदायिक	३५	३२	६७	२१	१८	३९	-	-	-	-	-	-
अरनिको प्रा.वि	५	सामुदायिक	७	५	१२	१७	१८	३५	-	-	-	-	-	-
श्री जनचाहना प्रा.वि	६	सामुदायिक	८	९	१७	११	१०	२१	-	-	-	-	-	-
श्री जनक नि.मा..वि	६	सामुदायिक	१६	१४	३०	८०	५४	१३४	-	-	-	९६	६८	१६४
पृथ्वी मा.वि	६	सामुदायिक	८	११	१९	८७	६१	१४८	२५७	१३८	३९५	३५२	२१०	५६२
श्री बराह आधारभूत वि.	६	सामुदायिक	१२	१३	२५	१५	३७		-	-	-	-	-	-
श्री जनकल्याण प्रा.वि	६	सामुदायिक	२०	१४	३४	७४	४६	१२०	-	-	-	-	-	-
श्री धारा चौर नि.मा..वि.	६	सामुदायिक	७	९	१६	६०	५८	११८	-	-	-	-	-	-
श्री कंके देउराली नि.मा..वि	६	सामुदायिक	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

श्री दिपक मा.वि	७	सामुदायिक	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री टिमुर खर्क नि.मा..वि	७	सामुदायिक	८	१९	२७	१०९	७९	१८८	-	-	-	-	-	-
बाल बोध प्रा.वि	७	सामुदायिक	६	३	९	१०	१४	२४	-	-	-	-	-	-
श्री सुर्ज्याङ्ग प्रा.वि	७	सामुदायिक	१०	६	१६	१७	२१	२८	-	-	-	-	-	-
श्री जन सेवा नि.मा.वि.	७	सामुदायिक	५	७	१२	३५	३५	७०	-	-	-	-	-	-

स्रोत : मदाने गाउँपालिकाको विद्यालय सर्वेक्षण, २०७४

५.१.८ शिक्षकको विवरण

विद्यालयको नाम	**वडा नं..**	**किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा , गुम्बा)**	**स्वीकृत दरबन्दी**	**कार्यरत शिक्षक संख्या**		**महिला शिक्षक संख्या**		**विषयगत शिषक संख्या**		
				शिक्षक	**शिक्षिका**	**आधारभूत**	**माध्यामिक**	**गणित**	**विज्ञान**	**अंग्रजी**
श्री ओख्ले दह प्रा.वि.	१	सामुदायिक	३	२	४	४	-	-	-	-
श्री बाल विकास प्रा.वि	१	सामुदायिक	२	२	३	३	-	-	-	-
श्री अग्लुङ्ग मा.वि	१	सामुदायिक	१०	७	३	-	-	-	-	१
श्री जनज्योति प्रा.वि	१	सामुदायिक	१	१		-	-	-	-	-
भगवती बाल बिकास केन्द्र	१	सामुदायिक	-	-	१	१	-	-	-	-
श्री घडेरी प्रा.वि	१	सामुदायिक	३	१	२	२	-	-	-	-
श्री रघुफेदी प्रतिमान	१	सामुदायिक	५	३	२	२	-	-	-	१

निमा.मावि.										
पञ्चमी पोखरी प्रा.वि	२	सामुदायिक	५	३	२	२	-	-	-	-
श्री मालिका प्रा.वि	२		२	१	२	१	-	-	-	-
श्री शिद्ध मालिका बाल बिकास केन्द	२	सामुदायिक	-	-	१	१	-	-	-	-
श्री बाझँकटेरी प्रा.वि	२	सामुदायिक	३	३		३	-	-	-	-
							-	-	-	-
श्री टोप्रे प्रा.वि	२	सामुदायिक	२ राहत		२	२	-	-	-	-
बाझँकटेरी मा.वि	२	सामुदायिक	१२	१४	२	१	१	१	२	३
श्री मदाने बाल कल्याण प्रा.वि	२	सामुदायिक	२ राहत	१	१	१	-	-	-	-
श्री बाल विकास नि.मा.वि	२	सामुदायिक	७	५	२	२	-	१	१	३
श्री नमुना प्रा.वि.	३	सामुदायिक	१	१			-	-	-	-
श्री हर्रे प्रा.वि	३	संस्थागत	२ राहत	२	४	४	-	-	-	-
श्री शिवालय प्रा.वि	३	सामुदायिक	१	१	१	१ बाल शिक्षक	-	-	-	-
श्री सिद्धार्थ प्रा.वि	३	सामुदायिक	३	२	१	१	-	-	-	-
श्री रियाले मा.वि	३	सामुदायिक	७ दरखास्त	७	३	३	०	१	१	१

			३ राहत							
श्री खन्यूखर्क नि.मा.वि	३	सामुदायिक	२	४	४	४	-	-	-	-
तिनधारे प्रा.वि	३	सामुदायिक	१		१		-	-	-	-
श्री सिर्सेनी प्रा. वि	३	सामुदायिक	५	४	२	२	-	-	-	-
श्री सिद्ध पोखरी प्रा.वि	३	सामुदायिक	१	२	२	२	-	-	-	-
श्री बालकल्याण प्रा.वि	४	सामुदायिक	२	१	१	१	-	-	-	१ राहत
श्री बाल नेत्रज्योती प्रा.वि	४	-	२ राहत	३	२	२	-	-	-	-
श्री लाली गुराँस प्रा.वि	४	-			३	३	-	-	-	-
श्री नवदुर्गा प्रा.वि	४	-	२ राहत	१	१	-	-	-	-	-
श्री सरस्वती प्रा.वि	४	सामुदायिक	२	२	-	-	-	१	१	१
श्री मेहलेपोखरी मा.वि	४	सामुदायिक	७ दरबन्दी, ४ राहत	११	१	१		१	१	२
श्री मुल पानी प्रा.वि	५	सामुदायिक	२ राहत	३	३	-	-	-	-	-
श्री पुर मा.वि	५	सामुदायिक	५	२	३	३	-	-	-	-
श्री बाल कल्याण प्रा.वि	५	सामुदायिक	१	३	१	१	-	-	-	-
अरनिको प्रा.वि	५	सामुदायिक	२	२	-	-	-	-	-	-

श्री जनचाहना प्रा.वि	६	सामुदायिक	१ राहत १ दरबन्दी		४	४		२	१	१
श्री जनक नि.मा.वि	६	सामुदायिक	५	३	२	-	-	-	-	-
पृथ्वी मा.वि	६	सामुदायिक	१६	१४	२	२		३	२	४
श्री बराह प्रा. वि.	६	सामुदायिक	१ राहत		४	४	-	-	-	-
श्री जनकल्याण प्रा.वि	६	सामुदायिक	२	१	१	१	-	-	-	-
श्री धारा चौर नि.मा.वि.	६	सामुदायिक	४	५	४	४	-	१		१
श्री कंकेदेउराली नि.मा.वि	६	सामुदायिक		५	९	९	-	-	-	-
श्री दिपक मा.वि	७	सामुदायिक	९	७	२	२	-	१	१	१
श्री टिमुर खर्क नि.मा.वि	७	सामुदायिक	७	७	३	३	-	१	१	१
बाल नेत्रज्योती प्रा.वि	७	सामुदायिक	२	२	-	-	-	-	-	-
श्री सुर्व्याङ्ग प्रा.वि	७	सामुदायिक	२	३	१	१	-	-	-	-
श्री जन सेवा नि.मा.वि.	७	सामुदायिक	५	६	३	३	-	१		१

स्रोत : मदाने गाउँपालिकाको विद्यालय सर्वेक्षण, २०७४

५.१.९ भर्ना दर, निरन्तरता दर, शिकाई उपलब्धी दर

विद्यालयको नाम,	वडा	खुद भर्ना दर	निरन्तरता दर	सिकाई उपलब्धी दर	उतिर्ण दर

स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत,	नं..												
		पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
श्री ओख्ले दह प्रा.वि. मदाने–१ अग्लुङ्ग, ओख्ले (सामुदायिक)	१	-	१००	-	-	४१.३७	-	-	-	-	-	-	-
श्री बाल विकास प्रा.वि मदाने–१ अग्लुङ्ग (सामुदायिक)	१	-	९८	-	-	३१	-	-	-	-	-	-	-
श्री अग्लुङ्ग मा.वि मदाने–१ अग्लुङ्ग	१	-	८२.६३	८०.३९	-	३२.९३	२५	४७.९८	१.७३		९३.६५		
श्री जनज्योति प्रा.वि मदाने–१ (सामुदायिक)	१	-	१००	-	-	७२.७२	-	-	-	-	-	-	-
भगवती बाल बिकास केन्द्र	१	१९		-	१९	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री घडेरी प्रा.वि मदाने–१ अग्लुङ्ग (सामुदायिक)	१	१००	९२.९८	-	१००	५९.०९	-	-	-	-	-	-	-
श्री रघुफेदी प्रतिमान निमा.मावि. मदाने–१ अग्लुङ्ग (सामुदायिक)	१	८०	८५	९०	७०	७५	८५	५२	-	-	८७	-	-
पञ्चमी पोखरी प्रा.वि मदाने–२	२	९९	९९	-	६६	५४	-	-	-	-	-	-	-

बाझँकटेरी (सामुदायिक)													
श्री मालिका प्रा.वि	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री शिद्ध मालिका बाल बिकास केन्द	२	५८		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री बाझँकटेरी प्रा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी (सामुदायिक)	२	१००	९८	-	७०	८०	-	-	-	-	-	-	-
श्री टोप्रे प्रा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी (सामुदायिक)	२	-	२५	-	३०	-	-	-	-	-	-	-	-
बाझँकटेरी मा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी (सामुदायिक)	२	१००	९५	९०	६०.८६	२०	२३.२	६४	५७.५		१००	१००	-
श्री मदाने बाल कल्याण प्रा.वि	२		९०	-	-	८०	-	-	-	-	-	-	-
श्री बाल विकास नि.मा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी (सामुदायिक)	२		९८.४३	-	-	१६	-	५८.८८	-	-	९५	-	-
श्री नमुना प्रा.वि. मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	२५.७१	१७.९३	-	२१.४४	१०	-	५९.५			६१.५३		

श्री हर्रे प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (संस्थागत)	३	७६	५५	-	५६	७७.७	-	-	-	-	-	-	-
श्री शिवालय प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	९५	१००	-	५०	६०	-	-	-	-	-	-	-
श्री सिद्धार्थ प्रा.वि वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	९५	८८	-	९३	७५	-	-	-	-	-	-	-
श्री खन्यूखर्क नि.मा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	८७.५	१५०	-	१३.३	८८	-	४९	-	-	९२	-	-
तिनधारे प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	१००	१००	-	१००	७५	-	५८	-	-	-	-	-
श्री सिर्सेनी प्रा. वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	-	१००	-	-	३७.५	-	५०	-	-	-	-	-
श्री सिद्ध पोखरी प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	२५	४५	-	-		-		-	-	-	-	-

श्री बालकल्याण प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी (सामुदायिक)	४	१००	-	-	१००	७२	-	-	-	-	-	-	-
श्री बाल नेत्रज्योती प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	-	१००	-	-	३०	-	-	-	-	-	-	-
श्री लाली गुराँस प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	-	४५.८३	-	-	३१.२५	-	-	-	-	-	-	-
श्री नवदुर्गा प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	-	१००	-	-	३१	-	-	-	-	-	-	-
श्री सरस्वती प्रा.वि वि मदाने–४ म्यालपोखरी (सामुदायिक)	४	-	१००	-	-	५०	-	-	-	-	-	-	-
श्री मेहले पोखरी मा.वि मदाने–४ (सामुदायिक)	४	९६	९४	९७	८०	७८	७५	५ढ.२३	२.३		१००	१००	
श्री मुल पानी प्रा.वि मदाने–५ मलागिर(सामुदायिक)	५	-	-	८०	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री पुर मा.वि मदाने–५ मलागिरी (	५	९१.२	६१.२	३३.५	९३	७८	६९	५५.५			१००	३३	

सामुदायिक)													
श्री बाल कल्याण प्रा.वि मदाने–५ मलागिरी (सामुदायिक)	५	८०	९३	-	-	८३	-	-	-	-	-	-	-
अरनिको प्रा.वि मदाने–५ मलागिरी (सामुदायिक)	५	१००	१००	-	१००	६२.२३	-	-	-	-	-	-	-
श्री जनचाहना प्रा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	७७.२	७०	७.७४	७७.२७	६७.७४	-	-	-	-	-	-	-
श्री जनक नि.मा..वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	५	९७.०५	९६.३४	-	८२.६	८०	-	४८.२६	-	-	-	-	-
पृथ्वी मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	९५	९३	७५	१००	९९	७६	६५.२८	६५.१३	४२.९५	१००	१००	५१
श्री बराह आधारभूत वि. मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	२५	३७	-	१५	३५	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री जनकल्याण प्रा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	१००	९७	-	९७	९६	-	-	-	-	-	-	-

श्री धारा चौर नि.मा.वि. मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	७०	७५	-	६५	७२	-	६२	-	-	-	-	-
श्री कंकेदेउराली नि.मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	९०	८०	-	७५	७०	-	६७.७	-	-	-	-	-
श्री दिपक मा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	९७.६७	९७.९८	९६.९२	९७.६७	९७.९८	९६.९२	५६.७५	५७.२		८५.३६	८७.५	
श्री टिमुर खर्क नि.मा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	९५	८०	-	९५	९६	-	३४	-	-	१००	-	-
बाल बोध प्रा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	१००	९६	-	-	६६.७	-	५९.१६	-	-	-	-	-
श्री सुर्ज्याङ्ग प्रा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	१००	१००	-	१००	४८	-	-	-	-	-	-	-
श्री जन सेवा नि.मा.वि. मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	१२	७०	-	५	७०	-	५९	-	-	१००	-	-

स्रोत : मदाने गाउँपालिकाको विद्यालय सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१० विद्यार्थी उतिर्ण दर

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत	वडा नं..	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ती पा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविधिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
श्री ओख्ले दह प्रा.वि. मदाने–१ ओख्ले	१	४५	५५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री बाल विकास प्रा.वि मदाने–१ अग्लुङ्ग	१	८५	७३	६	९	१९	७८	-	-	-	-	-	-
श्री अग्लुङ्ग मा.वि मदाने–१ अग्लुङ्ग	१	१९४	२३६	२४	३५	१०६	२२२	-	-	-	-	-	-
श्री जनज्योति प्रा.वि मदाने–१ खल्मी	१	३२	२३	१५	१४	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री घडेरी प्रा.वि मदाने–१ अग्लुङ्ग (सामुदायिक)	१	-	-	-	-	१	३४	-	-	-	-	-	-
श्री रघुफेदी प्रतिमान निमा.मावि. मदाने–१ अग्लुङ्ग (सामुदायिक)	१	१५	२४	१३	२१	-	-	-	-	-	-	-	-
पञ्चमी पोखरी प्रा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी (सामुदायिक)	२	८५	१००	१३	१०	-	-	-	-	-	-	-	-

श्री मालिका प्रा.वि	२			४	६	१५	१४	-	-	-	-	-	-
श्री शिद्ध मालिका बाल बिकास केन्द	२	२५	३५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री बाभ्फँकटेरी प्रा.वि मदाने–२ बाभ्फँकटेरी (सामुदायिक)	२	२५	२३	१	६	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री टोप्रे प्रा.वि मदाने–२ बाभ्फँकटेरी (सामुदायिक)	२	५१	३९	-	-	१४	४४	-	-	-	-	-	-
बाभ्फँकटेरी मा.वि मदाने–२ बाभ्फँकटेरी (सामुदायिक)	२	२०१	१४९	१६	२८	८	३२	-	-	-	-	-	-
श्री मदाने बाल कल्याण प्रा.वि मदाने–२ बाभ्फँकटेरी (सामुदायिक)	२	१३	१७	२०	-	२२	-	-	-	-	-	-	-
श्री बाल विकास नि.मा.वि मदाने–२ बाभ्फँकटेरी (सामुदायिक)	२	७	१२	७	१२	२३	११७	-	-	-	-	-	-
श्री नमुना प्रा.वि. मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	१२	१८	१९	४	८	१९	-	-	-	-	-	-
श्री हर्रे प्रा.वि	३	३१	३८	-	-	१८	२२	-	-	-	-	-	-

मदाने–३ सिर्सेनी (संस्थागत)													
श्री शिवालय प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	१३	१३	४	५	१०	१५	-	-	-	-	-	-
श्री सिद्धार्थ प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	१७	२०	३	५	१२	२१	-	-	-	-	-	-
श्री खन्यूखर्क नि.मा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	६९	६०	४	८	२१	५०	-	-	-	-	-	-
तिनधारे प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	२१		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री सिर्सेनी प्रा. वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	६	१०	१००	१००	९	४४	-	-	-	-	-	-
श्री बालकल्याण प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी (सामुदायिक)	४	१२	१५	२	५	-	१४	-	-	-	-	-	-
श्री बाल नेत्र ज्योती प्रा.वि–४ म्यालपोखरी	४	८८	८४	-	-	१३	२७	-	-	-	-	-	-
श्री लाली गुराँस प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	१३	१	-	-	६	१०	-	-	-	-	-	-

श्री नवदुर्गा प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	१७	२३	-	-	३	२०	-	-	-	-	-	-
श्री सरस्वती प्रा.वि. मदाने–४ म्यालपोखरी (सामुदायिक)	४	१६	२४	५	४	१	२१	-	-	-	-	-	-
श्री मेहले पोखरी मा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी (सामुदायिक)	४	५	४२	५	४२	-	१८६	-	-	-	-	-	-
श्री पुर मा.वि मदाने–५ मलागिरी(सामुदायिक)	५	-	-	१५	१६	-	-	-	-	-	-	-	-
अरनिको प्रा.वि मदाने–५ मलागिरी (सामुदायिक)	५	७	५	४	५	-	५	-	-	-	-	-	-
श्री जनचाहना प्रा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	५	८	६०%	१००%	१६	-	-	-	-	-	-	-
श्री जनक नि.मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	९	१४	९	१४	-	-	-	-	-	-	-	-
पृथ्वी मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	६६	८९	९०	९४	४४	१००	-	-	-	-	-	-
श्री बराह	६	२२	१५	२२	१५	-	-	-	-	-	-	-	-

आधारभूत वि. मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)													
श्री जनकल्याण प्रा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	७०	७१	१६	७	२६	३६	-	-	-	-	-	-
श्री धारा चौर नि.मा.वि. मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	८	१०	८	१०	-	१०	-	-	-	-	-	-
श्री कंकेदेउराली नि.मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	८	४	१८	१२१	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री दिपक मा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	२०	२१	१७	१८	२	२१	-	-	-	-	-	-
श्री टिमुर खर्क नि.मा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	९४	९९	८%	१४%	४७	१०५	-	-	-	-	-	-
बाल बोध प्रा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	१६	१७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री सुर्व्याङ्ग प्रा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	२१	१७	३	२	९	१७	-	-	-	-	-	-
श्री जन सेवा नि.मा.वि. मदाने–७ भनभने (	७	३९	४३	४	४	-	४६	-	-	-	-	-	-

सामुदायिक)														

स्रोत : मदाने गाउँपालिकाको विद्यालय सर्वेक्षण, २०७४

५.१.११ शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नं..	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको /नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको /नभएको)	एककिकृत पाठ्यक्रम (भएको /नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको /नभएको)	छुट्टै प्रधानध्यापक दरबन्धी (भएको /नभएको)
श्री ओख्ले दह प्रा.वि. मदाने–१	१	नभएको			नभएको	नभएको
श्री घडेरी प्रा.वि मदाने–१ अग्लुङ्ग (सामुदायिक)	१	नभएको	भएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री हर्रे प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (संस्थागत)	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री शिवालय प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री सिद्धार्थ प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री सिद्ध पोखरी प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

सामुदायिक)						
श्री बाल नेत्रज्योती प्रा.वि–४ म्यालपोखरी	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री लाली गुराँस प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री नवदुर्गा प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री सरस्वती प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी (सामुदायिक)	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री पुर मा.वि मदाने–५ मलागिरी(सामुदायिक)	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री बाल कल्याण प्रा.वि मदाने–५ मलागिरी (सामुदायिक)	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
अरनिको प्रा.वि मदाने–५ मलागिरी (सामुदायिक)	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री जनचाहना प्रा.वि मदाने–६	६	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको

पु**र्कोट** (सामुदायिक)						
श्री जनक नि.मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)		नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री जनकल्याण प्रा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	**६**	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री धारा चौर नि.मा.वि. मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	**६**	नभएको	नभएको	नभएको	भएको	नभएको
श्री कंकेदेउराली नि.मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	**६**	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री दिपक मा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	**७**	नभएको	भएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री टिमुर खर्क नि.मा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	**७**	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
बाल बोध प्रा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	**७**	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको

श्री सुर्ज्याङ्ग प्रा.वि मदाने–७	७	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	भएको
श्री जन सेवा नि.मा.वि. मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको

स्रोत : मदाने गाउँपालिकाको विद्यालय सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१२ बाल मैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना	**वडा नं..**	**विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको /नभएको)**	**विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको /नभएको)**	**बाल क्लब गठन (भएको /नभएको)**	**बाल मैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको /नभएको)**
श्री ओख्ले दह प्रा.वि.	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री बाल विकास प्रा.वि मदाने–१	१	भएको	भएको	भएको	सन्तोषजनक भएको
श्री घडेरी प्रा.वि मदाने–१ अग्लुङ्ग	१	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री रघुफेदी प्रतिमान निमा.मावि. मदान	१	भएको	भएको	नभएको	नभएको
पञ्चमी पोखरी प्रा.वि मदाने–२ बाभ्फँकटेरी	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री टोप्रे प्रा.वि मदाने–२ बाभ्फँकटेरी	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
बाभ्फँकटेरी मा.वि मदाने–२ बाभ्फँकटेरी	२	भएको	भएको		भएको

श्री बाल विकास नि.मा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री नमुना प्रा.वि. मदाने–३ सिर्सेनी	३	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री हर्रे प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (संस्थागत)	३		भएको	नभएको	भएको
श्री शिवालय प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री सिद्धार्थ प्रा. वि मदाने–३ सिर्सेनी	३	केहि हद सम्म भएको	भएको	नभएको	केहि हद सम्म भएको
श्री खन्यूखर्क नि.मा.वि. मदाने–३ सिर्सेनी	३	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री सिद्ध पोखरी प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी	३	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री बालकल्याण प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री बाल नेत्रज्योती प्रा.वि –४ म्यालपोखरी	४	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री लाली गुराँस प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री नवदुर्गा प्रा.वि मदाने–४	४	भएको	भएको	नभएको	भएको

म्यालपोखरी					
श्री सरस्वती प्रा.वि वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री मेहले पोखरी मा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	नभएको	भएको	नभएको	भएको
श्री मुल पानी प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री पुर मा.वि मदाने–५ मलागिरी	५	भएको	भएको	भएको	भएको
अरनिको प्रा.वि मदाने–५ मलागिरी	५	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री जनचाहना प्रा.वि मदाने–६ पु**र्कोट**	६	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री जनक नि.मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट**	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
पृथ्वी मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट**	६	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री बराह प्रा. वि. मदाने–६ पु**र्कोट**	६	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री जनकल्याण प्रा.वि मदाने–६ पु**र्कोट**	६	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री धारा चौर नि.मा.वि. मदाने–६ पु**र्कोट**	६	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री कंके देउराली	६	भएको	भएको	नभएको	भएको

नि.मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट**)					
श्री दिपक मा.वि मदाने–७ भनभने	७	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री टिमुर खर्क नि.मा.वि मदाने–७ भनभने	७	भएको	भएको	भएको	भएको
बाल बोध प्रा.वि मदाने–७ भनभने	७	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री सुर्ज्याङ्ग प्रा.वि मदाने–७ भनभने	७	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री जनसेवा नि.मा.वि. मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	भएको	भएको	भएको	भएको

स्रोत : मदाने गाउँपालिकाको विद्यालय सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१३ छात्रवृत्ती तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना (किसिम र तह)	**वडा नं..**	**छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार**										
		दलित		**अपाङ्ग**		**छात्रा**	**विपन्न**		**जेहेन्दार**		**अन्य सुविधा**	
		छात्र	**छात्रा**	**छात्र**	**छात्रा**		**छात्र**	**छात्रा**	**छात्र**	**छात्रा**	**छात्र**	**छात्रा**
श्री ओख्ले दह प्रा.वि.	१	२४	२२	१	-	७४	-	१	१	१	-	-
श्री बाल विकास प्रा.वि	१	१७	२२	२		५६	-	-	-	-	-	-
श्री अग्लुङ्ग मा.वि	१	५१	६९	१०	९	१३०	-		६	२८		
श्री जनज्योति प्रा.वि मदाने–१ गुल्मी	१	-	१	१	१	-	-	-	-	-	-	-
भगवती बाल विकास	१	-	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-

केन्द्र												
श्री घडेरी प्रा.वि मदाने–१ अग्लुङ्ग	१	-		१	-	-	-	३३	-	-	-	१
श्री रघुफेदी प्रतिमान निमा.मावि. मदाने–१ अग्लुङ्ग (सामुदायिक)	१	१	१०	-	-	९०	-	-	३	२	-	-
पञ्चमी पोखरी प्रा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी (सामुदायिक)	२	४८	५२	-	-	५६	-	-	-	-	-	-
श्री मालिका प्रा.वि	२	४	२५	-	-		-	-	-	-	-	-
श्री बाझँकटेरी प्रा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी (सामुदायिक)	२	१४	२०	-	-	७	-	-	-	-	-	-
बाझँकटेरी मा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी	२	२१	६२	५	२	११८	-		३	११	४७	४५
श्री मदाने बाल कल्याण प्रा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी (सामुदायिक)	२	२	१	-	-	-	-	१८	-	-	-	-
श्री बाल विकास नि.मा.वि मदाने–२ बाझँकटेरी (सामुदायिक)	२	१४	१३	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री नमुना प्रा.वि. मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	८	१८	-	-	७	-	-	-	-	-	-
श्री हर्रे प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (संस्थागत)	३	१३	१८	-	-	-	-	-	-	-	-	-

श्री शिवालय प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	९	११	-	-	५	-	-	-	-	-	-
श्री सिद्धार्थ प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री खन्यूखर्क नि.मा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	२१	१२	-	-	३८	-	-	-	-	-	-
तिनधारे प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	८
श्री सिर्सेनी प्रा. वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	९	१७	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री सिद्ध पोखरी प्रा.वि मदाने–३ सिर्सेनी (सामुदायिक)	३	१९	१	-	-	-	१	४	-	-	-	१
श्री बाल नेत्रज्योती प्रा.वि–४ म्यालपोखरी	४	९	९	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री लाली गुराँस प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	६	७	-	-	-	-	-	-	-	-	३
श्री नवदुर्गा प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	३		-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री सरस्वती प्रा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी (सामुदायिक)	४	१	१	-	-	२०	-	-	-	-	-	-
श्री मेहलेपोखरी मा.वि मदाने–४ म्यालपोखरी	४	२०	२२	७	४	-	-	-	४	३	-	-

(सामुदायिक)												
श्री मुल पानी प्रा.वि मदाने–४ मलागिरी(सामुदायिक)	५	५	९	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री पुर मा.वि मदाने–५ मलागिरी (सामुदायिक)	५	४९	४२	१		१२१			५	५	-	-
अरनिको प्रा.वि मदाने–५ मलागिरी (सामुदायिक)	५	४	९	-	१	८	१	-	-	-	-	-
श्री जनचाहना प्रा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री जनक नि.मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	४	२१	-	-	६८	-	-	-	-	-	-
पृथ्वी मा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	२७	३५	-	-	६०	-	-	२५	३५	-	-
श्री जनकल्याण प्रा.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	२६	३६	-	-	२२	-	-	-	-	-	-
श्री धाराचौर नि.मा.वि. मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	११	१९	१	-	-	-	-	-	५२	-	-
श्री कंकेदेउराली आ.वि मदाने–६ पु**र्कोट** (सामुदायिक)	६	७	११	-	-	-	-	-	-	-	-	१२१
श्री दिपक मा.वि मदाने–७ भनभने (	७	३	३	-	-	८५	-	-	४	४	-	-

सामुदायिक)												
श्री टिमुरखर्क नि.मा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	४७	६४	-	-	-	-	-	-	-	-	-
बाल बोध प्रा.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	६	७	३	-	-	१	-	-	१	-	१
श्री सुर्ज्याङ्ग आ.वि मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	८	८	१	-	-		-	-	-	-	-
श्री जनसेवा नि.मा.वि. मदाने–७ भनभने (सामुदायिक)	७	१	१	१	१	२	१	१	२	२	-	-

स्रोत : मदाने गाउँपालिकाको विद्यालय सर्वेक्षण, २०७४

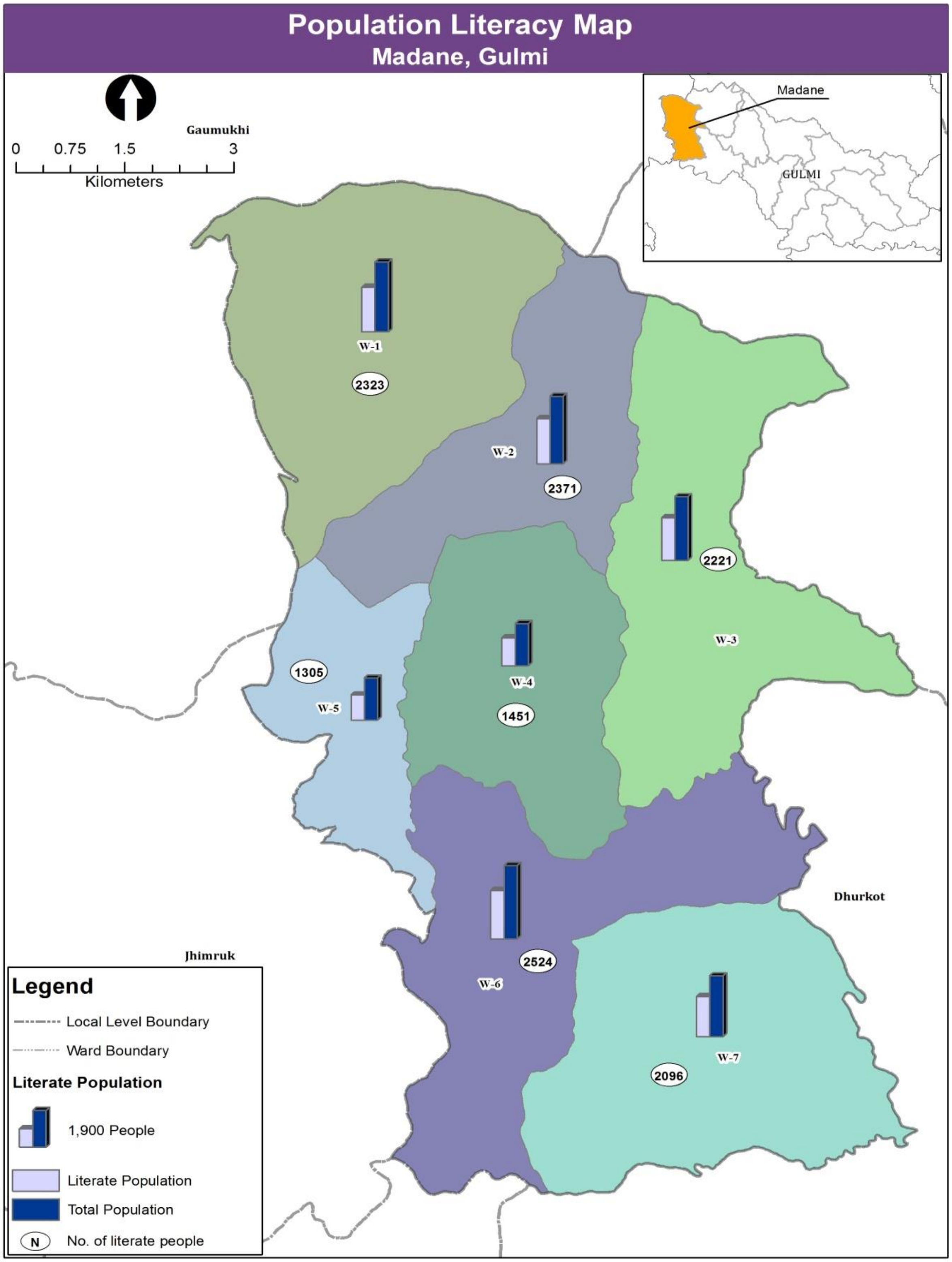
Population Literacy Map
Madane, Gulmi
0 0.75 1.5 3
Kilometers
Gaumukhi
Madane
GULMI
W-1
2323
W-2
2371
2221
W-3
1305
W-5
W-4
1451
Dhurkot
Jhimruk
2524
W-6
W-7
2096
Legend
Local Level Boundary
Ward Boundary
Literate Population
1,900 People
Literate Population
Total Population
N
No. of literate people

५.२ स्वास्थ सम्बन्धी

५२.१ स्वास्थ्य संस्था

हालसम्मको अवस्था हेर्दा यस गाउँपालिकामा जनस्वास्थ क्षेत्रमा हुँदै आएको लगानी र प्रयासहरुको फलस्वरुप गाउँवासीको लागि स्वास्थ्य स्थिति विगतको भन्दा राम्रो हुँदै गएको भएता पनि जनताहरुको स्वास्थ स्तरमा सन्तोषजनक सुधार ल्याई गुणस्तरिय, दिर्घायु जिवन यापन गर्ने अवस्थामा पुर्‍याउन बाँकी नै रहेको छ। गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्था निम्नानुसार रहेका छन्।

वडा	स्वास्थ्य संस्थाको नाम
अग्लुङ्ग	अग्लुङ्ग स्वास्थ्य चौकी
बाफ्कटेरी	बाफ्कटेरी स्वास्थ्य चौकी
सिर्सेनी	सिर्सेनी स्वास्थ्य चौकी
म्यालपोखरी	म्यालपोखरी स्वास्थ्य चौकी
मलागिरी	मलागिरी स्वास्थ्य चौकी
पुर्कोट दह	पुर्कोट दह स्वास्थ्य चौकी
भनभने	भनभने स्वास्थ्य चौकी

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण, २०७४

५.२.२ खोप सेवाको विवरण

गाउँपालिकाको यस आर्थिक वर्षको खोप सेवाको विवरण अनुसार यो वर्ष कुल ३८६ जनाले वि.सि.जी खोप लिएका छन् । डि.पि.टि खोप लिने ४२० जना रहेका छन् भने हेपाटाइटिस “वि” लिएका व्यक्त ४२० जना रहेका छन् । यसैगरि दादुराको खोप यस वर्ष ४२१ जनालाई दिइएको छ । गर्भवती महिलाहरुलाई दिइएको टि.टि. खोपअर्न्तगत ४०७ जना महिलाहरुले यो सेवा लिइएका छन् ।

क.सं.	विवरण	आ.व. २०७१/०७२	आ.व. २०७२। ०७३	आ.व. २०७३/०७४
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि.	३६२	४०३	३८६
२	डि.पि.टि.	३६२	४०३	४२०
३	हेपाटाइटिस “वि”	(डि.पि.टि संगै दिइने भएकोले उल्लेख गर्नु नपर्ने)		

४	दादुरा	३६२	४४२	४२१
५	पोलियो ३	३९५	४२०	४१८
६	टि.टि (गर्भवती महिला)	४१२	४५२	४०७

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण, २०७४

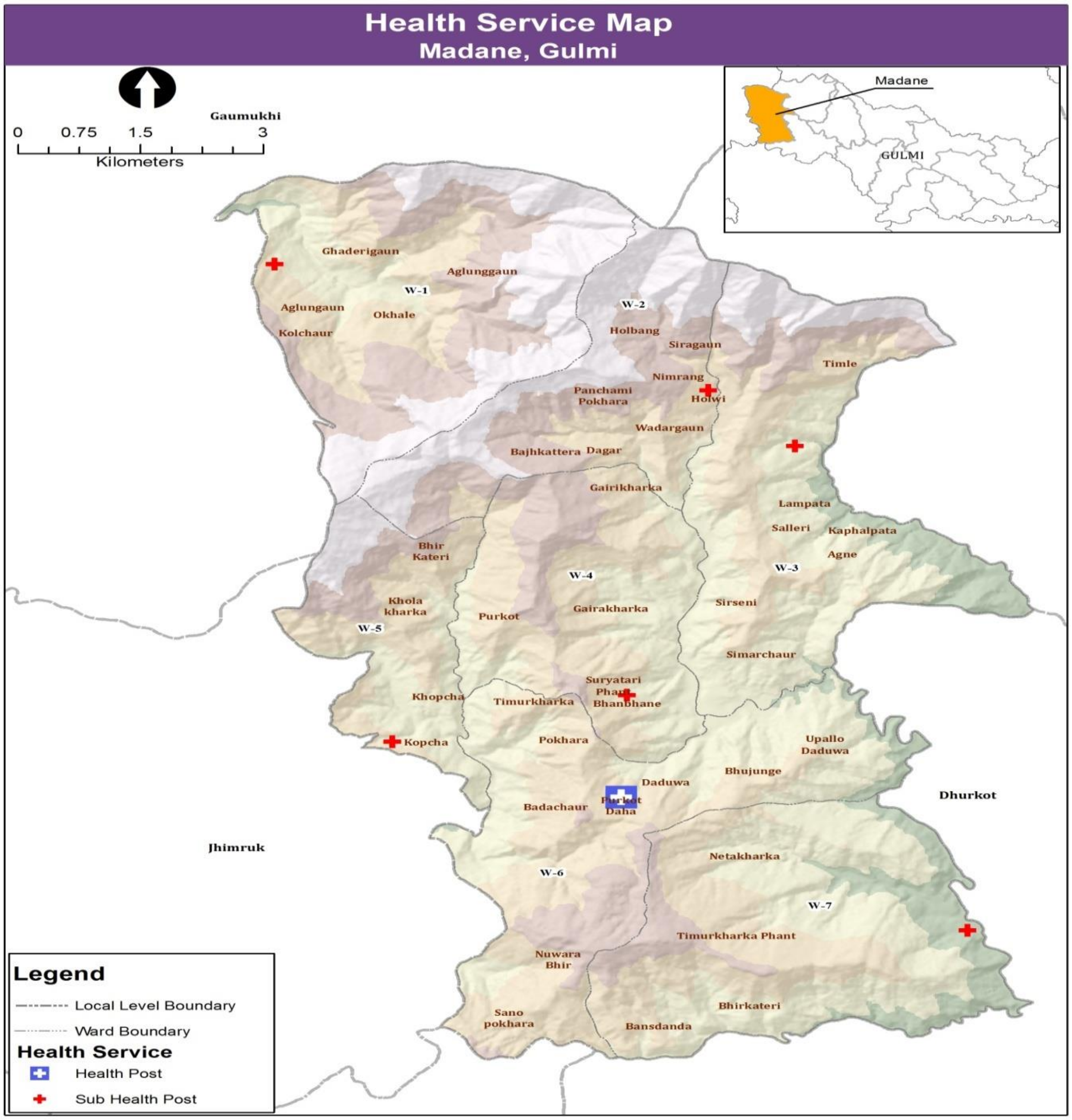

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ खानेपानीको श्रोतको विवरण

जल मानव जीवनको महत्वपूर्ण आधार हो । जल बिना जीवनको कल्पना हुन सक्तैन । आजको मानविय सभ्यताको मूल आधार पनि जलाधारयूक्त स्थलहरु हुन । पूर्वाधार विकास अर्न्तगत खानेपानीलाई महत्वपूर्ण स्रोतको रुपमा राखिन्छ । मानव जिवनमा पानीको महत्वहरु विविध रहेका छन् । जीवनको संचालन देखी आवास निर्माण, पूर्वाधार विकासका क्रियाकलाप संचालन तथा प्रकृतिका स्रोत साधनलाई मानविय उपयोगी बनाउनको लागि गरिने प्रशोधन प्रकृयामा समेत पानीको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । कुनै पनि जीवित सम्पदाको वृद्धि र विकास तथा पुनः उत्पादनको लागि पनि पानी अत्यावश्यक हुन्छ । पानी एक यस्तो प्राकृतिक संयोजन हो, जसको पुरक यस प्रकृतिमा केहि पनि पाइदैन्न । आज हरेक राज्यले आफ्ना नागरिकलाई स्वच्छ र सफा खानेपानीको सरल उपलव्धता गराउने परिकल्पना गरेका हुन्छन् । नेपालमा पनि विभिन्न योजना तथा कार्यक्रम मार्फत नागरिकलाई स्वच्छ पीउने पानीको उपलव्धता गराउनमा राज्य लागिपरेको छ । मदाने गाउँपालिकाले पनि राज्यका योजनालाई कार्यान्वयमा ल्याउदै सहज रुपले नागरिक समक्ष खानेपानी उपलव्ध गराउनको लागि विविध प्रयत्न गर्नुका साथै स्वच्छ खानेपानी उपलव्ध गराउनको लागि राज्य र यसका संचालक निकायसंग पनि समन्वय गर्दै आइरहेको छ । आजका दिनसम्मको विवरणलाई हेर्ने हो भने यस गाउँपालिकामा खानेपानीको सुरक्षित र भरपर्दो स्रोतको रुपमा मुलको पानी (जुन राज्यले धारामार्फत वितरण गरिरहेका छ, ८६.१२ प्रतिशत जनतासमक्ष उपलव्ध गराइएको) लाई लिएको छ । भने तुलनात्मक हिसाबमा पहाडी भेग भएकाले मुहानको पानीलाई धारापछिको सुरक्षित स्रोतको रुपमा प्रयोगमा ल्याएको देखिन्छ । यससम्वन्धि पुरा विवरण तल दिइएको छ ।

वडा	जम्मा	खानेपानीको मुख्य श्रोत		
		धारा	कुवा	अन्य
अग्लुङ्ग	६१६	५१०	२२	८४
बाफ्कटेरी	७५०	६९६	१२	४२
सिर्सेनी	७०५	६१६	७६	१३
म्यालपोखरी	४४०	२९३	१३४	१३
मलागिरी	४०१	२७७	६१	६३
पुर्कोट दह	७७८	७२८	५०	०
भनभने	६७३	४५१	१६१	६१
कुल	**४३६३**	**३५७१**	**५१६**	**२७६**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था

शौचालय मानव संस्कार, तथा मानवीय सभ्यताको परिचायक र स्वास्थ्यको महत्वपूर्ण आधार हो । वातावरणलाई सफा राख्न, रोगहरुको न्युनिकरण गरि स्वास्थ्यका सूचकलाई सकारात्मक बनाउन राज्यले शौचालयको प्रयोगलाई बढावा दिने कार्य गरिरहेको छ । साथै सुरक्षित र स्वच्छ रुपमा

शौचालयको प्रयोग होस भनि नागरिक सचेतनाका विभिन्न कार्यक्रम गरेको छ । यत्ति मात्र होइन नागरिकले शौचालयको सुरक्षित र अनिवार्य प्रयोग गरुन भन्ने उद्धेश्यले शौचालय नभएमा राज्यद्धारा प्रदत्त सुविधा समेत लिन नसकिने व्यवस्था गरेको छ । यसरी गरिएको सर्वेक्षणमा ३६.५१ प्रतिशत घरहरुमा फ्लस भएको शौचालयहरु पाइयो, ६३.०४ घरमा साधारण शौचालय निर्माण भएको पाइयो भने वडा नं ४ १९ घरधुरीमा शौचालयको सुबिधा नभएका पाइयो ।

वडा	जम्मा घरधुरी	शौचालयको सुबिधा भएका घर		शौचालयको सुबिधा नभएका घर
		साधारण	फ्लस भएको	
अग्लुङ्ग	६१६	३२३	२९३	०
बाफ्कटेरी	७४७	६७७	७०	०
सिर्सेनी	७०५	१३६	५६९	०
म्यालपोखरी	४४०	३८८	३३	१९
मलागिरी	४०१	३५०	५१	०
पुर्कोट दह	७३८	५७०	१६८	०
भनभने	६६९	२७७	३९२	०
कुल	**४३१६**	**२७२१**	**१५७६**	**१९**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

५.३.३ वातावरण तथा सरसफाई

गाउँपालिकाको वातावरणीय सरसफाई तथा पूर्वाधार विकासको वर्तमान अवस्थालाई हेर्दा यस गाउँपालिका क्षेत्रको पुर्कोट दहमा एक सार्वजनिक शौचालय रहेको छ । अवको योजनामा सफाई व्यवस्थापन सवारी र वायोग्यास प्लान्ट जस्ता वातावरणीय सरसफाईका साधनहरुको खरिद तथा संचालन गर्ने तयारी गरिएको छ ।

५.४ महिला, वालवालिका तथा सामाजिक समावेशिकरण

५.४.१ वालक्लव तथा संजालको विवरण

५.४.१.१ बालक्लबहरुको विवरण

बालबालिका राज्यको भार बोक्ने व्लु प्रिन्ट भर्दै गरेका असिम जनसक्तिका सागर हुन् । उनिहरुको बर्तमान मानसपटलमा बसेका तस्वीरहरु भावि देशको मार्गचित्र हुन् । अतः उनिहरुलाई यस कार्यमा मद्यत गर्न सिर्जनात्मक ढुङ्गमा साथी समुहसंग वाल्यकाल विताउन दिनु जरुरी हुन्छ । उनिहरुको वौद्धिक विकासका साथै शारिरिक विकासमा समेत यस्ता क्रियाकलापको अहम योगदान हुन जान्छ । मदाने गाउँपालिकामा पनि बालबालिकाको यस्तो विकासमा मद्धत पुगोस भन्ने अभिप्रायले बालक्लवहरु स्थापना गरिएका छन् । गाउँपालिकाको प्रायः सबै वडामा बालक्लब देखियो, जस्मा कुल २७७ जना बालबालिका बालक्लवमा आवद्ध भएका छन् । जसमा ४० दलित, ९ जनजाति र १०७ अन्य जातिका बालक रहेका छन् भने २८ दलित, १२ जनजाति तथा ७१ अन्य जातिका बालिका रहेका छन् ।

वडा नं..	बालिका सदस्य संख्या			जम्मा	बालक सदस्य संख्या			जम्मा	कुल जम्मा
	दलित	जनजाति	अन्य		दलित	जनजाति	अन्य		
अग्लुङ्ग	१७	४	२२	४३	२२	३	२७	५२	**९५**
बाभकटेरी	०	०	११	११	०	०	१८	१८	**२९**
सिर्सेनी	३	०	१२	१५	१	०	१७	१८	**३३**
म्यालपोखरी	०	०	५	५	०	०	१०	१०	**१५**
मलागिरी	०	३	५	८	०	०	१६	१६	**२४**
पुर्कोट दह	१	२	५	८	१	३	८	१२	**२०**
भनभने	७	३	११	२१	१६	३	२१	४०	**६१**
जम्मा	**२८**	**१२**	**७१**	**१११**	**४०**	**९**	**१०७**	**१६६**	**२७७**

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

५.४.१.२ गाउँपालिकाले नेतृत्व गरेका संस्थाहरु (बालक्लब तथा बालबालिकाहरुको) को विवरण

गा.पा.मा रहेका बालक्लब	सदस्य बाबालिका			जिल्ला बालकल्याण समतीमा आवद्ध रहेका बालक्लब	बालबालिकाहरुको संख्या		
	बालिका	बालक	बालिका		बालिका	बालक	जम्मा
१४	१४४	१४४	२८८	२	२८	३२	६०

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

५.४.१.३ बाल सञ्जालको अवस्था

बालबालिकाहरु स्वतः स्फुर्त रुपमा समुह बनाई खेल्ने, रमाउने, शैक्षिक सामग्रीहरु आदान प्रदान गर्ने तथा मनका कुराहरु पोख्ने थलोको रुपमा बाल संजालहरुको विकास हुँदै गएको पाइन्छ । यस्ता बालसंजालहरुमा बालबालिका आफ्ना विविध क्षमताहरुको प्रर्दशन गर्ने र आफ्नो सिपलाई बाहिर ल्याउनको लागि प्रयासरत हुन्छन् । यस कार्यमा उनिहरुको साझेदारको रुपमा बालसंजालले उनिहरुलाई मद्धत पुर्याइरहेको हुन्छ । यसैले बालबालिकाको सिर्जनशिल क्षमताको विकासको लागि यस्ता संजालहरु सबैभन्दा बढि प्रभावकारी देखिएका छन् । मदाने गाउँपालिका भौगोलिक तथा आर्थिक रुपमा केहि पछाडी रहेको छ । जसका कारण यहाँका बालबालिका यस्ता बालसंजालको आवद्धताबाट केही रुपमा बञ्चित भएका छन् । जेहोस् अबको दिनमा यस्ता संजालहरुको विकास गरिनुपर्ने आवश्यकता भने बढेको छ ।

वडा नं.	बाल सञ्जालको विवरण	सदस्य संख्या	जम्मा

		लैंगिक आधार		सामाजिक आधार			
		बालक	बालिका	दलित	जनजाती	अन्य	
अग्लुङ्ग	वस्ती बालसंजाल	५२	४३	३९	७	४९	**९५**
बाभ्ककटेरी	बालसंजाल	२३	२०	९	९	२५	**४३**
सिर्सेनी	बालसंजाल	६	३		२	७	**९**
म्यालपोखरी	बाल संजाल	१५	१०	५	३	१७	**२५**
मलागिरी	नभएको	०	०	०	०	०	**०**
पुर्कोट दह	नभएको	०	०	०	०	०	**०**
भनभने	जनजागरण बालसंजाल	१९०	१५२	१५	२१	३०६	**३४२**
कुल		**२८६**	**२२८**	**६८**	**४२**	**४०४**	**५१४**

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

५.४.१.४जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका बालक्लबहरुको सञ्चालन स्थानको आधारमा बालक्लबको वर्गीकरण

समुदायमा आधारित				**विद्यालयमा आधारित**			
बालक्लबको संख्या	**कुल सदस्य बालबालिका**			**बालक्लबको संख्या**	**कुल सदस्य बालबालिका**		
	बालक	**बालिका**	**जम्मा**		**बालक**	**बालिका**	**जम्मा**
७	७७	६३	१४०	६	८४	१०२	१८६

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

५.४.२ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिला

गाउँपालिकामा यस आवधिक वर्षमा जेष्ठ नागरिकको संख्या १०२० पुगेको छ । यो संख्या दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको छ । जेष्ठ नागरिकहरु राज्यले सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्ने वर्गहरु हुन् । उनीहरुको संख्या वृद्धि हुँदै गएसंगै अवका दिनमा सामाजिक सुरक्षाको कार्यक्रमका शैलीमा परिवर्तन गरि वृद्ध जनसंख्यालाई राज्यले आश्रय दिनुपर्ने अवस्थामा वृद्धि हुँदै गएको छ । यसका साथै नैतिक शिक्षाको आवश्यकता वृद्धि हुँदै गएको छ । यस वर्ष कुल २२५ जेष्ठ दलितहरु यस गाउँपालिकामा रहेका छन् । यसैगरि यो वर्ष एकल महिलाको संख्या ५४१ रहेका छ भने पूर्ण र आंशिक अपाङ्गको तथ्याङ्क २६ र ७८ जना रहेका छन् ।

क.सं	**विवरण**	**संख्या**	**कैफियत**
१.	जेष्ठ नागरिक (७० वर्षमाथि)		

१.१	महिला	५१८	
१.२	पुरुष	५०२	
जम्मा		**१०२०**	
१.२.०	जेष्ठ दलित		
१.२.१	महिला	११२	
१.२.२	पुरुष	११३	
जम्मा		**२२५**	
२.	कुल एकल महिला	**५४१**	
३	लोपोन्मुख जाति (कुसुण्डा, राउटे....लगायतका जाती)	०	
४.	पूर्ण अपाङ्ग महिला पुरुष	२६ १० १६	
५.	जम्मा आशिंक अपाङ्ग महिला पुरुष	७८ ३२ ४६	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

५.४.३ वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरुको विवरण

गाउँपालिकामा यस आ.व. सम्ममा सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरुको विवरण तल देखाईएको छ। जसअनुसार सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गर्ने सवैखाले व्यक्ति गरि १८९० जना रहेकोमा जेष्ठ नागरिक १०२० जना रहेका छन्। यसैगरि जेष्ठ दलित नागरिक २२५ जना रहेका छन्, ५४१ जना एकल महिला र २६ जना पूर्ण तथा ७८ जना आंशिक अपाङ्ग रहेका छन्।

वडा	जेष्ठ नागरीक	दलित जेष्ठ नागरीक	एकल	पुर्ण अपाङ्ग	आंशिक अपांङ्ग

नं..	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
१.	६३	८०	**१४३**	३१	२०	**५१**	**७७**	२	३	**५**	३	१०	**१३**
२.	७५	८०	**१५५**	२२	२४	**६४**	**१०७**	१	३	**४**	८	१०	**१८**
३.	८२	८१	**१६३**	१२	२१	**३३**	**१००**	४	४	**८**	६	८	**१४**
४.													
५.													
६.	६१	९४	**१५५**	०	०	**०**	**९०**	०	२	**२**	१	९	**१०**
७.													
जम्मा													

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

५.४.४ वार्षिक कार्यक्रमबाट लक्षित कार्यक्रम तर्फ भएको विनियोजन तथा खर्चको अवस्था

आर्थिक वर्ष	वडा नं..	लक्षित कार्यक्रम	बिनियोजित रकम रु.	खर्च रकम रु.
		महिलातर्फ		
२०७३।०७४	१	बाखा पालन कार्यक्रम	३,७२,०००	३,७२,०००
	२	क्षमता विकास कार्यक्रम	३,७४,२२०	३,७४,२२०
	३	सिलाईकटाई तालिम	३,४८,८६३	३,४८,८६३
	४	महिला कार्यक्रम	३,४८८६४	३,४८८६४
	५	महिला कार्यक्रम	३,४८,८६४	३,४८,८६४
	६	बाखापालन कार्यक्रम	३,४८,०००	३,४८,०००
	७	क्षमता विकास	३,१८,८०५	३,१८,८०५
कुल रु.			**२४,५९,६१६**	**२४,५९,६१६**
		बालबालिकातर्फ		

२०७३।०७४	१	बालमैत्री फर्निचर	३६६२००	३६६२००
	२	बालबालिका कार्यक्रम	३,७४,१२०	३,७४,१२०
	३	बालमैत्री फर्निचर	३,४८,८६३	३,४८,८६३
	४	बालबालिका कार्यक्रम	२,४८,८६४	२,४८,८६४
	५	बालबालिका कार्यक्रम	३,४८,८६४	३,४८,८६४
	६	बालबालिका कार्यक्रम	५,००,०००।	५,००,०००।
	७	बालबालिका लक्षित कार्यक्रम	३,६६,२००	३,६६,२००
कुल रु			**२५,५३,१११**	**२५,५३,१११**
दलित,जनजाती वा सीमान्तकृत				
२०७३।०७४	१	बाखापालन (दलित समुदाय)	२,७२,०००	२,७२,०००
		भकारो सुधार कार्यक्र (जनजाती)	१,००,०००	१,००,०००
	२	सिलाई तालिम	१,४०,३३१	१,४०,३३१
		जनजाति कार्यक्रम	१,४०,३३१	१,४०,३३१
	३	बाखापालन	३,२३,११६	३,२३,११६
	४	दलित कार्यक्रम	१,७४,४२१	१,७४,४२१
		जनजाति कार्यक्रम	१,७४,४२१	१,७४,४२१
		अपाङ्ग	१,७४,४२१	१,७४,४२१
	५	दलित कार्यक्रम	१,७४,४३१	१,७४,४३१
		जनजाति कार्यक्रम	१,७४,४३१	१,७४,४३१
		लक्षित वर्ग कृषि कार्यक्रम	१,७४,४३१	१,७४,४३१
	६	बाखापालन कार्यक्रम	१,३०,०००	१,३०,०००
	७	लक्षित समुदाय कार्यक्रम	५,२३,२०८	५,२३,२०८
कुल रु			**२६,७५,५४२**	**२६,७५,५४२**
अन्य				

२०७३।०७४	१	कृषि-आलुखेति कार्यक्रम अपाङ्ग विशेष (बाख्रापालन कार्यक्रम	२,७०,००० १,१०,०००	२,७०,००० १,१०,०००
	२	कृषि कार्यक्रम अपाङ्ग कार्यक्रम जेष्ठ नागरिक कार्यक्रम	५,६१,२२८ १,४०,३३१ १,४०,३३१	५,६१,२२८ १,४०,३३१ १,४०,३३१
	३	बाख्रा पालन, वचत तथा तरकारी खेति कुखुरा पालन कार्यक्रम (अपाङ्ग विशेष)	५,२३,१७४ १,५९,०५८	५,२३,१७४ १,५९,०५८
	४	कृषि	५,२३,२९७	५,२३,२९७
	५	कृषि	५,२३,२९७	५,२३,२९७
	६	जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम	१,३०,०००	१,३०,०००
	७	कृषि	२४,५३,९८७	३,६८,०९८
कुल रु.			**५५,३४,७०३**	**३४,४८,८१४**
जम्मा कुल रु			**१,२७,२२,९७२**	**१,०६,३७,०८३**

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण, २०७४

५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

५.५.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थलसम्वन्धी विवरण

भौतिक पूर्वाधारभित्र एक राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरको खेल मैदानलाई पनि समावेश गर्ने गरिन्छ । आजका दिनमा खेलको माध्यमबाट राज्यहरु एकआपसमा नजिकिनुका साथै आफ्नो वर्चश्व प्रर्दशन गर्ने समेत गरेको पाइन्छ । हाम्रो देशमा पनि हरेक गाउँपालिकामा कम्तिमा एउटा राष्ट्रिय स्तरको खेल मैदान निर्माण गर्ने लक्ष्य राखेको पाइन्छ । यो गाउँपालिकामा खेल मैदानको संख्या कमी नै रहेको छ । यि खेल मैदानहरुको अवस्था सामान्य रहेको छ । भएका खेल मैदानको पनि स्तरोन्नती गनुपर्ने भएका छन् । यस दिशामा गाउँपालिकाले योजना निर्माण गरिरहेको छ । त्यस्तै यस गाउँपालिकामा प्रख्यात कंकेदेउराली पिकनिक स्थल रहेको पाईयो ।

क्र.सं.	खेल मैदानको किसिम र अनुमानित क्षेत्रफल	स्थान तथा वडा नं..	उपयोगको अवस्था (कसले उपयोग गर्छ)	कैफियत
१				
२	पुर्कोट दह खेल मैदान लम्वाई ६० मि., चौडाइ ३० मि.	मदाने-२	समुदाय (युवा, बालबालिका लक्षित)	निर्माणधिन रहेको
३	कुडापानी खेल मैदान लम्वाई १२मि., चौडाई ५ मि.	भनभने-७	समुदाय	निर्माणाधीन रहेको

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण, २०७४

५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति

५.६.१ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल

गाउँपालिकामा लगभग ९९ प्रतिशत जनता हिन्दु धर्मावलम्वी रहेका छन् । यसैकारण उल्लेख्य रुपमा यहाँ हिन्दु सम्प्रदायको संस्कृति तथा संस्कार झल्काउने खालका मन्दिरहरु रहेका छन् । हिन्दुवाहेक सानो संख्यामा यहाँ विविध धर्मावलम्वी भएता पनि सोहि बमोजिमका संस्कृति झल्काउने स्थलहरु नभएको पाइयो । यहाँका धार्मिक स्थलहरु ऐतिहासिक पुरातत्वलाई झल्काएर बनाइएको पाइन्छ ।वडा अनुसारका धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरु तलका तालिकामा दिइएका छन् :

क.स	नाम	सडक		होटल		नजिकको बजार	विशेषता	स्वामित्व
		पुगेको छ	पुगेको छैन	छ	छैन			
वडा नं. १ अग्लुङ								
१	टोप्रे		छैन		छैन	अग्लुङ	होली मेला	सार्वजनिक
२	खड्क कोट	छ		छ		अग्लुङ	दशै मेला	सार्वजनिक
३	कुलेस्थान	छ			छैन	अग्लुङ	कुल पुजा	सार्वजनिक
४	शिवालय मन्दिर	छ				फेदि बजार	शिवरात्री मेला	सार्वजनिक
५	भुमि पुजा	छ		छ		अग्लुङ	भुमि पुजा	सार्वजनिक
वडा नं. २ बाझँकटेरी								
१	मालिका स्थान	छ			छैन	भाकल पुग्ने	भाकल पुग्ने	सार्वजनिक
२	मदाने स्थान		छैन		छैन		भाकल पुग्ने	सार्वजनिक

३	कोट धार्मिक स्थल	छ			छैन	वडा चौर	दशैमा बली दिने	सार्वजनिक
वडा नं. ३ सिर्सेनी								
१	अरविन्द आश्रम	छ		छ		सिर्सेनी		निजी
२	शिवालय मन्दिर	छ			छैन	सिर्सेनी	शिवरात्री मेला	सार्वजनिक
३	दुर्गा भवानी मन्दिर	छ			छैन	सिर्सेनी	दशै मेला	सार्वजनिक
वडा नं. ४ म्यालपोखरी								
१	खड्क दुर्गा भवानी मन्दिर		छैन		छैन	गाव	नवदुर्गा पुजा	सार्वजनिक
२	शिवालय मन्दिर	छ			छैन	मेघिविसौना	शिवरात्री मेला	सार्वजनिक
३	लालिगुराँस	छ			छैन	वडाचौर	कलात्मक सामाग्री को निर्माण	सार्वजनिक
वडा नं. ५ मलागिरी								
१	सुपा देउराली	छ			छैन	मलागिरी	भाकल पुग्ने बली दिने चलन	सार्वजनिक
२	टोप्रे लेक		छैन		छैन	मलागिरी	गुफा टापु आदि भएको	सार्वजनिक
वडा नं. ६ पुर्कोट दह								
१	कङके देउराली	छ			छैन	दह	दशै मेला	सार्वजनिक
वडा नं. ७ भनभने								
१	खड्क क्षेत्र मन्दिर	छ			छैन	टिमुरखर्क बजार	दुर्गा पुजा	सार्वजनिक
२	भनभने दुर्गा मन्दिर	छ			छैन	टिमुरखर्क बजार	दुर्गा पुजा	सार्वजनिक
३	माइका थान	छ			छैन	टिमुरखर्क बजार	दुर्गा पुजा	सार्वजनिक
४	शिवालय मन्दिर	छ			छैन	टिमुरखर्क बजार	शिवरात्री मेला	सार्वजनिक
५	अस्कुना धार्मिक स्थल	छ			छैन	नेटाखर्क	धार्मिक मेला	सार्वजनिक

स्रोत : वडा सर्वेक्षण, २०७४

५.६.२ सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा

गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानमा सार्वजनिक पाटि पौवा र चौताराहरु रहेका छन् । यस्ता सार्वजनिक स्थलहरु मानिसहरुलाई विश्राम गर्न, गाउँको भेला वस्न, सार्वजनिक सरोकारका विषयहरु वा अन्य कुनै विविध कार्यक्रम र पुजाआजाको लागि प्रयोग हुँदै आएका छन् । यस्ता स्थलहरुमध्ये मसानघाट फेदी, पिपलारुख, भनभने, गैराखर्क चौताराहरु प्रमुख रहेका छन् । यस्ता स्थलहरुको उचित स्याहार र संरक्षण हुन सकेको छैन, भएका भवनहरु जीर्ण हँदै गइरहेका छन् । जसको मर्मत तथा संभार गनुपर्ने आवश्यकता भैसकेको छ । यस कार्यका लागि पनि योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गनुपर्ने आवश्यता देखिएको छ ।

वडा नं..	**सार्वजनिक वस्तु विवरण**	**स्थान**	**उपयोग**	कैफियत
१	सार्वजनिक पौवा १ वटा	मसानघाट फेदी मदाने १	स्थानीय वासिन्दा छलफल तथा भेला हुने स्थान	
२	पिपलाका रुख घाट	पिपलारुख मदाने २	लास जलाउदा घाटका मलामिले प्रयोग गर्ने	
	मालिका स्थान	मालिका स्थान	स्थानिय उपभोक्ताले प्रयोग	
४	सार्वजनिक पौवा	मदाने, गाँव	जिर्ण भएको, आपतकालिन	
६	पिपलाका रुख घाट	पिपलारुख	मलामीहरुले लास जलाउँदा	
७	सुरेटारी चौतारी	भनभने	समुदाय	
	कालिका पोखरी	नेटा-भनभने	समुदाय	
	प्रतिक्षालय	गैराखर्क	समुदाय	
	देविस्थान प्रतिक्षालय	देविस्थान	समुदाय	
नोट : गाउँपालिकाका सवै वडाहरुमा गरि कुल ७० वटा सार्वजनिक चौपारीहरु रहेका छन् ।				

स्रोत : वडा सर्वेक्षण, २०७४

५.६.३ स्थानीय चाडपर्व जात्रा र मेला

चाडपर्व र मेला तथा जात्राहरू धार्मिकमात्र नभएर जातिय पनि हुने गर्दछन् । जस्तो लाखेजात्रा, गाईजात्रा, घोडेजात्रा र इन्द्रजात्रा आदि काठमाडौं उपत्यकाका नेवारहरूसँग सम्बन्धित पर्व र जात्राहरू हुन् । यसैगरी जनै पूर्णिमा ब्राह्मणक्षेत्रीसँग, चण्डी पूर्णिमा तथा चण्डीनाच किरातहरूसँग तथा

ग्रामथानपूजा र सिरूवा मेला तराईका आदिवासी जनजातिसँग सम्बन्धित छन् । यस्ता जात्रा, पर्व र उत्सवले विभिन्न जातजातिको चिनारी पनि गराउने गरेका छन् ।

हामीले सालभर मनाउने चाडपर्वहरू हाम्रा पुर्खाले सुरू गरेका हुन् । त्यसपछि तिनीहरू पुस्तौंपुस्ता मनाइंदै आएका छन् । तसर्थ तिनीहरू कसले र कहिले सुरू गरे भन्ने कुरा खोजकै विषय बनेको छ । तर पनि यस्ता पर्वले हाम्रो चिनारी गराएका छन् । यिनीहरूको सामाजिक र सांस्कृतिक महत्वका हुन्छन् भने मनोरन्जन, आत्मशुद्धि तथा आपसी सद्भावका माध्यम मानिन्छन् । जस्तो दशैं लगायतका ठूला पर्वका अवशरमा मानिसहरू आफूभन्दा ठूलोको घरमा गएर टीका लगाउने तथा आशिर्वाद लिने गर्दछन् । यता यस्ता कैयन् पर्वहरू पनि छन्, जस अवशरमा शुभकामना आदानप्रदान गर्ने, आफन्तहरूसँग भेटघाट गर्ने, देवीदेवताको पूजाआजा गर्ने तथा हर्ष मनाउने गरिन्छ । चाडपर्व र उत्सवहरू राम्रा मीठा खाना खाने र खुशियाली मनाउने कार्यसँग पनि निकट छन् ।

गुल्मीको मदाने गाँउपालिकामा अनेक प्रकारका मेला र चाडपर्व मनाउने चलन छ । विशेषगरी यहाँका आदिवासीहरूले थानमा पूजाआजा गर्दछन् । यहाँका मानिहरूले दुर्गापूजा, दिपावली, माघे, संक्राती, मनाउने गर्दछन् ।यस गाउँपालिकामा मनाइने पर्व तथा जात्रा र उत्सवलाई तलको तालिकामा दिइएको छ ।

क.स.	चाडपर्व	मनाइने महिना	मनाउने जातजाती
१.	दशैं, तिहार	असोज, कार्तिक	हिन्दु (क्षेत्री,ब्राह्मण, नेवार,)
२.	तिज, कृष्ण जन्माष्टमी	भाद्र	हिन्दु समुदाय (क्षेत्री,ब्राह्मण, कामी र दमाई आदि लगायतका जाति)
३.	माघे संक्रान्ति	माघ	क्षेत्री, ब्राह्मण, नेवार, मगर लगायतका जाति
४	फागु पूर्णीमा	फागुन	मगर, क्षेत्री, ब्राह्मण, नेवार आदी

श्रोत : मदाने गाँउपालिका सवेक्षण, २०७४

गुल्मीको मदाने गाँउपालिकामा सालभरमा अनेक प्रकारका चाडपर्वहरू मनाउने गरिन्छ । तर तिनीहरू सवैको लेखाजोखा गर्न असम्भव प्राय छ । यहाँका जातजाति अनुसार र धर्मअनुसारका पनि पर्वहरू छन् । तर पनि यहाँका कतिपय चाडपर्वहरू साझा पनि छन् । तिनीहरू मानिसहरूको आनन्द, आपसी सद्भाव, एकता र मनोरन्जनका माध्यम पनि मानिन्छन् ।

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

६.१.१ वन क्षेत्र र प्रकार सम्बन्धी विवरण

यस मदाने गाउँपालिका भित्र विभिन्न सामुदायिक वनहरु रहेका छन् । यि सामुदायिक वनहरु संरक्षित वन क्षेत्र भित्र रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको सामुदायिक वनहरु निम्नानुसाररहेको छ ।

क.सं.	वडा	क्षेत्रफल	संख्या
१	अग्लुङ	३७४.८४	५
२	बाझकटेरी	२०७.८०	१०
३	सिर्सेनी	१९०.२१	९
४	म्यालपोखरी	१४५.८५	६
५	मलागिरी	१५०.९२	६
६	पुर्कोटदह	३५३.७५	१०
७	भनभने	३३८.५०	८

श्रोत : मदाने गाँउपालिका सवेक्षण, २०७४

६.२ जलश्रोत तथा जलाधर क्षेत्र

६.२.१ नदी तथा खोला सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भएर बग्ने मुख्य दुईवटा : पनाह र पातन खोलाहरु रहेका छन् भने तिनीहरुमा आएर मिसिने स–साना खोला धेरै मात्रा रहेमा छन् । यि सबै खोलाहरु नै यस गाउँपालिकाका खानेपानी तथा सिंचाईका श्रोतहरु हुन् । गाउँपालिका क्षेत्रका बासिन्दालाई खानेपानी आपूर्ति गाउँक्षेत्र भित्रकै श्रोतबाट ल्याइएको छ ।

६.२.२ तालतलैया र पोखरी र सीमसार क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

नेपाल प्रर्या-पर्यटनको लागि विश्वमै चर्चित रहेको छ । नेपालका सुन्दर हिमाल, पहाड, खोला नदि, ताल, विषम भुगोल लगायतका प्राकृतिक सम्पदाहरु प्रर्या-पर्यटनका हिस्सा हुन् । नेपालमा यस्ता प्राकृतिक सम्पदाहरु असंख्य रहेका छन् । मदाने गाउँपालिकामा पनि प्राकृतिक सम्पदाहरुको भरिपूर्णता रहेको छ । यहाँका सुन्दर पहाडी इलाका, दुर-दुर इलाका देखिने सुन्दर हिमालहरु, सुन्दर फाँटहरु तथा

तालतलैया र पोखरीहरु यस क्षेत्रका आर्कषणका केन्द्रहरु हुन् । यस्ता प्राकृतिक सम्पदामध्येका यस क्षेत्रमा रहेका ताल तथा पोखरीहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ :

क.स	**पोखरीको नाम**	**स्वामित्व**
	वडा नं. १ अग्लुङ	
१	कुमालबासा	सार्वजनिक
२	च्यानडांडा	सार्वजनिक
३	धाराटोल	सार्वजनिक
४	ओखलेदह	सार्वजनिक
५	नीपाने	सार्वजनिक
६	घडेरी	सार्वजनिक
७	रघुवा	सार्वजनिक
८	बिबोट	सार्वजनिक
९	ठुलापिपल	सार्वजनिक
	वडा नं. २ बाभ्कटेरी	
१	सिम्लेपाटा	सार्वजनिक
२	वडार	सार्वजनिक
३	आरुपाटा	सार्वजनिक
४	बाँसपाटा	सार्वजनिक
५	कल्ले	सार्वजनिक
६	सैरे	सार्वजनिक
७	होल्वाङ्ग	सार्वजनिक
८	बसुन्धारा	सार्वजनिक
९	सिराहा	सार्वजनिक
१०	खोर	सार्वजनिक
११	नेटा	सार्वजनिक
१२	मुख्यटोला	सार्वजनिक
१३	पञ्चमी पोखरी	सार्वजनिक
	वडा नं. ३ सिर्सेनी	
१	सिर्सेनी अमिलाबोट	सार्वजनिक
	वडा नं. ४ म्यालपोखरी	
१	धारापानी	सार्वजनिक
२	झल्कने पोखरी	सार्वजनिक
३	छेल्का पोखरी	सार्वजनिक
४	वडारपाटा	सार्वजनिक
५	गौराहा पोखरी	सार्वजनिक
६	पोखरी	सार्वजनिक

७	जामुने	सार्वजनिक
८	गौरी गाउँ	सार्वजनिक
९	डाँडा गाउँ	सार्वजनिक
१०	जुकेपानी	सार्वजनिक
११	बाजेका पोखरी	सार्वजनिक
१२	लामाचौर	सार्वजनिक
१३	नौला पानी	सार्वजनिक
१४	पहिराहाथाप्ला	सार्वजनिक
१५	अघारा	सार्वजनिक
१६	बाध्यका चौर	सार्वजनिक
वडा नं. ५ मलागिरी		
१	मुलपानी ठुला पधैंरा	सार्वजनिक
२	खोप्चा	सार्वजनिक
३	पातलो कटेरी	सार्वजनिक
वडा नं. ६ पुर्कोटदह		
१	तल्लो पोखरी पहाले	सार्वजनिक
२	सानी पोखरी	सार्वजनिक
३	ठाडा पोखरी	सार्वजनिक
४	सानी पोखरी सौतामारे	सार्वजनिक
५	कङके देउराली	सार्वजनिक
६	कङके देउराली ताल निमार्णधिन	सार्वजनिक
७	गोल पोखरी दह बजार	सार्वजनिक
८	शिवालय पोखरी	सार्वजनिक
९	छिर्ने पोखरी	सार्वजनिक
१०	काउले पोखरी	सार्वजनिक
११	गोल पोखरी पनाहा	सार्वजनिक
१२	तल्ला डडुवा	सार्वजनिक
वडा नं. ७ भनभने		
१	सानी पोखरी	सार्वजनिक
२	कालिका पोखरी	सार्वजनिक

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

River Network Map
Madane, Gulmi
Gaumukhi
0 0.75 1.5 3
Kilometers
Madane
GULMI
Ghaderigaun
Aglunggaun
Ghaderi Khola
Aglungaun
Okhale
Kolchaur
W-1
W-2
Holbang
Siragaun
Timle
Nimrang
Panchami Pokhara
Holvdi
Wadargaun
Bajhkattera
Dagar
Panahag Khola
Gairikharka
Lampata
Salleri
Kaphalpata
Agne
W-3
Bhir Kateri
W-4
Khola kharka
Gairakharka
Sirseni
Purkot
W-5
Simarchaur
Khopcha
Timurkharka
Suryatari Phant Bhanbhane
Kopcha
Pokhara
Upallo Daduwa
Bhujunge
Daduwa
Dhurkot
Badachaur
Purkot Daha
Jhimruk
Netakharka
W-6
W-7
Timurkharka Phant
Nuwara Bhir
Sano pokhara
Bansdanda
Bhirkateri
Patan Khola
Legend
Local Level Boundary
Ward Boundary
River Network
Major Rivers
Small rivers / rivulets

६.३ जैविक विविधता र वातावरणीय सेवा

६.३.१ वासस्थानका आधारमा महत्वपुर्ण जनावर तथा चराचुरुङ्गीको विवरण

मदाने गाउँपालिका क्षेत्रको आधारमा बढी वन जंगलले ओगटेको गाउँपालिका हो, जसले गर्दा वन्यजन्तुको मुख्य बासस्थान रहेको हुनाले यस गाउँपालिका का जंगलमा विभिन्न प्रकारका वन्यजन्तु जस्तै मृग, चितुवा, स्याल, वदेल, भालु, लंगुर, बाँदर, मुनाल, कोइली, कालिज आदि पाइन्छन् । यसका साथै यस क्षेत्रमा घाँसे मैदान पनि रहेकाले ती वन्यजन्तुहरुको महत्वपूर्ण बासस्थान रहेको हा् ।

६.३.२ महत्वपुर्ण वनस्पति विवरण

यस गाउँपालिकाका संरक्षित वन भित्र पिभिन्न प्रकारका बहुमूल्य जडीबुटीहरु तथा गैह्काष्ठ वन पैदावारहरु रहेका छन् भने उचित संरक्षणको अभावमा कतिपय प्रजातिहरु लोप हुन सक्ने सम्भावना बढ्दै गएको छ । यस क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा मात्र नभई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा नै महत्व राख्ने चिराइतो, गुच्ची, च्याउ, लोक्ता अल्लो, सुनगाभा, कोकिला लगाएतका विभिन्न प्रजातिका वनस्पतिहरु पाइन्छन् ।

६.४ पार्क तथा उद्यान

गाउँपालिकाका एक स्थान बाफ्कटेरी –२मा पार्क तथा उद्यान रहेका छ । पार्क तथा उद्यानहरुले कुनै पनि स्थानको खुला क्षेत्रलाई प्रर्वद्धन गर्नुका साथै त्यस क्षेत्रको वातावरणीय सफाईमा मद्दत गर्ने तथा पर्यटकिय संभावनालाई समेत वृद्धि गर्ने गर्दछन् । यस गाउँ क्षेत्रमा भएका पार्कको उचित व्यवस्थापन गरि गाउँको सुन्दरतालाई अभिवृद्धि गर्नका लागि यहाँका नागरिकहरु सकारात्मक रहेका छन् । साथै गाउँले पनि यस क्षेत्रमा वजेट प्रवाहको लागि योजना बनाईरहेको छ ।

६.५ विपद् व्यवस्थापन

६.५.१ विपद् व्यवस्थापनको पूर्व तयारी

विपद व्यवस्थापन कोष बनेको छ । यसका लागि इलाका स्तरिय समितिको निर्माण गरिएको छ । साथै वडाहरुमा यसका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । जसअनुसार प्रत्येक वडा तथा साविक गाविसमा रु एक लाख (१,००,०००) का दरले विपद व्यवस्थापन कोष विनियोजन गरिएको छ ।

गाउँपालिकामा विपद व्यवस्थापनको लागि एक विपद व्यवस्थापन गाउँ समिति स्थापना भने भएको छ । यसले प्राकृतिक प्रकोप, आकस्मिक समस्या वा आपतकालिन अवस्था आइपरेको अवस्थामा उद्धार, राहत तथा पुनःस्थापना जस्ता कार्यमा नागरिकलाई सहायता उपलव्ध गराउने गर्दछ । साथै यसले भैपरि आउने समस्याहरुको सरल निकासको लागि पुर्वानुमान तथा योजना निर्माण र पुर्वतयारी पनि गर्ने गर्दछ । यसका लागि सुरक्षित स्थान भने तोकिएको छ । यस समितीले वर्तमान समयमा भुकम्प रहित भवन निर्माण सम्वन्धी आचार संहित लागु गर्नुका साथै यस्ता भवनहरुको निर्माणमा आवश्यका परामर्श समेत उपलव्ध गराउने गरेको छ । यि सबै कार्यको आवश्यक खर्चको व्यवस्थापनको लागि एक

विपद व्यवस्थापन कोष निर्माणको पनि आवश्यता देखिएपछि गाउँपालिकाले विपत व्यवस्थापन कोष स्थापना गरि राहत क्षतिपूर्ति दिन थालेको छ ।

६.५.२ प्रकोपबाट भएको क्षतिको विवरण

गाउँपालिकाको प्रकोपवाट भएको क्षति सम्वन्धी विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ । जसअनुसार यस गाउँपालिकामा गतवर्षको भुकम्पको कारण सवैभन्दा धेरै भौतिक किसिमको क्षति भएको छ । भुकम्प पछि सवैभन्दा वढि क्षति बाढी/पहिरोले भएको छ । यसैगरि खोला आसपासमा भएको वस्ती पनि नदिले कटान गरि क्षती पुर्‍याएको छ । यस क्षेत्रमा चट्यांग र आगजनीले पनि क्षती पुर्‍याएको छ ।

वडा नं.	विपद हुनुको कारण	घरधुरी सख्या	क्षती रकम
वडा नं. १ अग्लुङ			
६,९	आगलागी	३	५ लाख
१,५,६,७	बाढी	१२०	५० लाख
१,२,५,६,८,९	भुकम्प	२०	७० लाख
वडा नं. २ बाभ्कँकटेरी			
सवै वडा	बाढी	३०	३० लाख
सवै वडा	बाढी	७८	१ करोड
सवै वडा	बाढी	६०	६० लाख
वडा नं. ३ सिर्सेनी			
सवै वडा	पहिरो	४९	६० लाख
३	भुकम्प	५०	५० लाख
सवै वडा	अन्य	७०	१ करोड
वडा नं. ४ म्यालपोखरी			
१,२,४,५,७	पहिरो	४०	१ करोड
१,२,४,६,८	भुकम्प	१०	३० लाख
सवै वडा	अन्य	१००	१ करोड ४० लाख
वडा नं. ५ मलागिरी			
४,६,९	आगलागी	३०	४० लाख
१,३,८	पहिरो	१०	२० लाख
सवै वडा	अन्य	५०	८० लाख
वडा नं. ६ पुर्कोट दह			
३,४	पहिरो	२०० रोपनी क्षेत्र	१ करोड ५० लाख
सवै वडा	अन्य	१००	५० लाख

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.५.३ खुला क्षेत्र

गाउँपालिकाका एक वटा मात्र खुला क्षेत्र रहेका छन् । यसप्रकारका खुला क्षेत्र राज्यको संरक्षणमा रहेका छन् । कुनै पनि स्थानलाई स्वच्छ , सुन्दर वनाउन तथा विविध क्रियाकलापको संचालन गर्न यस्ता

खुला क्षेत्रको योगदान महत्वपूर्ण हुन्छ । यसैगरि राज्यका कुनै निकायलाई आवश्यक परेको खण्डका यस्ता खुला क्षेत्रको उपयोग गर्न सकिन्छ ।

परिच्छेद७: भौतिक विकासको अवस्था

७.१ यातायात पूर्वाधार

७.१.१ सडक संजालको विद्यमान अवस्था

सडक पूर्वाधार विकासको मूल आधार हो । सडकको विकासविना अन्य विकासका आधारहरु स्थापित गर्न कठिन तथा खर्चिलो हुन्छ । गाउँको प्रभावकारी विकासका लागि पनि सडक संजाल अत्यन्त जरुरी हुन्छ । यस गाउँपालिकामा पनि सडक संञ्जालको विकासका लागि योजना तथा कार्यक्रमहरु निर्माण भइरहेका छन् तथा कतिपय कार्यक्रमहरु संचालनको भइरहेको अवस्थामा छन् । मदाने गाउँपालिकामा हालसम्म प्राय: सबै जसो बाटो कच्ची नै रहेको छ । यस गाउँमा हालसम्म कुनै पनि बाटोहरु कालोपत्रे भैसकेका छैनन् । सडकको स्तरोन्नती गरि ग्रावेल तथा कालोपत्रे गर्ने योजनाहरु प्राथमिकतामा परेका छन् । जसअनुसार कुनै कुनै स्थानका सडकको ग्रावेलिङ गर्ने कार्यको शुरुवात भइसकेको छ । जेहोस नयाँ स्थानीय सरकारको रुपमा भर्खर मात्र कार्य सम्हालेको यस गाउँमा पुर्वाधार निर्माणका विविध विषयहरुले प्रवेश पाउने कार्य जारी रहेको छ । तापनी योजनाहरुले कार्यान्वयको चरणमा पनि धेरै समय लिने गर्दछन् । जसले गर्दा योजनामा तोकिएका विषयहरुलाई चाडै कार्यान्वयमा ल्याउनुपर्ने चुनौती गाउँपालिका समक्ष रहेको छ ।

तुलनात्मक रुपमा हेर्ने हो भने पछिल्ला दिनहरुमा सडक सञ्जालले झनै तिव्रता दिएसँगै यहाँका जनताहरुको जनजीवनमा पनि एककिसिमको व्यवसायिकपन आएको छ । गाउँपालिकाका ९८ प्रतिशत जनताले सडक सुविधा लिईरहेका छन् । सालझण्डि–सन्धिखर्क–ढोरपाटन सडक खण्ड अन्तर्गतको केन्द्रविन्दु पनि पुर्कोटदहलाई मानिन्छ । सहजै उत्पादनलाई बुटवल, तम्घास तथा अन्य विभिन्न बजार सम्म निर्यात गर्न सहज भएको छ ।

क्र.सं.	सडक मार्ग			पैदल मार्ग		
	सडकको नाम	लम्बाई (कि.म)	प्रकार	सडकको नाम	लम्बाई (कि.म)	प्रकार
			वडा नं. १ अग्लुङ			
१	भोटमार देखि अग्लुङ फेदि सम्म	१३	कच्ची	अग्लुङ गाउँ देखि ओखले दह सम्म	५	कच्ची
२	सैरे देखि ओखले दह	१०	कच्ची	सैर देखि अग्लुङ सम्म	१३	कच्ची
३	अग्लुङ फेदि देखि घडेरी	८	कच्ची	अग्लुङ फेदि घडेरी देखि निपाने	१५	कच्ची

				सम्म		
४	सैरे देखि निपाने सम्म	१२	कच्ची	थोत्रे बिसौना देखि फलाडे प्युठान सम्म	५	कच्ची
वडा नं. २ बाभ्ँकटेरी						
१	ढोरपाटन हुदै म्यालपोखरी सिमाना देखि अर्खवाङ्ग सिमाना सम्म	५	कच्ची	निर्माङ खोला देखि बसुन्धारा मालिका स्थान सम्म	१.५	कच्ची
२	बाभ्ँकटेरी पिपलका रुख देखि ढोरपान सम्म	२	कच्ची	बाभ्ँकटेरी पिपलारुख देखि मालिका थान कोट सम्म	५	कच्ची
३	लेख,पातल कटेरी देखि ढोरपान सम्म	२	कच्ची	भेडिखोर हुदै आश्रम देखि मालिका थान सम्म	६	कच्ची
४	बाभ्ँकटेरी निर्भाङ खोला देखि ढोरपान सम्म	१.५	कच्ची	निर्माङ पुल देखि फुर्सेसिहं हुदै पञ्चमी पोखरी सम्म	२	कच्ची
५	बाभ्ँकटेरी ,होल्वाङ देखि ढोरपान सम्म	३	कच्ची			
वडा नं. ३ सिर्सेनी						
१	अगने देखि पोखरा सम्म	७	कच्ची	पोखरा देखि मालिका सम्म	५	कच्ची
२	रक्तेपोखरी देखि पोखरा सम्म	६	कच्ची	गिठे दिखि कोट सम्म	५	कच्ची
३	सिम देखि पोखरा सम्म	७	कच्ची	बामविसेरा देखि राक्स सम्म	३	कच्ची
४	बाङगा देखि भिरमेल सम्म	५	कच्ची			
वडा नं. ४ म्यालपोखरी						
१	पुर्कोट दह देखि बाभ्ँकटेरी सम्म	४	कच्ची	भाक्री सल्ला देखि मेघि विसौना सम्म	१	कच्ची
२	छेपारे पानी देखि सेरा सम्म	३	कच्ची	सेरा काभ्रा देखि छेपारे पानी	३	कच्ची
३	सैरे कोट देखि डाँडा गाउँ मोटर बाटो	१.२	कच्ची	डुडखोला काभ्रा देखि वडारपाटा छेपारे पानी सम्म	४	कच्ची
४	गौराका पोखरी देखि भल्कने सिर्सेनी सम्म	३	कच्ची	काफल ढुङ्गा देखि गैनीगाउँ डाडागाउँ सैरे कोट सम्म	३	कच्ची
५	सक्नेरी देखि भाकी सल्ला सम्म	२	कच्ची	वेवरे खोला रातामाटा देखि चौरढुङ्गा, गौरीगाउँ बडाचौर सम्म	५	कच्ची
६	म्यालपोखरी पुरानो विद्यालय देखि पुर मलागिरी सम्म	५	कच्ची			
७	म्यालपोखरी पुरानो विद्यालय देखि धारापानी सम्म	४	कच्ची			
वडा नं. ५ मलागिरी						
१	वडा कार्यलय बाट मुल पानी	५	कच्ची	वडाकार्यलय बाट पहरचौर सम्म	३	कच्ची
२	वडा कार्यलय बाट खोप्चा रिपुरे	३	कच्ची	वडाकार्यलय खोप्चा सम्म	२	कच्ची
वडा नं. ६ पुर्कोट दह						
१	गौउछरे भल्कने हुदै पनाहा खोला	५	कच्ची	धाराकाचौर पार्वता हुदै कङके देउराली सम्म	४	कच्ची

२	टिकुने पधेरा हुदै पनाहा खोला	३	कच्ची	नुआर देखि पाले सम्म	४	कच्ची
३	सुक्का पोखरा, गमला पोखरा, जाउने हुदै पनाहा खोला सम्म	७	कच्ची	पुर्कोट दह देखि पनाहा खोला	३	कच्ची
४	पैया ठुटा, कङके देउराली हुदै पार्वता हुदै पर्यटन क्षेत्र सम्म	४	कच्ची	ठुटे लाकुरी देखि काउले र न्युपाने हुदै काउले खोला सम्म	६	कच्ची
५	नुआर पाले हुदै बालुवा खोला	४	कच्ची	पुर्कोट दह बजार देखि जातिना चौर र कंडेनी हुदै पनाहा खोला सम्म	९	कच्ची
६	पुटर्को दह, नुआर हुदै ठाडढुङ्गा	४	कच्ची	कङके देउराली, चारघरे हुदै रामथाने नुआर सम्म	३	कच्ची
७	ठुटे लाकुरी, काउरे स्कुल, न्युपाने हुदै बादीको प्युठान सम्म	६	कच्ची			
८	छिर्ने, काउले हुदै काउले खोला मलागिरी सम्म	५	कच्ची			
वडा नं. ७ भनभने						
१	भनभने देखि टिमुरखर्क सम्म	७	कच्ची	भनभने देखि नेटाखर्क , रोल्म हुदै बासँडाडा सम्म	१६	कच्ची
२	भनभने देखि बाँसडाँडा सम्म	१३	कच्ची	बासँडाडा बाट भिरकटेरी हुदै बडाचौर देखि रोल्म सम्म	१०	कच्ची
३	भनभने देखि नेटाखर्क सम्म	५	कच्ची	अस्कुना,ब्राथाना तीखे चुली हुदै कङके देउराली सम्म	४	कच्ची
४	टिमुखर्क देखि रोल्म हुदै सौतामारे सम्म	८	कच्ची			
५	रोल्म देखि भनभने सम्म	७	कच्ची			

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण २०७४

७.१.२ झोलुंगे पुल तथा पुलपुलेसा

गाउँपालिकामा निम्नानुसार स्थानमा पुल पुलेसा(पक्की तथा झोलुङ्गे) रहेका छन् ।

वडा नं..	पुल । खोलाको नाम	दायाँ किनारा रहेको स्थान	बायाँ किनारा रहेको स्थान	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१.	निउरे खोला झोलुङ्गे पुल	निउरे खेत	ठुलासिम भैसिराखे	२०५५	BPC सिर्जनशिल सामुदायिक संस्था
	झातावाङ खोला झो.पु.	झातावाङ		२०५२	"
	सङ्ग्रे खाला झोलुङ्गे पुल	धनुवस्ने खोला	जुकेपानी	२०६७।५।२०	"
	अधारा घाट झोलुङ्गे पुल	फेदी खेत	अघाँरा वाटी	२०७३	"
	मसान घाट, अग्लुङ्ग खोला झोलुङ्गे पुल	फेदी खेत, ठुला खेत	डोढा बजार	२०५०	"
	झिमरुक खोला झो.पुल	रजवार, प्युठान	डोढा	२०५०	"
२	पनाहा खोला पुल	पनाहा	सिर्सेनी	२०५३	जि.वि.स.
	सेपलतिना पुल	सेपलतिना	सेपलतिना		जि.वि.स.
३	छल्दी खोला पुल	भुजेल टाँरी	मरभुङ्ग, व्यासे	२०७३	
	छल्दी खोला पुल	भुजुङ्गे	मरभुङ्ग, ढाव	२०६३	
	छल्दी खोला पुल	जलुकेनी फेदी	मरभुङ्ग, फल्लेनी	२०६६	
	पनाहा खोला पुल	सिम फेदी		२०६६	
४	पनाहा खोला पुल	रातामाटा		२०५७	
	घरिथाना खोला पुल	घरिथाना	चपराचिरे	२०५६	
	घाटाका खोला पुल	पल्लापुर	टिमुरे	२०६०	
५	सत्तरी घाट पुल	म्यालपोखरी	मलागिरी		
	बेराका खोला पुल	म्यालपोखरी	मलागिरी		

	कुइखोला दोभान पुल	म्यालपोखरी	मलागिरी	२०३३	जि.वि.स.
	भिरका टारी पुल	मलागिरी-४	मलागिरी-७	२०३३	जि.वि.स.
६	निमाथाङ्ग खोला पुल	सिर्सेनी	बाँभ्कटेरी	२०५६	स्थानिय वासि
	याक निमाथाङ्ग पुल	बाँभ्कटेरी	बाँभ्कटेरी	२०५६	स्थानिय वासि
	खोलाघाट पुल	बाँभ्कटेरी	बाँभ्कटेरी	२०५६	नेपाल सरकार
	वाङ्ग्रा खोला पुल	बाँभ्कटेरी	सिर्सेनी	२०५७	नेपाल सरकार
	सिराखोला पुल	बाँभ्कटेरी	सिर्सेनी	२०५८	नेपाल सरकार
	भेडिखोला पुल	बाँभ्कटेरी	बाँभ्कटेरी	२०५८	नेपाल सरकार
	वग्र खोला पुल	बाँभ्कटेरी	बाँभ्कटेरी	२०५८	नेपाल सरकार
७	जुरेढुङ्गा पुल पुल	भनभने	धुर्कोट रजस्थल	२०७२।०७३	
	बाच्छामोर कल्भर्ट	भनभने	वाग्ला	२०५२	
	ठुलाखेत झोलुङ्गे पुल	भनभने	धुर्कोट रजस्थल	२०५४	

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण २०७४

७.१.३ टाढाको वस्तीबाट सम्बन्धित गाउँपालिकाको केन्द्र पुग्न लाग्ने अनुमानित समय

वडा न.	गाउँपालिका / स्थानको नाम	Roadhead बाट गा.पा.को केन्द्र सम्मको दूरी	सेवा प्राप्त गरी घर फर्किन लाग्ने समय
१	अग्लुङ्ग देखि मदाने गाउँपालिकासम्म	३२ कि.मी.	४ घन्टा
२	बाभ्कटेरी देखि गा.पा. सम्म	७ कि.मी.	१ घण्टा ५० मिनेट
३	सिर्सेनी देखि गा.पा.सम्म	३० कि.मी.	५ घण्टा ४० मिनेट
४	म्यालपोखरी देखि गा.पा. सम्म	४ कि.मी.	१ घण्टा ३० मिनेट
५	मलागिरी देखि गा.पा. सम्म	१० कि.मी.	३ घण्टा
६	पुर्कोट दह देखि गा.पा. सम्म	१०० मि	५ मिनेट
७	भनभने देखि गा.पा. सम्म	७ कि.मी	३ घण्टा

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण २०७४

७.१.४ वसपार्क तथा वस विसौनी सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा हालसम्म दुई वटा मात्र बसपार्क वा वसस्टेसन निर्माण भएका छ । यातायातको विकासविना आजको समयमा कुनै पनि विकासको परिकल्पना गर्न सकिदैन । जव भौतिक दुरी नजिक बन्छ तव मात्र अन्य दुरीहरु नजिक बनाउने विकासका क्रियाकलाप संचालन गर्न सरल हुन्छ । सबै विकासको साधनलाई संचालन गर्न आवश्यक पूर्वाधारको सहज हस्तान्तरणका लागि पनि यातायात महत्वपूर्ण हुन्छ ।

वडा नं.	गाउँपालिकाको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग किमि)	कैफियत
२	बाभ्कटेरी वस स्टेशन		व्यवस्थित बसस्टेशन वन्न बाँकी
७	भनभने वसपार्क		व्यवस्थित बसस्टेशन वन्न बाँकी
६	पुर्कोटदह बसपार्क		व्यवस्थित बसस्टेशन वन्न बाँकी

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण २०७४

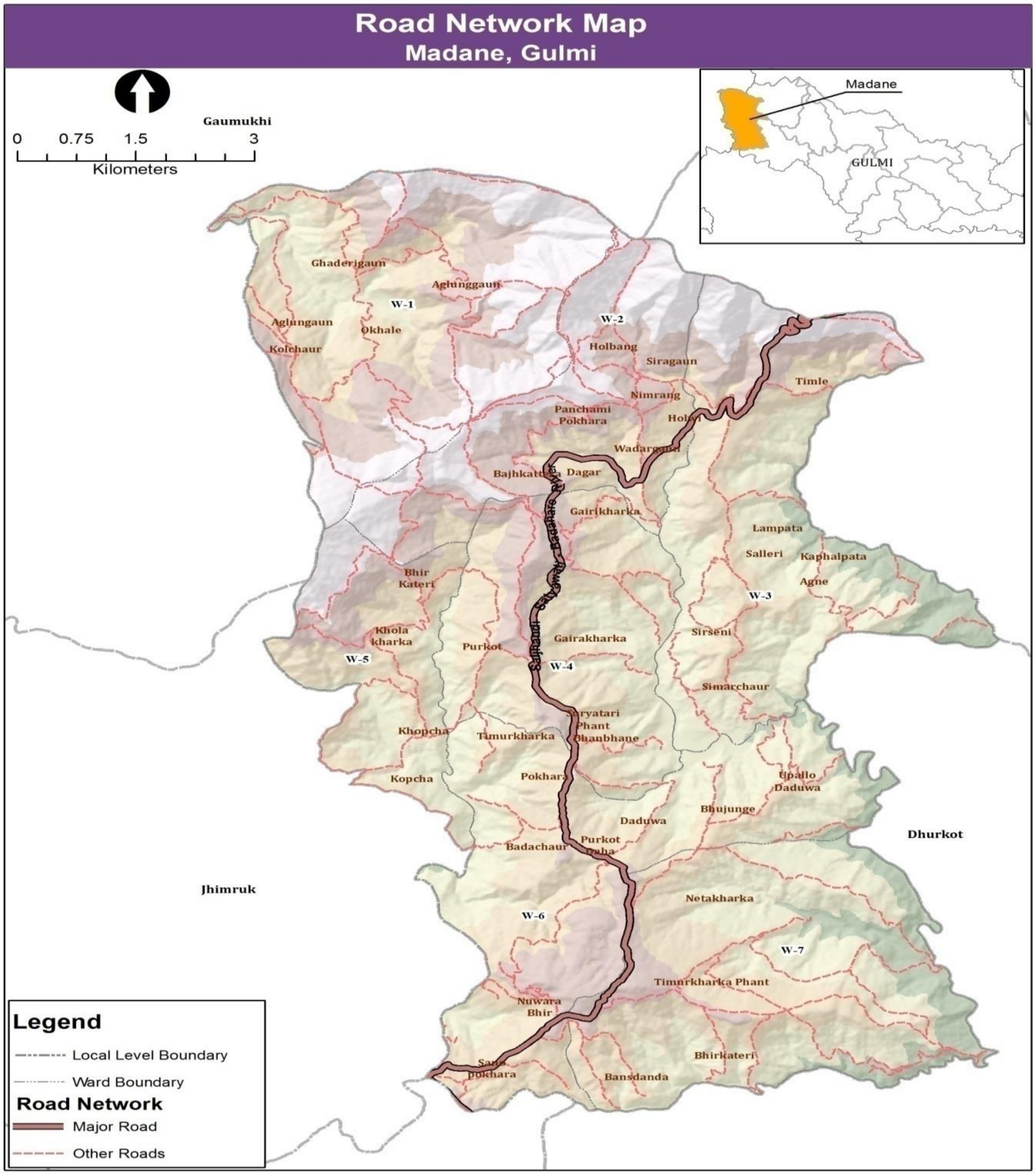

Road Network Map
Madane, Gulmi
Madane
GULMI
Gaumukhi
0
0.75
1.5
3
Kilometers
Ghaderigaun
Aglunggaun
W-1
Aglungaun
Okhale
Kolchaur
W-2
Holbang
Siragaun
Timle
Nimrang
Panchami
Pokhara
Wadargaun
Bajhkatteri
Dagar
Gairikharka
Lampata
Salleri
Kaphalpata
Agne
W-3
Bhir
Kateri
Khola
kharka
Purkot
Gairakharka
Sirseni
W-5
W-4
Simarchaur
Suryatari
Phant
Khopcha
Timurkharka
Kopcha
Pokhara
Upallo
Daduwa
Bhujunge
Daduwa
Dhurkot
Purkot
Daha
Badachaur
Jhimruk
Netakharka
W-6
W-7
Timnrkharka Phant
Nuwara
Bhir
Bhirkateri
Bansdanda
Legend
Local Level Boundary
Ward Boundary
Road Network
Major Road
Other Roads

७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

इन्धन अर्थात उर्जा बर्तमान समयको एक महत्वपूर्ण आवश्यकता हो। पृथ्वीको परिक्रमा होस वा जीवन अस्तित्वको सुरक्षामा, उर्जा विना केहि पनि संभव छैन्। उर्जाको विविध स्वरुपको प्रयोगबाट नै आजको विज्ञानको उपलव्धि सम्भव भएको हो। यस्तो उर्जाको विविध प्रयोजनमध्ये खाना पकाउन प्रयोग गरिनु पनि एक हो। मदाने गाउँपालिकाको लगभग ८६.७६ प्रतिशत घरपरिवारमा खाना पकाउनको लागि दाउरको प्रयोग गर्ने गरिएको छ। पृथ्वीको संरक्षण तथा वातावरणको सुरक्षाका लागि वन जङ्गलको वचाउ गरि दाउरामाथिको इन्धनको निर्भरता कम गर्नु राज्य तथा नागरिकको जिम्मेवारी हो। यसका लागि हालका दिनमा विद्युतीय उर्जालाई जोड दिन थालिएको छ। तर पनि राज्यमा नै प्रर्याप्त विद्युत उर्जाको उपलव्धता हुन नसक्दा दाउरा माथिको उर्जा आश्रित धेरै भएको हो। अतः अवका दिनमा विद्युत उर्जाको उपलव्धतामा वृद्धि गरि वन जङ्गल रक्षा गर्न हामी राज्यवासी र राज्य अलि कसरतका साथ लाग्नुपर्ने देखिन्छ। यसबाहेक १० प्रतिशतले मात्रा एल.पि. ग्यास र अन्य इन्धन सानो मात्रामा प्रयोग भएको पाइन्छ। जुन तल देखाइएको छ।

वडा	खानापकाउने इन्धनको श्रोत			
	काठ	एल.पी. ग्यास	अन्य	जम्मा
अग्लुङ्ग	५८८	२१	२	**६११**
बाभ्रकटेरी	७४२	४१	०	**७८३**
सिर्सेनी	६७१	७०	२८	**७६९**
म्यालपोखरी	४०९	४८	७	**४६४**
मलागिरी	३९८	८	१	**४०७**
पुर्कोट दह	७३७	१७७	०	**९१४**
भनभने	५७८	१४६	८०	**८०४**
कुल	**४१२३**	**५११**	**११८**	**४७५२**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

७.२.२ विद्युत उपलब्ध घरपरिवार विवरण

प्रकास उर्जाको सबैभन्दा सरल र भरपर्दो स्रोतको रुपमा विद्युत उर्जालाई लिने गरिन्छ। यसका अलावा पनि प्रकास उर्जाका अन्य विभिन्न स्वरुपहरु हुने गर्दछन्। मदाने गाउँपालिकाको प्रकास उर्जालाई प्रमुख मानेर गरिएको सर्वेक्षणमा यस क्षेत्रका ६७.३३ प्रतिशत घरहरुमा मात्र विद्युत पुगेको छ। विविध कारणवश हरेक घरधुरी समक्ष विद्युत लाइनको विस्तार गर्न सकिएको छैन्। विद्युत लाइनको विस्तारमा आएको ढिलाईले अझै पनि लगभग ३२.६६ प्रतिशत जति घरपरिवारले विद्युत उपयोग गर्न नसकेको अवस्था छ। विद्युत विस्तार कार्यमा विद्युत प्राधिकरण, राज्य तथा सरकारको साथमा मिलेर लागि परेको छ, र सबै घरपरिवार समक्ष विद्युत पहुँच पुर्याउने लक्ष्य राखिएको छ। जे भएता पनि विद्युत विकासका कार्यक्रमले निरन्तरता पाएका छन् जसले गर्दा छोटो समयमै हरेक घरधुरी समक्ष विद्युत लाइन विस्तार हुने अपेक्षा राखिएको छ। यसबाहेक यस क्षेत्रमा सबैभन्दा बढि जनसंख्याले मट्टितेल र सोलारलाई प्रकासको दास्रो उर्जाको रुपमा प्रयोग गरिरहेका छन्। सानो सानो मात्रामा गोवर ग्यास

उर्जालाई पनि प्रकास उर्जाको रुपमा उपयोग गरिरहेको अवस्था छ । जुन विवरण तलको तालिकामा देखाईएको छ :

वडा	विद्युत पुगेको/नपुगेको	
	छ	छैन
अग्लुङ्ग	३८५	२३१
बाफ्ककटेरी	५५९	१८८
सिर्सेनी	२४८	४५७
म्यालपोखरी	१८७	२५३
मलागिरी	२२७	१७४
पुर्कोट दह	७१८	२०
भनभने	५८२	८७
कुल	**२९०६**	**१४१०**

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

७.२.३ विद्युतउर्जा /विद्युत आयोजनाहरुको स्थिती

जलविद्युत राष्ट्रको पूर्वाधार विकासको महत्वपूर्ण आधार संरचना हो । विद्युत उर्जाको प्रर्याप्त उत्पादन गर्न सकेमा देशमा उर्जाको उपलव्धता वृद्धि हुन जान्छ । यस्तो उर्जाको उपयोग तथा विक्री गरेर राज्यको आय वृद्धि गर्न सकिन्छ । मदाने गाउँपालिकामा हालसम्म वितरित भएको विद्युत उर्जाको विवरण तल देखाइएको छ ।

वडा नं..	विद्युत /सौय उर्जा आयोजनाहरुको नाम	क्षमता कि.वा	लाभान्वित घरधुरी	कैफियत
१, अग्लुङ	अग्लुङफेदि लघु जलविद्युत्	२.५ कि.वा	१३३	
	घडेरी लघु जलविद्युत्			
	ओखले दह लघु जलविद्युत्			
	निपाने लघु जलविद्युत्			
साविक सिर्सेनी- ७ र ८	बाङ्गा लघु जलविद्युत आयोजना	२.५ कि.वा.	८०	
६	निमस्थान खोला लघु जलविद्युत आयोजना	७ कि.वा.	९०	
	होल्वाङ्ग लघुजलविद्युत आयोजना	५ कि.वा.	१००	
	बाङ्गा लघु जलविद्युत आयोजना	४ कि.वा.	७५	
७	भनभने लघु जलविधुत	२ कि.वा.	८५	

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण २०७४

७.३ सञ्चार तथा प्रविधि

७.३.१ हुलाक तथा पत्रपत्रिका सम्बन्धी विवरण

मदाने गाउँपालिकामा रहेका हुलाक तथा हुलाक सेवा केन्द्रलाई तलको तालिकामा देखाइएको छ । संचारको सबैभन्दा पुरानो र औपचारिका साधन हुलाक हो । हालका दिनहरुमा हुलाकको कार्य गर्ने विविध स्वरुपका संचारका साधनहरु आएता पनि कार्यलयीय संचारका कार्यहरुमा औपचारिकता तथा आधिकारीकताका लागि हुलाकको नै बढि प्रयोग हुने गर्दछ । कुनैवेला सूचना तथा जानकारी आदानप्रदान गर्न भ्याई नभ्याई देखिने हुलाक सूचना तथा संचार प्रणालीमा आएको आधुनिक स्वरुप संगै नयाँ-नयाँ सेवा स्वरुपलाई अवलम्वन गर्दै परिमार्जन हुने क्रममा रहेका छन् । यसै क्रममा राज्यले दिएका हुलाकको साविक प्रवृति भन्दा नयाँ स्वरुपका कार्यहरु जस्तै विभिन्न सेवामा दरखास्तको लागि फर्म दर्ता गराउने, वचतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने लगायतका नयाँ जिम्मेवारीको वहन गर्दै आफूलाई परिमार्जन गराउँदै गइरहेका छन् ।

वडा नं.	गाउँपालिकाको नाम	भवनको प्रकृति : वटा			कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की	
१	अतिरिक्त हुलाक कार्यालय, अग्लुङ्ग	२ वटा			भवन नभएको, भाडामा
३	हुलाक सेवा केन्द्र, सिर्सेनी	१ वटा			वडा भवनमा वसेको
४	अतिरिक्त हुलाक कार्यालय, म्यालपोखरी	१ वटा			भवन नभएको, भाडामा
६	इलाका हुलाक, पुर्कोट दह	१ वटा			भवन नभएको, भाडामा
७	इलाका हुलाक केन्द्र, भनभने	१ वटा			वडा कार्यालयको भवनमा रहेको

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण २०७४

७.४ आवास तथा भवन

७.४.१ छानोको प्रकारका आधारमा घरधुरी

मदाने गाउँपालिकामा घरको निर्माणको संरचनाले घरको छानाको वनावटमा पनि महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको देखिन्छ । धेरैजसो माटो तथा ढुङ्गाले निर्माण गरिएका घरहरुमा प्राय: जस्ता, टायल र पराल वा छवालीले छाइएको देखिन्छन् भने सानो संख्याका सिमेन्टेड घरहरुमा पनि जस्ता तथा टायलले छाएको पाइन्छ । खासगरि सिमेन्टेड तथा आर. सि.सि ढलानयूक्त

घरहरुमा सिमेन्टेड वा आर.सि.सि छानानै निर्माण गरिएको पाइन्छ । यस क्षेत्रका धरको छानाको वनावटलाई तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा	जम्मा	छानाको प्रकार					
		खर	जस्ता	टाएल	RCC	ढुंगा	अन्य
अग्लुङ्ग	६१६	९९	४६	०	२	४६८	१
बाफ्कटेरी	७४७						
सिर्सेनी	७०५	६७	४			६३४	
म्यालपोखरी	४४०						
मलागिरी	४०१	३८	२४	०	०	३३९	०
पुर्कोट दह	७३८	१०	०	०	२	७२६	०
भनभने	६६९	३१	१६५			४७३	
कुल	**४३१६**						

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

७.४.२ गाउँपालिका कार्यालय देखि प्रत्येक वडा केन्द्र सम्मको दुरी

वडा	**केन्द्र रहेको स्थान**	**केन्द्र सम्म को दूरी**
१	मदाने-अग्लुङ्ग	३२ कि.मी
२	मदाने-बाँफ्कटेरी	९ कि.मी.
३	मदाने-काफलपाटा	२० कि.मी
४	म्यालपोखरी	२ कि.मी.
५	मलागिरी	१३ कि.मी
६	मदाने-पुर्कोटदह	४.५ कि.मी.
७	मदाने-भनभने सल्लेरी	७ कि.मी

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

७.४.३ शवदाह तथा पशु वधशालाको विवरण

गाउँपालिकामा मानिसको अन्तिम संस्कार गर्नका लागि विभिन्न स्थानमा शवदाह निर्माण गरिएका छन् । तर गाउँपालिका भरि कहि पनि पशु वधशाला भने भेटिएन । जसको विवरण तल दिइएको छ ।

विवरण	**स्थान**	**अवस्था**	**कैफियत**
शवदाह	पिपलाका रुख घाट-२ छल्दी खोला-३ डोढखोला-४ सिर्सेनी पनाहा खोला-५ मलागिरी डाडाँकट्टि-५	सामान्य सामान्य सामान्य नाजुक, मर्मत गनुपर्ने नाजुक, मर्मत गनुपर्ने	
पशु वधशाला	नभएको		

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

८.१ संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

८.१.१ गाउँपालिकाको विगत ५ आर्थिक वर्षको आयव्यय

वडा नं..	आ.व. २०७१/७२	आ.व. २०७२/७३	आ.व. २०७३/७४
अग्लुङ्ग	८७ %	९० %	बाँकि
बाझकटेरी	७० %	६८ %	७४ %
सिर्सेनी	६४ %	६६ %	८० %
म्यालपोखरी	८३ %	६८ %	७८ %
मलागिरी	७६ %	७१ %	६९ %
पुर्कोट दह			
भनभने			

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण २०७४

८.१.२ गाउँको अचल सम्पत्ति

गाउँपालिकाको अचल सम्पत्तिको विवरण (गापा, कृषि, स्वास्थ, हुलाक, रेन्जरपोष्ट, आदी कार्यलयको एकमुष्ट) यसप्रकार रहेको छ।

क्र.स	अचल सम्पत्ति	इकाइ -वटा, विगाह, रोपनी, कठ्ठा, आदी)	स्वामित्व रहेका गा.पा/नपा	स्थान/वडा नं..
१	वडा कार्यालय	०-५-०-१ रोपनी	वडा कार्यालय	म्यालपोखरी-४
२	स्वास्थ्य चौकी भवन	५ रोपनी	स्वास्थ्य चौकी	म्यालपोखरी-४
३	स्वास्थ्य चौकी भवन	५ रोपनी	स्वास्थ्य चौकी	मलायगिरी-५
४	स्वास्थ्य चौकी भवन	५ रोपनी	स्थानिय उपभोक्ता	पुर्कोट दह
५	स्वास्थ्य चौकी भवन	३ रोपनी	वडा कार्यालय	पुर्कोट दह
६	विद्यालय जग्गा	२० रोपनी	स्थानिय वासी	पुर्कोट दह
७	वडा कार्यालय जग्गा	२ रोपनी	वडा कार्यालय	भनभने-७

८	स्वास्थ्य चौकी जग्गा	२ रोपनी	स्वास्थ्य चौकी	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

८.२ सेवा सुविधा संचालन र व्यवस्थापन

८.३.१ गाउँ क्षेत्रभित्र गठन भएका नागरिक सचेतना केन्द्र र नागरिक मंच विवरण

गाउँपालिकाका हरेक क्रियाकलापमा नागरिकको जनसहभागीतको आवश्यक हुन्छ । आफ्ना सवै क्रियाकलापको जानकारी नागरिकलाई गराउनु तथा उनिहरुको सहकार्य र समन्वयमा गाउँको विकास निर्माण तथा जनसेवा जस्ता कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने कार्य गाउँपालिकाको महत्वपूर्ण कार्य हो । जसको माध्यमबाट जनता गाउँपालिकासंग जोडिन्छन् । यसका लागि वडा नागरिक मञ्च र नागरिक सचेतना केन्द्रको स्थापना गरिएको हुन्छ । आजको समयमा प्रशासनले नागरिकमैत्री विकासलाई बढि ध्यान दिएको छ । जसको सफल कार्यान्वयनको लागि जनसहभागिता आवश्यकत हुन्छ । जनसहभागिताको माध्यमबाट नागरिकहरु राज्यका क्रियाकलापलापमा चासो प्रकट गर्दछन् । साथै आफ्नै सहभागितामा भएका कार्यको अपनत्व पनि महशुस गर्दछन् । जसबाट योजना तथा कार्यक्रमहरु प्रभावकारी हुन पुग्दछन् । आजको समयमा यस्ता समस्त गतिविधिको लागि नागरिक नै प्रमुख रुपमा योजनामा संलग्न भएर कार्यक्रम संचालन गर्ने वातावरण बन्दै गएको छ । मदाने गाउँपालिकामा पनि यस्ता कार्यहरुको संचालनको लागि वडा नागरिक मञ्चको स्थापना गरिएको छ, जसको विवरण निम्नानुसार रहेको छ :

वडा नं..	**जम्मा सदस्य**	**लैंगिक आधार**			**सामाजिक आधार**	
		महिला	**पुरुष**	**दलित**	**जनजाति**	**अन्य**
			वडा नागरिक मञ्च			
१	२४०	१२६	११४	३६	९	१९५
२	२४३	८१	१६२			
३	३०	२९	१	२७	३	०
४	२४३	१०९	१३४	३६	१०	१९७
५	५३	५१	२	३०	६	१७
६	१६	१०	६	१६	०	०
७	२४३	१००	१४३	३५	२५	१८३
जम्मा	१०६८	५०६	५६२			

नागरिक सचेतना केन्द्र						
१						
२	५६	५०	६			
३	२६	२५	१	२३	१	२
४	५७	२	५५	४८	४	५
५	२९८	१४१	९७	९०	०	७
६	२८	२७	१	२०	५	३
७	६२	६२	०	५२	६	४
जम्मा						

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण २०७४

८.३.२ सेवा प्रवाह विवरण

मदाने गाउँपालिकामा आकस्मिक सेवाको लागि स्वास्थ्य समस्याको लागि उपलव्ध हुने गरि एक एम्वुलेन्स रहेको छ ।

८.३.३ विषयगत समूह तथा संस्था (कृषि, पशुपालन, उद्यम विकास) सम्बन्धी विवरण

८.३.३.१ कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह

नेपाल कृषि अर्थतन्त्रको उपज बोकेको देश हो । यहाँका धेरैजसो जनसंख्या कृषि पेशामा आवद्ध छन् । हिजोका दिनमा भन्दा आजको दिनमा कृषि विकासका नयाँ-नयाँ कार्यक्रमको संचालनले यस पेशामा आवद्ध व्यक्तिहरुको जीवनशैली बदलिदै गएको छ । मदाने गाउँपालिकामा कृषि विकासको लागि विभिन्न संस्थाहरुको स्थापना गरि कृषकलाई कृषि आधुनिकीकरण र रुपान्तरमा मद्यत गर्न विविध प्रयास भइआएका छन् । कृषि कार्यक्रम संचालन गर्ने यस क्षेत्रका कार्यालयहरुको विवरण यसप्रकार रहेका छ :

वडा नं.	गाउँपालिकाको नाम	भवनको प्रकृति : वटा			कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की	
२	बाझकटेरी कृषि सेवा केन्द्र	१ वटा		१	
	मदाने गाउँपालिका कृषक समुह	१७ वटा			भाडामा
३	कृषि सेवा उपकेन्द्र	१ वटा			भाडामा

	कृषक समुह ७ वटा रहेका				
४	मदाने गाउँपालिका कृषक समुह	७ वटा			भाडामा

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण २०७४

८.३.३.२ पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह

गाउँपालिकामा तीन वटा पशु सेवा केन्द्र रहेका छन् । जुन मदाने गाउपालिका वडा नं. २,५र ६ मा रहेका छन् र वडा नं.. २ र ५ मा आफ्नै भवन नभएकोले भाडामा लिइएको छ भने वडा नं..६मा पक्की प्रकृतिको रहेको छ । यो केन्द्रले पशुको उपचार, विकास तथा उन्नत जातको पशु पालन लगायत पशु सम्वन्धी विशेषज्ञ सेवाको कृषकलाई जानकारी दिन मद्दत पुर्‍याई रहेका छ ।

वडा नं.	**गाउँपालिकाको नाम**	**भवनको प्रकृति : वटा**			**कैफियत**
		गोटा	**कच्ची**	**पक्की**	
२	बाफ्कटेरी पशु सेवा केन्द्र	१			भाडामा
५	ना.प्र.स्वा.प्रा.	१ वटा			भाडामा
६	पशु सेवा केन्द्र, पुर्कोट दह	१ वटा		१	

स्रोत : मदाने गाउँपालिका सर्वेक्षण २०७४

८.४ ऐन, नीति, नियम र कार्यप्रणाली

८.४.१ गाउँपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारी

क्र.स.	**नाम**	**ठेगाना**	**पद**	**सम्पर्क नं.**
१	सुरेश भण्डारी	मदाने गा.पा.-७, गुल्मी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०६७५०९
२.	बसन्त भट्टराई	मदाने गा.पा.-४, गुल्मी	लेखापाल	९८५११११९२०
३.	ऋषिराम पोखेल	मदाने गा.पा.-७, गुल्मी	खरिदार गाउँपालिका प्रशासन	९८५७०६६३६६
४.	नरेन्द्रकुमार हमाल	सिद्धार्थ नगर न.पा.-८ भैरहवा	सचिव वडा नं. १ (खरिदार)	९८४७४४१६२७
५.	ठगुराम भट्टराई	मदाने गा.पा.-२, गुल्मी	सचिव वडा नं. २ (खरिदार)	९८६७७७८४०६
६	शोबलाल पुरी	मदाने गा.पा.-३, गुल्मी	सचिव वडा नं. ३ (खरिदार)	९८५७०६७३७०
६.	डिल्लीराज भट्टराई	मदाने गा.पा.-४, गुल्मी	सचिव वडा नं. ४ (ना.सु.)	९८६९०३७८८९
७.	अच्युत अर्याल	मदाने गा.पा.-३, गुल्मी	सचिव वडा नं. ५ (खरिदार)	९८४१६४२७८४
८.	रेशमलाल भुसाल	मदाने गा.पा.-, गुल्मी	सचिव वडा नं. ६ (खरिदार)	९८५७०५१४७४
९.	यमलाल पन्थी	मालिको गा.पा.-७, गुल्मी	सचिव वडा नं. ७ (खरिदार)	९८५७०६७३१५
१०.	रुक बहादुर घर्ति	धुर्कोट गा.पा.- ७,	अ.सब.ईन्जिनियर	९८४७०७२६७६

११.	बाबुराम मरासीनी	स.न.पा.- अ.खा.	सि.अ.हे.ब.(अ छैठौं)	९८४७४९५९८८
१२.	सुरेन्द्र कुमार चौहान	मालारानी गा.पा.-३ अ.खा.	हे.अ.(अ.छैठौं)	९८५७०६४१२४
१३.	टेक बहादुर खनाल	धुर्कोट गा.पा.-७	ना.प.से.प्रा.	९८४८१३५२९३
१४.	लक्ष्मी के.सी.	धुर्कोट गा.पा.-६, गुल्मी	स.म.वि.नि.	९८४७३११४९२
१५	दोमलाल भुसाल	रे.न.पा.१ ,गुल्मी	प्रा.स.	९८४५८४२६२०
१६	कैलाश कुमार घिमिरे	लमही न.पा.-३ दाङ	आई.टी. अफिसर	९८४९७३११५०
१७	मदन भण्डारी	प्युठान न.पा.-४ प्युठान	पुननिर्माण ईन्जिनियर	९८४९४५९६७७
१८	प्रकाश थापा	स.न.पा ६,	ईन्जिनियर	९८४७५९१४४९
१९	तिर्थराज पन्थी	मदाने गा.पा.७	सब.ईन्जिनीयर	९८४७३२८०४९
२०	सरोज कुमार काउछा	धुर्कोट गा.पा.- ३, गुल्मी	कम्प्युटर अपरेटर	९८४७१०४८८८
२१	विष्णु प्रसाद घिमिरे	मदाने गा.पा.-६, गुल्मी	कार्यालय सहायक	९८६७३५४२३४
२२	बसन्त कुँवर	मदाने गा.पा.-४, गुल्मी	अ.सब. ईन्जिनियर	९८५७०६७६७५
२३	मञ्जु अधिकारी	मालारानी गा.पा.-८ अ.खा.	अ.सब. ईन्जिनियर	९८४७५५६५४८
२४	रिता थापा	मदाने गा.पा.-६, गुल्मी	ना.प्रा.स.	९८६७३२८७२३
२५	कमला के.सी.	मदाने गा.पा.-, गुल्मी	ना.प्रा.स.	९८६७००७०३०
२६	कमला पुन	मदाने गा.पा.-६, गुल्मी	ना.प्रा.स.	९८४६९३१३५५
२७	सिता सेन	मदाने गा.पा.-६, गुल्मी	ना.प्रा.स.	९८६७००७०१९
२८	रमेश ज्ञवाली	रुरु गा.पा.- १, गुल्मी	ना.प.से.प्रा.	९८४७२३०८०२
२९	बिस्नु कुँवर	मदाने गा.पा.-४, गुल्मी	ना.प.से.प्रा.	९८६७८१०००५
३०	अमर थापा	मा.लि.का.गा.पा.-३, गुल्मी	ना.प.से.प्रा.	
३१	बाबुराम पन्थी	मदाने गा.पा.-७, गुल्मी	कार्यालय सहयोगी	९८६७७११९०५
३२	फर्स बहादुर घर्ति	मदाने गा.पा.-७, गुल्मी	कार्यालय सहयोगी	९८६३४०१४२०
३३	बिरबल सेन	मदाने गा.पा.-७, गुल्मी	कार्यालय सहयोगी	९८६४२२३३८७

मदाने गाउँपालिका अर्न्तगतका जनप्रतिनिधिहरुको नाम र फोन नं.

सि.नं	नाम थर	पद	ठेगाना	मोवाईल नं.
१	दान ब.खत्री क्षेत्री	गा.पा अध्यक्ष	मदाने गा.पा २	९८५७०२७९२५
२	सरिता खड्का	गा.पा.उपाध्यक्ष	मदाने गा.पा १	९८४३६३९७१८
३	प्रेम चन्द	वडा अध्यक्ष	मदाने गा.पा १	९८६७१३३९३२
४	नमराज मल्ल	वडा सदस्य	मदाने गा.पा १	९८६६९२९९३२
५	अमृता चन्द	वडा सदस्य	मदाने गा.पा १	९८६७१३३९३५
६	गिता दमै	वडा सदस्य	मदाने गा.पा १	९८४३९३८३९३
७	हरी ब. कामी	वडा सदस्य	मदाने गा.पा १	९८६७२७४६४
८	माधव भुसाल	वडा अध्यक्ष	मदाने गा.पा २	९८६७१४३४३४
९	हुमा थापा	वडा सदस्य	मदाने गा.पा २	
१०	ओम ब.थापा	वडा सदस्य	मदाने गा.पा २	९८६७१६८५०९
११	भविलाल भुसाल	वडा सदस्य	मदाने गा.पा २	९८६१९९४८३०
१२			मदाने गा.पा २	
१३	नारायण घर्ती	वडा अध्यक्ष	मदाने गा.पा ३	९८५७०६४४३४
१४	गोविन्द पोखेल	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ३	९८५७०६१७१५
१५	शोभीराम पुरी	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ३	९६१७६४२१३५
१६	उषा के.सी घिमिरे	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ३	९८४७३१९१२०
१७	निरा विश्वकर्मा	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ३	९८६७९५१६८३
१८	भिम प्रसाद भट्टराई	वडा अध्यक्ष	मदाने गा.पा ४	९८६७१३८१२२
१९	निर्मला परियार	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ४	९८६९२६१७५९
२०	फुर्सा नेपाली	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ४	९६१७९३२९०६
२१	हेरम ब. सेन	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ४	९८६९३०५८३२
२२	रण ब. कुँवर	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ४	९८४७०६०४२२
२३	हिमाल खड्का	वडा अध्यक्ष	मदाने गा.पा ५	९८४३३४१९८२
२४	अन्जु वि.क.	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ५	९८६७३३८७३८
२५	दिलमाया खड्का	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ५	९८४३४०२१३५
२६	गोर ब. परियार	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ५	९८६७७७६०९९
२७	चम्फा सिंह थापा	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ५	९८६७६८४५००
२८	तोक ब.कुँवर	वडा अध्यक्ष	मदाने गा.पा ६	९८५७०७०३९५
२९	चक्र ब. जि.सी	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ६	९८५७०६६७३८
३०	शकुन्तला महत	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ६	९८६७१५४०५१
३१	विस्ना सुनार	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ६	९८६७१८०६७२
३२	तोर ब. जि.सी	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ६	९८६०२१६२०६
३३	काशि ब.बोहोरा	वडा अध्यक्ष	मदाने गा.पा ७	९८५७०६५५७४
३४	टोप ब. वि.क	कार्यपालिका सदस्य	मदाने गा.पा ७	९८४४७२४०२६
३५	हरि प्रसाद पन्थी	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ७	९८६७८६५०९५

३६	विष्णु प्रसाद भुसाल	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ७	९८६७३५४२३४
३७	नारायण के.सी	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ७	९८६७०८९३२६
३८	मिना विश्वकर्मा	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ७	९८४७५५२४०८
३९	वसन्ता के.सी	वडा सदस्य	मदाने गा.पा ७	९८४७२३४६०१

३. गाउँ तथा नगरपालिकाको वडा सिमानासहितको नक्शा

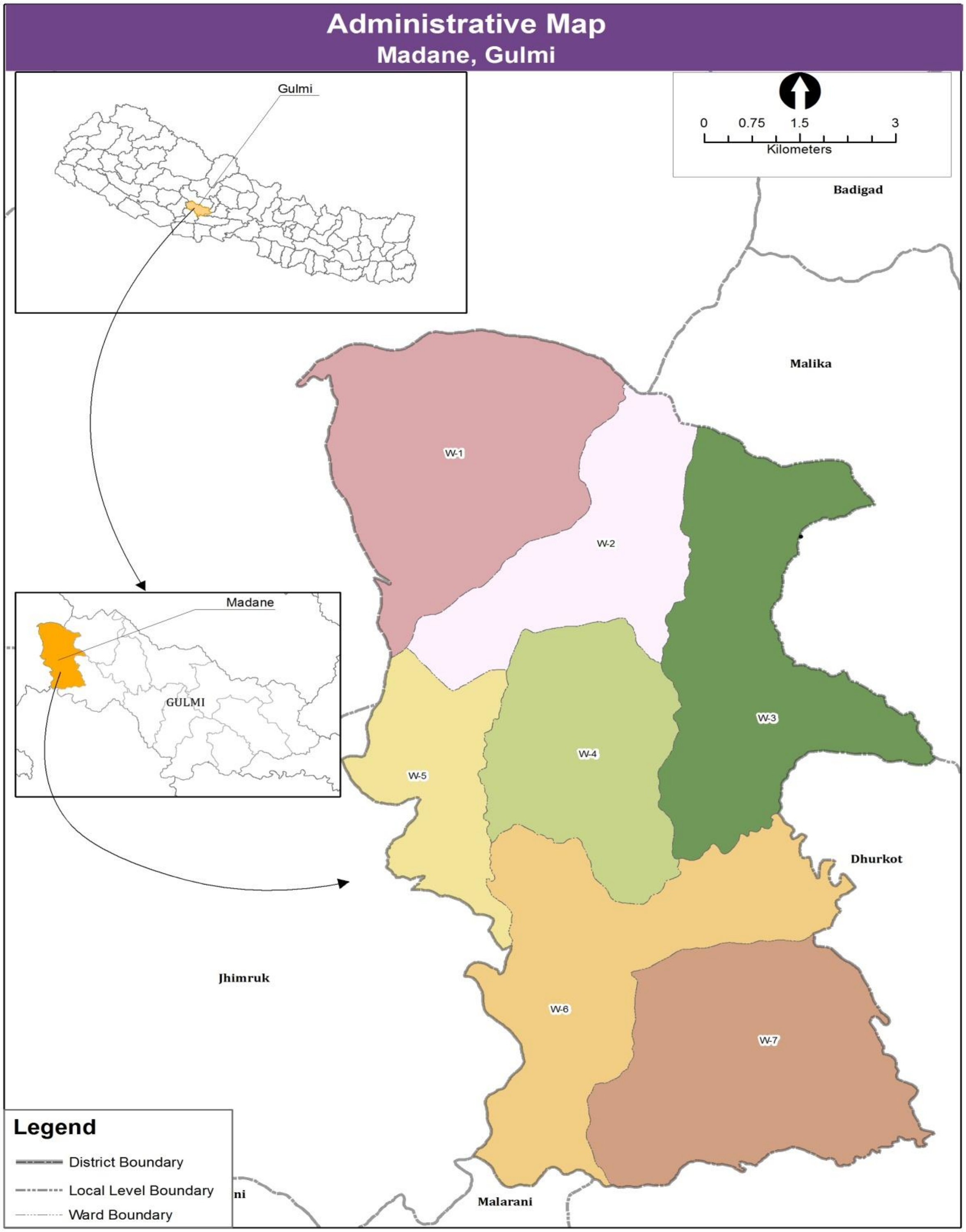
Administrative Map
Madane, Gulmi
Gulmi
0 0.75 1.5 3
Kilometers
Badigad
Malika
W-1
W-2
W-3
Madane
GULMI
W-4
W-5
Dhurkot
Jhimruk
W-6
W-7
Legend
District Boundary
Local Level Boundary
Ward Boundary
Malarani